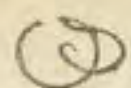


BÁO-QUÁN

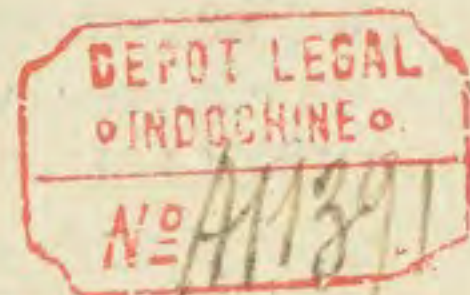


N° 150
Rue Lagrandière
SAIGON

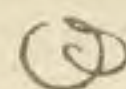
Directeur :
Đào-trình-Nhật

ma

tuần báo ra thứ bảy



GIÁ MỖI

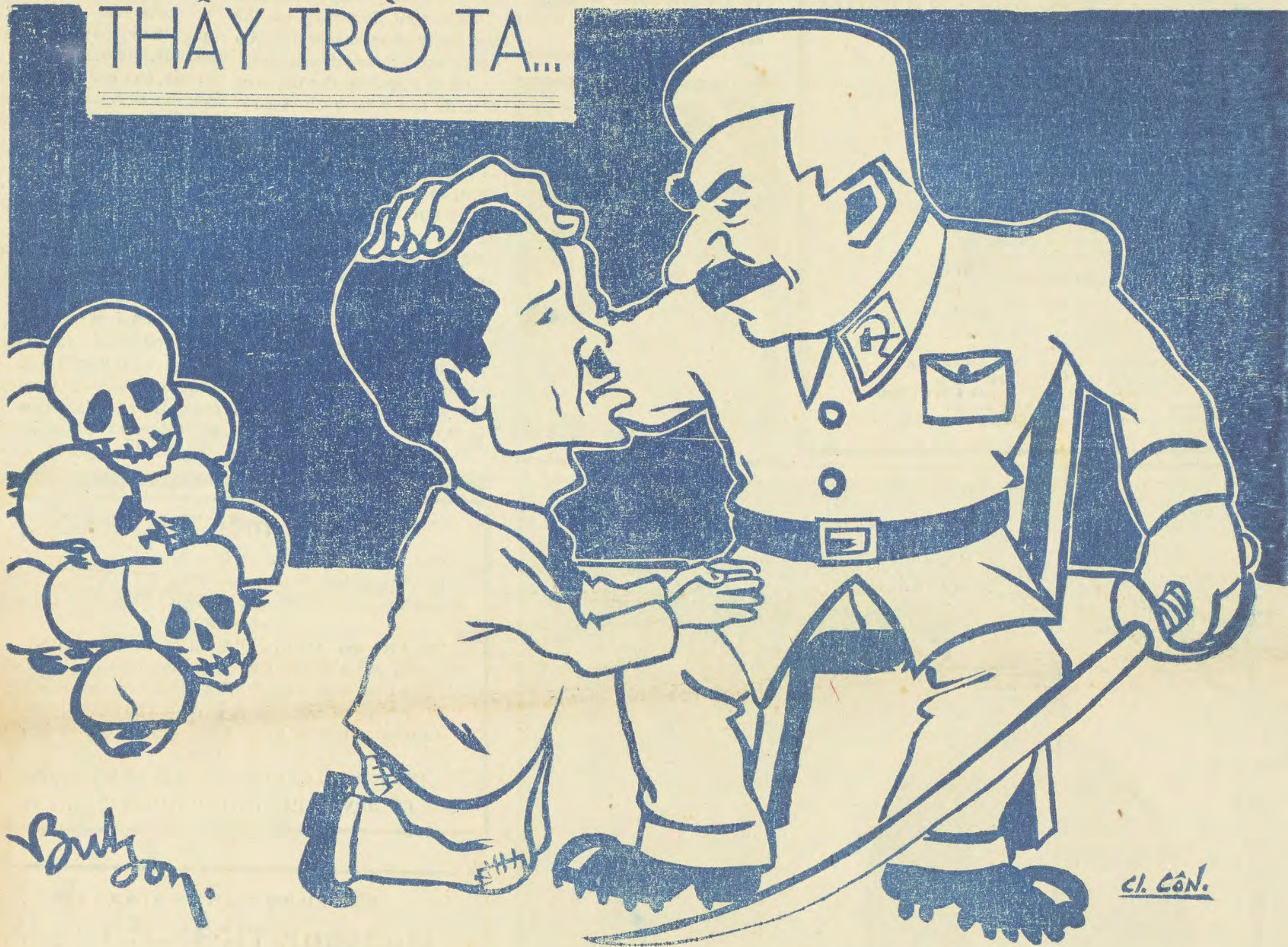


1 năm.....	7 \$ 00
6 tháng.....	3 60
3 tháng.....	1 80
1 tháng.....	0 60

MUA BÁO XIN
TRẢ TIỀN TRƯỚC

SAMEDI 11 JUIN 1938 — N° 39 — 20 TRUONG, MOI SO 0 \$ 15

THẦY TRÒ TA...



SI - TA - LINH. — Ừ, thế mới được. Muốn làm đồ-đệ ta thì phải giống như ta...

DƯƠNG ĐỒ-ĐỆ. — Nghĩa là sao, thầy nhỉ ?

SI - TA - LINH. — Nghĩa là cứ tàn bạo ngang ngược như ta vậy !...

TRONG SỔ NÀY CÓ NHỮNG BÀI

XẢ-THUYẾT. — Sự thật về món nợ danh dự của hội S.A.M.I.P.I.C. — **CHUYỆN PHIÊM.** — Chuột đẻ ra nui. — **PHÒNG-SỰ MỖI TUẦN** — Người ta mua bán bắp đùi của chị em ta — **VĂN-CHƯƠNG.** — Ông Tam-lang và vấn-đề mai-dâm trên sông Hương. — Quan tòa Weill và thành-niên trí thức Việt-nam. — Bình-dân học hiệu — **THẾ-GIỚI.** — Mussolini, ông tổ Phát-xít — **KHOA-HỌC.** — Một người thề quyết lấy giấy sắt nối liền hai châu Âu-Mỹ — **CHÁNH-TRỊ.** — Thế nào là cách mạng văn-minh ? (Dịch bốn chữ Hán của cụ Phan-bội-Châu.) — **LỊCH-SỬ.** — Những việc ta làm trong hai lần Bảo-hộ Cao-miên — **Hoa-Nhật chiến tranh.** — Chúng tôi đánh tới Côn-minh không chừng ! (lời của Điện-tuần-lục đại-tướng). — Tổng Mỹ-Linh lo nước mau già. — Người Tàu bắn tới viên đạn văn-chương. — Cô Khâu-đạm-Anh thề trả thù chồng bằng máy bay v... v...

KỲ NÀY KHỎI DẶNG TRUYỆN DÀI “**TUYẾT VONG**” HAY LẮM! HAY LẮM!!

Mua sổ báo này có lẽ ngài trúng được 5\$ 00 không chừng

Bệnh trâu, bò và...

LỤC-SUC-HOI-SANH-HOÀN : là thuốc cấp cứu bệnh trâu, bò, heo thiết công hiệu, được nông-gia, điền-chủ hoan nghinh mà nhưt là được cổ đạo Ignatio Bùi-công-Thích ở Chí-hòa SAIGON chứng thơ khen ngợi là thuốc thiết linh-ghiệm và Cha tây Père Piquet ở Phan-rang năm nào cũng mua trữ sẵn để cứu và ngừa bệnh cho súc vật nhà ông.

Đủ thuốc chuyên môn bệnh HUÊ-LIỀU đã vang danh là VUA THUỐC LAU.

Thuốc trị bệnh phụ nữ ĐIỀU KINH, ĐÁI HẠ, TỬ CUNG và thuốc BỔ được bà đầm Fabry Clairet ở Nam-vian viết thơ khen ngợi.

NHÀ THUỐC

ĐINH-THANH-SONG

112, rue d'Espagne - SAIGON

Cần dùng nhiều đại-lý khắp nơi, và có trữ bán tại :

NAM-KY

Nguyễn Văn Chín và Nguyễn Văn Du à Tân-an (Ville).
Trần Quang Mên à Ben-co.
Tô Tâm 43 route de Gocong (Mytho).
Nguyễn Văn Ba commerçant à Chalach (Vinhlong).
Đoàn Thọ Nhu, Minh-thuân (Mocay).
Bùi Thanh Viên Mỹ-luong (Cu-lao-gièn).
Thanh Huê 36 rue Lê-công-Thành (Chaudoc).
Lưu Văn Hoa commerçant à Travinh.
Nguyễn Văn Thế Tân-niên-tây (Gocong).
Hong Diên 45 avenue de Dai-ngai (Soctrang).
Đại Văn Xung rue George Clémenceau (Beutre).
Nguyễn Thanh Lien Boulevard Gia-long (Vinh-long).

CAO-MIÊN

Trương Long Báo 47 rue Ok Nha Oum (Pnom-penh).
Kim Seng 120 rue Armand Rousseau (Pnom-penh).
Thanh Dương 19 rue Maurice Pancher (Kpg Chnang).
Eap Têng Hang et Tân-kim-San Rolos à Siém-réap.
Yath Phm devant la pagode de Damrey-Sâr à Battambang.
Tang Chlông dit Seng Srun à Prey-Chhor (Kpg Cham).
Jo Ngoua Seng dit Séang Hoa 36 rue Saladamnak à Kpg Cham.
Nhiek Phnom épicerie Sin kéan à Stoung (Kpg Thom).
Néou-Chham chez Mékhum de Chambak-Chhong Kratié v.v., v.v...

Bệnh Phong - ngứa

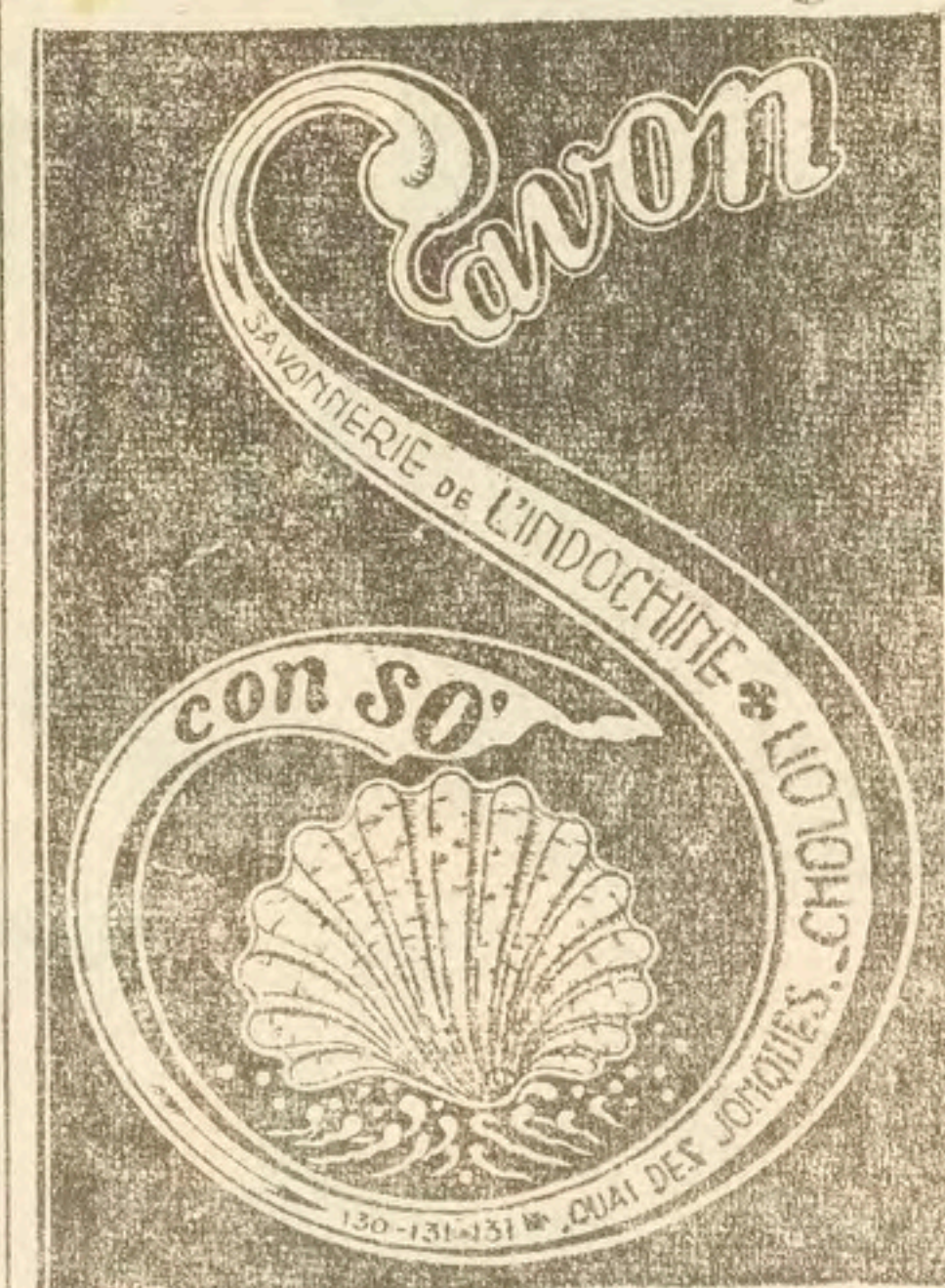
Các thứ phong độc ở trong máu mà biểu ra các chứng bệnh ngoài da như :

Nổi mọt có giẻ cùng mình, dưới hán hàn tọa, lưng, ngực, cổ, bắp vế, ngứa ngăm, hay là da thịt bông sưng tề, nổi cục đỏ bầm, ngứa theo kẽ tay, có mọt trong bông, da lòng bàn tay hơi ngứa, da mặt sần, đau lưng, mỗi xương hảy uống thuốc.

Phong Ngứa Nhoan-Hoàng
Thủ tiêu các thứ phong độc, phong ngứa lọc máu trở lại tinh sạch, ngứa được bình phong đơn, giải được gốc độc bệnh phong tình, trẻ nhỏ có ghê lở, ghê ngứa, nổi u nổi giẻ dùng rất công hiệu.

Người lớn trẻ nhỏ đều dùng được giá mỗi gói 0, p60

Nhà thuốc NHƠN-HOÀNG
15, Amiral Courbet - Saigon
Gửi lãnh hóa giao ngân mau lẹ từ 2 hộp sắp lên.



Tự mình hại lây mình

Xưa nay ai cũng tin rằng mình có cái số nhưt định. Nghĩ là hóa công đã tạo thì hóa công đã định, ấy đã đành làm thế nào đến chừng đó cũng khó mà thoát được, hoặc chưa đến số chết thì làm gì cũng khó mà chết cho xong, điều ấy thật khó đoán trước, song ta tự xét kỹ, ta có thể tự mình làm giảm kỷ.

Mỗi một hành vi của ta đều quan hệ đến sự tồn thọ của ta, khi tức-giận, buồn rầu, lo-lắng đều có thể làm giảm số (tồn thọ) của ta, 1 ngày, 5 ngày, 1 tháng. Thức suốt đêm cũng có thể làm hại sự sống từ một đến năm ngày, tùy sức mạnh yếu.

Quý ngài, quý bà, thường thức đêm, để làm việc, hoặc vì cuộc vui chơi, quý ngài, quý bà thấy ngay mất sức nhiều, tâm thần đã dưng, ăn uống không được ngon, đó thật là một sự tồn thọ.

Vậy quý ngài, quý bà muốn bù đắp cái sự hại ấy, muốn cố gắng lâu, không bệnh hoạn, đồng son cháu, không có gì hơn là uống thuốc Mạnh Đại Quang là một phương thuốc đại-bổ khí-huyết, uống ít ngày thấy con người hào-huệ mạnh mẽ khác thường, dùng dưỡng sức hằng ngày thật quý báu vô cùng, không thuốc nào bì kịp.

Thuốc Mạnh của Đại-Quang cùng các nơi Đại-lý.

Dược Phòng có một sự kết quả hoàn toàn, là vì Bồn Đường phải dùng các thứ thuốc đắt nhất tại Quảng-dông với nguyên chất Sâm-Nhung hoà với chất hoá học mà chế ra thuốc Mạnh, nên thuốc mới hay thật mạnh.

Cái tên thuốc Mạnh của nhà thuốc Đại-Quang, chẳng nói ngoa, vì Bồn đường hết sức giá tâm khảo cứu, thí nghiệm cùng nhờ sự lịch duyệt trên 30 năm, lại danh tiếng gần cả khắp Á-châu, ai lại không biết thuốc hiệu con bướm bướm.

Những người khí-huyết khô khan, đau lưng mỗi chơn, ti-vi yếu, ăn ngũ không ngon, thân thể mỗi mệt, đờn bà con gái thời máu me không đều-đủ, dùng thuốc này cho máu me sung túc, trẻ em lâu lớn, òi ọc, ốm yếu, cho em uống thuốc này đặn ăn chơi mau lớn. Tóm lại thuốc này người lớn trẻ nhỏ đều dùng được cả.

Một ve thuốc Mạnh giá 0p.50, đổ lộn vào nửa lít rượu (rượu gì cũng được) nó sẽ thành một thứ rượu có mùi thơm tho ngon lành, dùng với rượu mau thấm : quý bà, trẻ em, nên dùng pha với nước sôi để nguội, uống cũng hiệu nghiệm vậy.

Có trữ nhiều : tại tổng cuộc, Đại-Quang Dược-Phòng, 27 Bd. Tổng-Độc-Phương, Cholon. Chi cuộc, 231 rue d'Espagne Saigon và 29 Rue des Cantonais, Hanoi ;

Son thoa môi THO RADIA

Cấp môi lại còn dịu dàng hơn da mặt.

Bởi vậy phòng thí-nghiệm THO RADIA theo phương-pháp khoa-học chế ra son thoa môi đã đẹp lại đúng phép vệ-sanh.

Son thoa môi THO RADIA bôi rất dễ, không làm khô và dày môi, giữ cho cấp môi đặn luôn luôn dịu dàng và đẹp đẽ. Son thoa môi THO RADIA để trong một thứ bao đẹp và tiện, có thể dùng mãi đặn.

Có năm màu khác nhau đặn quý bà quý cô dùng theo ý muốn :

Màu cam, màu hơi đậm, màu đậm, màu hơi thắm, và màu thắm
CÓ BÁN Ở TẤT CẢ CÁC NHÀ THUỐC TÂY

PHÒNG KHÁN BỆNH

Docteur TRẦN-CÔNG-VI

Ancien moniteur d'accouchement à la Faculté de Médecine de Paris
Diplômé de l'Institut de Médecine Coloniale de Marseille
12 Rue Colbert (Gần mặt tiền dinh Chánh-soái)

SAIGON

TRỊ ĐỦ CÁC CHỨNG BỆNH CON NÍT VÀ NGƯỜI LỚN
CHUYÊN - MÔN VỀ KHOA SANH SẢN VÀ
BỆNH ĐÀN BÀ (đau tử cung, huyết bạch v.v..)

Có phòng cho bệnh nghỉ. Có máy điện để trị bệnh đàn tử cung

GIỜ COI MẠCH : Sáng mai từ 8 giờ tới 12 giờ.
Chiều từ 3 giờ tới 7 giờ.
Chứa-nhặt và ngày lễ : buổi sớm mai từ 8 giờ tới 12 giờ.

Một ngôi sao mới của hàng ASIA

Một bộ đĩa vọng-cổ « MỐI TƠ LÒNG » n° 1361 (1-4) cùng đủ náng cao nhà nghệ-sĩ ở Ba-liêu : M. Khuê.

Một giọng ca ai oán trầm cùng tiếng dờn Guitare và Violon của MM. Hòa và Tịnh cũng đủ chứng nhận hàng ASIA đã khéo tuyển lựa sắp đặt mỹ-thuật Annam.

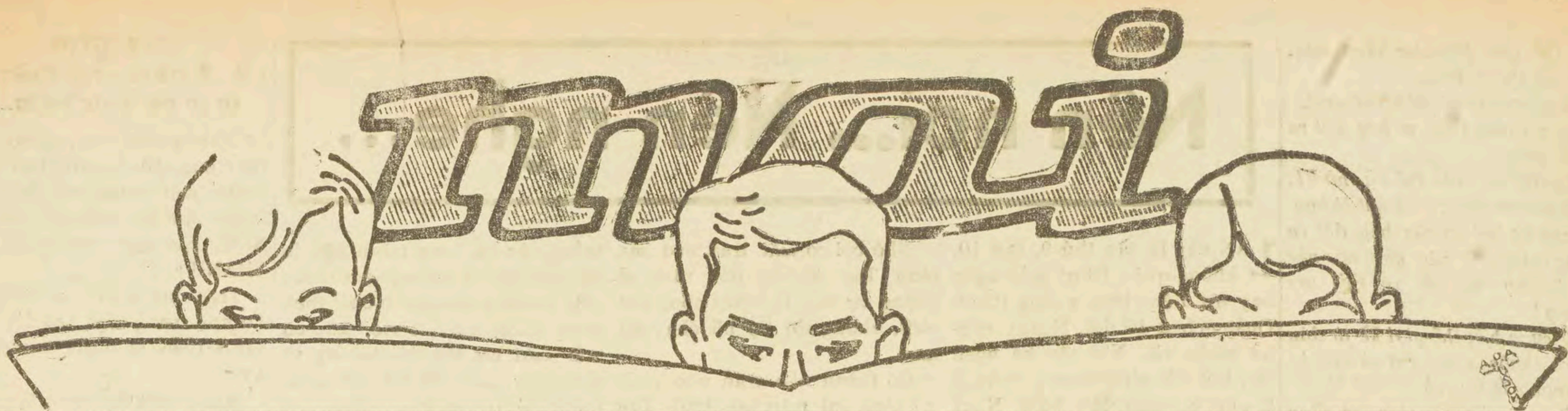
Hãy đón mua và dạo trước ở các đại-lý vì không có đủ bán.

asia

37, rue Colonel Grimaud - SAIGON



BOURJOIS
PARFUMEUR PARIS



SU' THẬT VỀ MÓN NỢ DANH-DU'

của hội S.A.M.I.P.I.C. và CHASSELOUP

MẤY tuần nay, các báo quốc-
âm nhiệt liệt kích bác mấy
người thiếu nợ danh-dự của hội
SAMIPIC và hội Cựu học sinh
trường Chasseloup-Laubat. Kích
bác mấy người thiếu nợ cũng
không phải là quấy, bởi vì họ
hầu hết là những người có địa-
vị hẳn hoi, có huê lợi hăng
ngày, thời có lý nào họ lại
đánh lòng quít cái món nợ mà
họ gọi là nợ « danh-dự »?

Tuy nhiên, họ không phải là
thật đáng tội, đáng tội hơn họ
là mấy ông làm đầu — mấy ông
ở trong ban trị sự của hai hội
ấy — vì mấy ông là những
người đã lấy của hội ra mà tiêu
phi cho hết.

Thật vậy, một người công-tử
bột lấy của mồ hôi của ông cha
đem ra mà cho mèo, rồi mèo
xài phá têu của ấy đi, hồi vậy
chớ đáng trách vị công tử bột
ấy hay là đáng trách con mèo
của va?

Trong trường-hợp này, chúng
ta có thể ví mấy ông trong ban
trị-sự hai hội ấy là vị công-tử
bột vậy! Bởi sao? Bởi vì tiền
quỹ của hội nào phải là của mồ
hôi nước mắt mấy Ông, nên chỉ
mấy Ông coi rẻ lắm, muốn xài

gì thì xài, không biết tiếc lấy
chút nào!
Hội có tiền, ai mà không
tranh nhau cho có chơn trong
ban trị sự? Ai là người có chút
it trí quan-sát đều phải nhìn
nhận rằng ở mấy cái hội có quỹ
được sung túc như hội Samipic,
hội Cựu Sinh-viên trường Bôn-
Quốc, hội chức việc thương-
nghệ v. v., mỗi lần cử ban trị-
sự, những kẻ đầu cơ chạy chọt
vận động, đầu hao tốn mấy cũng
không ngại. Vào làm trong ban
trị sự để mà thủ lợi. Nhiều
người biết rằng gần đây có vị
thủ-quỹ một hội nợ lấy tiền số
của hội mà làm ăn riêng, cho
vay đặt nợ, mở mang cuộc buôn
bán vùn vụt. Thời một phần
khá đông các hội cùng ở vào
trường-hợp ấy: mấy ông trong
ban trị-sự coi quỹ hội cũng như
của riêng mình, còn tệ hơn
nữa là vì của riêng của họ thì
họ vẫn bo bo ôm giữ còn của
hội thì họ mặc tình xài cho đã
trong thời gian ngắn ngủi họ
cầm quyền.

Không phải tôi có ý khinh
miệt người mình, chớ quả thật
người mình không có cái óc
công ích, cái óc xã-hội chút

nào! Sở dĩ tiền bạc của hội
Samipic và hội Chasseloup tiêu
tán như thế là bởi các ông —
ban trị-sự — tự dơ muốn cho ai
mượn thì cho, mà hết chín phần
mười, các ông chỉ cho bà con,
con cháu của các ông trước nhất.
Nếu không phải là con cháu của
các ông — đó là phần nhiều —
thì lại là con cháu của thân bằng
quyến thức các ông chớ không
ai lạ.

Độc-giã chớ tưởng đối với ai
các Ông cũng đều dễ như vậy
đâu! Có lúc kia, ngay năm kinh
tế 1936 chúng tôi đây có ý muốn
in ra một quyển sách « Luật Lao
Động » nhưng không đủ tiền in,
tôi nhơn danh là cựu sinh-viên
trường Bôn-Quốc viết thư cho
ông chủ hội ấy mà mượn một
món tiền danh-dự 500.p kỳ hạn
trong mười tháng trả tất cho hội.
Chắc độc giả đoán rằng: in một
quyển sách hữu-ích cho công
chúng như thế là một sự đáng
khuyến - khích lắm chớ và nếu
độc-giã là người trong ban trị-
sự thì độc-giã chắc là cho liền.
Thế nhưng không, chẳng những
là không bàn đến việc cho hay
không cho, ông hội - trưởng hội
ấy không buồn trả lời cho tôi
một chữ. Thiệt là ông hiểu việc
công-ích một cách nhà nhậu quá!

Sẵn dịp tôi xin nói luôn rằng
vì tánh tộc - mạch của nhà làm
báo, tôi chịu khó viết thư hồi hồi
những vị cự-phủ có tiếng ở xứ
này coi thử, thì không có một
ai dám giúp cã, có đều là họ
chịu mất công trả lời, không
khí bạc người ta thái quá như
ông hội - trưởng hội Cựu Sinh-
Viên trường Bôn - Quốc vậy.

Ông này nguyên-lai làm hội
trưởng một đảng chánh-trị mập
mỡ trong xứ, một hôm cách đây
không lâu, tôi có việc phải nhơn
danh-danh-viên mà viết thư cho
ông thì ông cũng nỡ thêm trả
lời. Không phải vì cái nhỏ mọn
đó mà tôi cố hờn mấy ông đâu,
vì nói ngay ra tôi cũng đoán
trước cái « lòng tốt » của mấy
ông rồi, nên cầu mấy ông thì cầu,
nhưng tôi vẫn lo vận động cách
khác mà xuất bản cho được
quyển « Luật Lao Động » ấy rồi
tôi gửi biểu cho mấy Ông mỗi
người một cuốn tội nghiệp! Vậy
mà nhận được sách, mấy Ông
cũng không thêm ngỏ lấy một
tiếng trả lời: cảm ơn! (1)

PHAN-VĂN-THIỆT

Coi qua trang 17

BÚC THƠ KHÔNG LỖ



— Sao mày viết thơ gì mà mỗi chữ lớn bằng cả
hột vịt, giấy đâu cho đủ?
— Với ba tôi phải vậy mới được.
— ?... ?... ?...
— Vì ba tôi điếc tai!

Chuyện Thiểm

chước Nhựt, diễn lại tấn tuồng
Lư-Cầu...
Cái dã-lâm của Nhựt, cái
manh-tám của Đức... cùng đi đối.

CON CHUỘT CÓ THỂ ĐE RA HÒN NÚI

N GÀY 28 juin 1914, tại Sera-
jevo, ông hoàng-thần nước
Áo bị một cậu học - sinh người
Serbie bắn chết giữa đường.
Thế rồi Đức xúi Áo gây chuyện
với Serbie, để kiếm cớ « chơi »
với Pháp.

Cái màn thảm-kịch do nhà dân
cảnh Đức sắp đặt 24 năm trước
nay sắp thấy diễn lại ở Tiệp-khắc.
Giữa một châu thành ở biên-giới
Đức-Tiệp một vị hạ sĩ-quan Tiệp-
khắc, trong hiệu cà-phê, vì quá
bị 35 người Đức ứ bách, rút
súng bắn hai người Đức bị thương
Cậu chuyện sô sát chỉ có thế. Mà
các báo Đức nổi lên phản kháng
kịch liệt. Họ la làng nhẩy nhồm
ở Áo quốc rồi, hiện thời Đức lên
dữ: nào là nước Đức vì quá dễ
dãi nên bị người ta dâm khi; nào
là nhân dân Đức bị hạ nhục, bị
giết một cách tàn nhẫn...!

Nhưng trong câu chuyện sô sát
này, nếu ta nghĩ kỹ, có lý đâu
một người Tiệp khắc lại dám gây
chuyện với 35 người Đức. Có lý
nào con chiến con của La Fon-
taine dám kiếm chuyện với con
sói?

Chắc ai cũng nói vậy. Ngay
người Đức trong thâm tâm họ ắt
cũng nghĩ vậy. Nhưng ngoài mặt,
họ muốn làm cho ra tuồng một
người bị khêu khích; họ phải bắt
Cái sức mạnh của Nhựt, cái

hùng-cường của Đức cũng xấp-xỉ
nhau như hai đứa con song sanh.
Năm 1906, Nhựt đánh tan hạm
đội Ban-Tích của Nga để quốc,
bắt sống đề-đốc Rodjeswensky ở
Đồi - Mã hải giáp và giết quân
Nga ở Lữ-Thuận vô số.

Năm 1914, Đức quấy nhiễu
và tàn phá đảo đề ở phía bắc
nước Pháp.

Gần đây Nhựt đánh tung
bình ở Hca bắc, làm le sát-phạt
tới Hoa-nam, chưa chỉ mấy lúc
nay mỗi ngày họ thả chim máy
lời khạc bom xuống Quảng-châu
làm chết cả muôn người ta
Sau khi thôn tính ung hoành
ở Áo quốc rồi, hiện thời Đức lên
dữ: nào là nước Đức vì quá dễ
dãi nên bị người ta dâm khi; nào
là nhân dân Đức bị hạ nhục, bị
giết một cách tàn nhẫn...!

Đời phải có bạn như thế mới
vừa cho!

Thế kỷ này dường như không
còn phải của Esope, Archimède,
Homère. Cả ba, trong lịch-sử đã
thấy nhô nhen đối với Alexandre,
mà Virgile, Cicéron còn giá trị gì
đối với Jules César? Những hạng
Montaigne, Voltaire, Rousseau v.v..

đều bị chôn vùi dưới chiếc bóng
không lồ của Nã-phá-Juân.

Thế-kỷ hai mươi này không
còn muốn có những Pasteur,
Branly, Marconi nữa.

Hầu hết các nước hùng cường

MUA BÁO TẶNG SÁCH

Kể từ ngày 1er Juin 1938,
chư vị mua báo theo giá
mới (1 năm 7p. sáu tháng 3p.60)
mà trả tiền mặt và trả ngay cho
nhà báo bằng mandat hay lại
ngay báo quán đóng tiền, nếu:
a/ Mua một năm thì được tặng
3 cuốn trong 7 thứ sách sau đây
(thêm 0p 37 tiền gửi đảm bảo)

b/ Mua 6 tháng thì được tặng 1 cuốn tùy theo ý lựa chọn (cũng
thêm 0p 37. tiền gửi đảm bảo)



- | | |
|---------------------------|------------------|
| 1 — PHAN-ĐÌNH-PHÙNG | } ĐÀO-TRINH-NHẤT |
| 2 — VIỆT-NAM-TÂY-THUỘC-SỞ | |
| 3 — VIỆT-LÀNG-TỔNG | } PHAN-VĂN-THIỆT |
| 4 — AN-TÒA-HỘ | |
| 5 — LUẬT-LAO ĐỘNG | |
| 6 — LÊ-VĂN-DUYỆT | |
| 7 — QUỐC-VĂN-CỤ-THỂ | NGÔ-TẮT-TỐ |
| | PHÓ-BĂNG-BÙI-KỶ |

Hạn thưởng sách tới 30 Juin mãn.

LỜI THƯA QUAN HỆ. — Xin đừng đòi sách tặng ở các phái-
viên báo khi tới cổ-dộng hay thầu tiền, vì nhà báo đã ủy phái
viên đến tận nhà chư vị là sự có tồn kém cho nhà báo và công phu
của phái-viên nhiều lắm, nên không thể tặng sách được nữa.
M.

trên thế giới đều như hăng máu, như say thuốc súng.

Say thuốc súng; ôi khổ nạn!... Nghĩ mà giận thay ai bày đặt ra thuốc súng!

Người Tàu, vào thế-kỷ thứ VI, sáng tạo ra máy in. Thật là hay. Nhưng ác hại họ còn bày đặt ra thuốc súng, để bây giờ nó nhè trở lại họ mà nổ xé thịt tan xương!

Ái cũng biết thế-giới kể từ đây chỉ có thuốc súng, chỉ có triết lý sức mạnh là hơn cả.

Mà mỗi việc gì phát ra cũng chỉ nguyên do một cơ nhỏ xíu. Lửa con đóm đóm có thể đốt cháy cả cánh đồng như chơi. Thi vụ ám sát ở Serajevo, đã để ra Âu-chiến, chuyện tếp nhép ở cầu Lư-cầu đã làm cho con cháu Hoàng đế mất gần hết phần nửa giang sơn. Bởi vậy người ta có thể lo cái cơ chỉ say sưa của anh hạ sĩ-quan Tiếp khắc kia sẽ làm mỗi lửa đốt nhà Âu-châu phen này, biết đâu!

Q.

A Monsieur

H. H. A. AMIL

• PROFESSEUR

N° 164 rue Mac-Mahon. — SAIGON

Kính ông,

Xin thú thật cùng ông rằng xưa nay việc coi tướng số, vẫn biết việc ấy là môn khoa-học, song tôi coi ít có người chịu nghiên cứu cho đáo để, mà xem được tường tận. Phần nhiều có những người nói dối gạt lấy tiền mà thôi.

Nhơn dịp tôi đi Saigon, lại gặp người bạn của tôi, nói ông xem tướng số đại tài, trăm chuyện không sai một. Nên tôi có đến ông xem suốt cả đời tôi, nhưng lúc ấy tôi chẳng để ý đến.

Chẳng ngờ đến ngày nay tôi mới biết những lời tiên tri của ông không sai.

Thật đáng khen, đáng kính sự mẫu nhiệm của ông nhiều.

Nay kính

LÊ-THẮNG-HÀ

Ancien secrétaire à
CAN-ĐUỐC (CHOLON)

Nên đề ý

Quý ngài muốn có đồ trang-sức vừa đẹp dễ, vừa tối tân, vừa rẻ tiền, chỉ đến tiệm BA-QUAN sẽ có đủ đồ, cho quý ngài lựa chọn. Chỗ đáng tin cậy.

Chuyên môn mai và bán hội xoàn mới Đức-Quốc.

BA-QUAN

58 rue Vannier

Ngang hông kho bạc Chợ-củ Saigon.

Biện-sự phòng HUYNH-VAN-NGHE

cựu thông ngôn tòa

100, rue Lagrandière - SAIGON

Lãnh đặt để đủ các đơn thưa kiện đến Tòa-án và yêu cầu với quan trên.

Công việc làm rất thông thạo, rành rẽ và mau lẹ.

Không lãnh những việc không đáng tốt.

Nên noi... Nên nghe...

LẦN này là lần thứ 9, thứ 10, không-quân Nhựt mỗi ngày bay tới liệng bom xuống thành Quảng-châu dữ dội. Người chết kể muôn rồi. Nhà sắp kể ngàn rồi. Rất đau nhà thương Pháp ở tô-giới Sa-diện mà bom Nhựt cũng không tha.

Ngoại-kiểu phản đối. Quân-bộ Nhựt nói Quảng-châu chẳng phải là tỉnh thành công khai mà là nơi căn cứ quân-sự, có đồn lũy, có kho súng đạn v.v..

Bởi vậy, lần này là lần thứ hai, chúng tôi càng lấy làm lạ, không hiểu sao tỉnh thành Quảng-châu trọng yếu như thế mà không có một đội phi-cơ nào để lên chiến đấu với máy bay Nhựt mới kỳ. Cứ đưa lưng chịu trận cho Nhựt bắn phá quá chừng như thế thì Quảng-châu lớn lao tốt đẹp rồi chỉ còn lại một đồng tro gạch hoang tàn, để cho làng thơ mai sau có chỗ đi qua ngậm ngùi ngâm vịnh chăng?

TỜ báo cơ-quan Lập hiến có được tin riêng ở Paris cho hay rằng cụ thượng Mandel tính cho phép quan Toàn-quyền Đông-dương lấy ra 5 triệu trong khoản 9 triệu về khoản hiệp-ước « Lúa-mi Lúa-gạo » năm 1934, để cho nông-gia Nam-kỳ vay làm mùa lúa năm nay.

5 triệu nghĩa là 500.000 đồng bạc.

Nếu quả vậy thì đáng mừng cho nhà nông ta. Nhưng đó mới là một tin mà thôi.

KHOẢN tiền mới nói trên đây, nếu có sự thật và cho nông-gia Nam-kỳ vay thì còn có lý; đến như số tiền Thượng-quốc cứu giúp Đông-dương bị nạn lụt lội 3 triệu quan mà hôm rồi Nam-kỳ được chia phần nửa (1 triệu rưỡi quan hay 150 ngàn đồng), người ta chỉ cho nông-gia mình vay, chứ không phải là giúp, nghĩ thật vô lý.

Vì đã nói số tiền 3 triệu của thượng quốc giúp dân Đông-dương bị nạn bão lụt kia mà! Sao giờ lại thành ra khoản tiền vay trả?

Đầu là cho vay không lấy lời nữa cũng thế.

Xứ mình thường nhiều chuyện nói một đằng rồi làm một ngả luôn luôn.

CỦ xem tin tức Hoa Nhựt chiến-sự mấy hôm nay thì Hàn-khẩu nguy lắm rồi. Cờ thái-dương chỉ trong nay mai là thấy pháp phôi ở đó.

Tuy nói rằng Tưởng-giới-Thạch đã bố trí công cuộc phòng thủ Hàn-khẩu hẳn hoi để đánh nhai với binh Nhựt ở mặt trận này nhứt sống nhứt chết, nhưng chúng tôi thấy sao gần đây lực lượng kháng chiến của binh Tàu có vẻ suy kém đã đuối lắm rồi.

Nhớ coi có mặt trận nào mà binh Tàu không nói rằng sẽ chống cự đáo để, nhứt sống nhứt chết, nhưng rồi họ bỏ chạy rất mau.

Có thành nào trận nào phải lui binh bại trận mà binh Tàu không nói là vì chiến lược quan hệ buộc phải lui đi, chứ không phải thua?

GIỜ đã sắp tới lúc Tưởng-giới-Thạch phải dời đại-bổn-dinh về tới Côn-minh, tỉnh thành Vân-nam, làm nơi căn cứ kháng Nhựt sau chót.

Lại có tin nói Tưởng biết thế Hàn-khẩu nguy vong đến nơi và kiệt lực kháng chiến rồi, nên đã bí-mật dự-bị để tàu ra ngoại-quốc.

Quả vậy thật, thì Nhựt không cần truy-tung họ Tưởng để trừ khử làm gì, đã có dân Tàu làm dùm cho việc ấy.

Vì nếu đến lúc nguy cấp mà họ Tưởng bỏ nước đào-sanh một mình, chắc người Tàu họ không dung tha mà để cho đi yên lành đâu.

AI binh vực tin tưởng thuốc Bắc đến đâu cũng phải ghé nó mấy tháng nay lên giá quá sức. Thì ảnh-hưởng của Hoa-Nhựt chiến-tranh.

Lúc này nhiều cụ lang ta — do Đặng-thúc-Liêng tiên-sanh khởi xướng — muốn tìm thuốc nam để thay vào cho binh-nhơn mình uống thuốc đỡ tốn.

Một cái hảo-ý.

Một việc nên khuyến khích. Quan Thống-đốc Pagès cũng nghĩ như thế, nên chỉ hôm 27 Mai ngài đã trả lời cho phép hội-viên « Việt-nam Y-dược-hội » được lần mò vào các rừng cấm trong địa-phận Nam-kỳ để tìm tòi cây thuốc.

Các đồng tình làm việc Hoàng-đế Kỳ-bá ngày xưa.

Song chắc đầu mình ngày nay có cái lưới biết nếm thuốc như Huynh-đế, Kỳ-bá, rồi nhai nhấm có độc mà chết ngồng cù-queo thì nguy. Bởi vậy chúng tôi

Nghề làm báo

của NGUYỄN-VĂN-ĐÌNH

Một quyển sách cách-mạng tập-tục trong xã-hội này. Một quyển sách tả rõ những nỗi khổ tâm trong nghề làm báo, có ích cho người viết báo cũng như cho người đọc báo, cho tất cả ai quý trọng sự thật.

Mỗi quyển 0\$35

Quý ngài sẽ biết được một cảnh đời mới lạ... và sẽ được một quyển sách rất hữu ích ở nơi nhà. Tổng phát hành:

Nhà in THANH-MẬU

NGUYỄN-KIM-KY

tưởng các cụ lang mình nên lo lập một phòng thí-nghiệm trước hết, đó đủ khi-cụ phân-chất theo phép khoa-học thì việc các cụ làm mới có thể thành-công và binh-nhơn mới đủ tin các món thuốc sẽ tìm ra đó.

BỒN-báo đã quyết định lên thêm bốn trương trong một vài tuần nữa. Thế là độc - giả mua mỗi tuần một tập báo 24 trương như MAI này với 0p.15 có mắc gì đâu.

Mặc dầu lên giá, thấy tuần rồi độc - giả vẫn chiều cổ như thường, chúng tôi cảm tạ lắm.

TỜ bữa thứ tư 9 Juin, ở các nhà băng xứ ta đã bắt đầu bán trái phiếu để chi tiêu vào việc dự bị phòng thủ Đông-Dương « Emprunt par la Défense de l'Indochine ».

Khắp Đông-dương, số công trái ấy cả thấy là 33 triệu đồng bạc.

Giá trị mỗi trái phiếu 100p. lợi tức 5 phần một năm.

Song, ai có tiền, đem lại nhà băng hay kho bạc, chỉ đóng 92p. 50 là đủ mua một tấm giấy nợ ấy, trong 5 năm nhà nước trả lại mình thành ra 100p chẵn. Nếu mình chịu cho kỳ hạn 10 năm thì được thành 112p, hay 15 năm thì 130p.

Cuộc công trái này chắc thành mau lẹ, nếu như nước Pháp trịnh trọng tuyên bố cho dân chúng tôi hay rằng: « Vay tiền này để mộ quân sắm súng hộ vệ tổ-quốc các người, chứ không phải để chinh phục của ta. »

Giờ ta hãy biết rằng cuộc công trái này lại là một dịp cho nhiều ngực có mê-đay và nhiều nhà thợ-phụ có văn bằng phẩm nọ hàm kia treo trên vách tường.

HÌNH như có tin chắc chắn rằng qua tháng Juillet sắp tới hay là đến Novembre, quan toàn-quyền Brévié về Pháp hội thương với quan tổng-trưởng Mandel về những chánh sách mới cho xứ Đông-Dương.

Có người khác nói chắc ngài về Pháp rồi đi trọng nhậm một thuộc - địa khác hay là được chánh-phủ bỏ đi lãnh chức đại-sứ (ambassadeur) ở một hứ-bang nào — có lẽ Nhựt - bổn cũng nên — chứ không trở lại xứ mình nữa đâu.

Tôi đó trong ba vị thủ-biên Pagès, Châtel và Graffeuil, một vị nào sẽ cầm quyền Đông-Dương chưa biết. Người ta tin rằng quan thống-đốc Pagès có phần hy-vọng hơn cả.

SAIGON

« 3, 4 năm nay thầy bói mọc ra như nấm... »

« Nhưng thầy hay, có học, biết tự trọng, 10 người họa may được một trong số thầy hay, trước kia tôi thấy có thầy TUNEN, còn ngày nay có TUNEY THANH ».

Trên đây là lời của ông Mỹ-Tự nói trong mục Trò đời TÂN-TIẾN (báo ra ngày trung tuần Avril).

Muốn biết lời phê bình này đúng hay không, bạn đọc chỉ có cách đến thử tại M. Tuneu THANH (123 đường Louvain) thì sẽ được hả lòng.

Một vị cứu tinh của các người bệnh ho lao



Ông Huỳnh-quốc-điền, một vị cứu tinh đã tìm ra một vị thuốc để chữa những người có bệnh lao và nhiều chứng bệnh nguy hiểm khác. Hiện mới chế ra thứ thuốc PHỄ-ƯU-TINH để chuyển trị các bệnh ho lao, ợn, ho gió v.v... Nếu ai đã tổn nhiều tiền bạc chữa thuốc Tây, Nam đủ rồi mà không khỏi, kíp lại ngay ông Huỳnh-quốc-Nhơn sẽ tới ngay. Các người có bệnh, nên nhận kỹ sản phẩm CHIA KHÓA, đã có bán khắp các tiệm thuốc các tỉnh.

Hãy nài cho được thuốc ho của ông HUYNH-QUỐC-NHƠN ở trước gác xe lên Bà-chiến (Gia-dịnh) cam đoan sẽ chữa khỏi.

Ngoài ra ai phải bệnh gì bất kỳ nặng nhẹ cứ đến ông sẽ bắt mạch và chỉ về sự chữa thuốc rất chóng công hiệu.

Đau bụng, no hơi tức rẻo trời

Đau bao-tử, ruột, đau bụng lâu năm, ăn không tiêu, thường buồn uất, đi xong không được, hay lòi tức nghẹn chảy nước dãi, ợ chua, no cũng đau, đói cũng đau, đau trồn dạ dưới, đau thốn lên trên, hoặc đau ngay rốn, đau từ chập từ hồi, đau một bữa nghỉ vài bữa đau trở lại, uống nhiều thứ thuốc không thấy thuyên giảm. Muốn khỏi phiền mất tật còn, ai có bệnh kể trên, nên uống thuốc gia-truyền ĐÀU RUỘT hiệu ĐỨC-TRỌNG, uống vào đại-trường thông-hoạt, bộ máy tiêu hóa kiện toàn, chừng đau bụng hết, ăn ngon ngủ được. Thuốc rất linh-nghiệm đã từng cứu được nhiều người mắc phải chứng bệnh nguy hiểm này.

Mỗi hộp 0p.60

Nhà thuốc ĐỨC-TRỌNG

Số 280 đường Dellefosse

Xóm cũ CHOLON

(Trường học xóm cũ đi tới 100 thước)

Đã bán tại Nguyễn-thị-Kính và khắp nơi

XIN LƯU Ý!

HIỆN TẠI PHÒNG COI TAY CỦA

M. ANTOINE PHƯỚC

đã dời về dãy phố lần đường DOUAUMONT số 19

NÓI VỀ QUYỀN CHỦ PHỐ DUỔI NGƯỜI MUỐN PHỐ

GẦN đây, nhơn vụ ông Nguyễn-văn-Đắc kiện ông Nguyễn-văn-Cao về sự đuổi phố, ông bạn Nam-Đình ở báo *Điện-Tin* có viết rằng tòa xử cho chủ phố được kiện là phải, bởi vậy ông khuyên những người ở phố muốn phải biết cho như vậy mà liệu giữ mình.

Ông Nam-Đình nói đúng có nhưng chưa đủ. Tòa án xử cho chủ phố thắng kiện là vì tòa án buộc phải xử như vậy: chủ phố đuổi người muốn phố tức là thực hành một cái quyền đặc-biệt của mình, có gì sai pháp-luật mà xử thất được? Bài này nói qua cái quyền ấy cho bạn đọc được rõ ràng.

KHI nào chủ phố muốn đuổi người muốn phố thì phải cho người này hay trước. Sự cho hay trước ấy tiếng Pháp gọi là « *congé* ». Ấy vậy, chúng ta có thể định nghĩa cái danh từ « *congé* » (sự báo bãi) như vậy: « Sự báo bãi là sự người cho muốn phố báo tin cho người muốn phố biết rằng trong bao lâu sẽ hủy cuộc muốn đi, phải trả phố lại cho mình » — Người muốn phố khi muốn trả phố cũng có quyền báo-bãi y như vậy.

Có hai trường-hợp:

1' Khi cuộc muốn có văn-tự (bail)

2' Khi cuộc muốn chỉ nói miệng chứ không có bút tích chi.

Nếu có văn-tự thì người cho muốn (tức là chủ hay người muốn chánh) phải thực - hành đúng theo các điều-kiện trong tờ thì thời, còn nếu không thì phải do theo phong tục và tập-quán bản xứ, ví dụ ở Saigon thì phải cho hay trước ba tháng về phố thương mại và một tháng về phố ở thường.

Phải gọi tờ báo-bãi cho ai?

Tờ báo-bãi (congé) phải gọi cho ai?

Nếu là người chủ-phố muốn lấy phố lại thì phải gọi tờ báo-bãi cho người muốn phố, còn nếu người muốn phố muốn trả phố lại thì phải gọi cho người chủ phố.

Cách báo-bãi

Có thể báo-bãi bằng ba cách:

- 1' Cách nói miệng
- 2' Cách viết thư đảm-bảo (lettre recommandée)
- 3' Cách nhờ trưởng-tòa báo bãi giúp.

Báo-bãi bằng cách nói miệng không tốt vì sau có một đảng chối đi thì còn có bằng chứng chi cho chắc được.

Dùng cách viết thư đảm-bảo thì cũng không được chắc lắm

Pháp Luật
LUÂN DÀM
của
Phan-van-Thiết
Luật-khoa cử-nhơn

là vì nếu đảng lãnh thư chối, thì cũng khó mà chế-phục họ. Đảng rằng họ không chối có nhận thư đảm-bảo được, nhưng họ lại chối rằng cái thư ấy không có nói chi về sự báo-bãi cả. Thế thì có bằng gì chắc đâu.

Như thế thì chỉ có cậy trưởng tòa thông đạt là hay hơn hết.

Tuy nhiên, tòa án đã xử rằng phải kể là có giá-trị sự báo bãi bằng dây thép có chịu tiền trả lời (accusé de réception) bởi vì có thể lục trong sổ mà tìm nguyên văn của bức giấy thép làm bằng.

Khi nào muốn trưởng tòa thông đạt sự báo bãi ấy thì phải sắp đặt cho tờ thông đạt ấy tới tay bên kia. Sở phí sự thông đạt ấy do nơi người muốn thông đạt chịu.

Phân sự người muốn phố

Khi tiếp được tờ thông đạt của chủ phố thì người muốn phố phải lo cho xong, đến khi mãn kỳ hạn thì phải:

1' — Nếu trước kia có sửa đổi chi trong phố thì nay phải sửa trả lại cho in như lúc mới vào muốn.

2' — Bồi sửa các chỗ hư hỏng vì kẻ dọn đồ đi làm sơ thất.

3' — Trả các món thuế xong rồi.

4' — Giao trả chìa khóa lại cho chủ phố và bồi phá mấy cái chìa phụ thêm (clés supplémentaires)

5' — Trả tiền phố còn thiếu.

6' Không được phép đem theo những cây trong vườn, nhưng chủ phố phải trả tiền lại theo giá trị nó.

7' Nếu người muốn phố có sửa sang chi được tốt đẹp hơn thì người chủ phố vẫn có quyền bắt phải dỡ bỏ đi cũng được.

8' Phải để cho người ta đến coi chỗ muốn.

9' Phải để nước sơn hay giấy bòng mình đã bao vách.

10' Phải để tất cả các món của mình làm ra nhưng nó dính liền với nhà muốn, vì khi gỡ nó ra thì không khỏi hư hại.

Quyền rất rộng của chủ phố

Nếu người muốn phố chưa trả hết tiền trước khi đi thì chủ phố có thể cản trở không cho

chở đồ. Nếu đã có khỏi sự chở và để ở trên thêm thì chủ phố có thể đem đại vô nhà, vì những đồ ấy tức là món đảm-bảo của chủ phố.

Khi đã có báo bãi rồi thì chủ phố có quyền để một cái bằng « cho muốn » và người muốn muốn có quyền đến coi phố ấy từ đó trở đi.

Nếu người muốn phố không chịu ra khỏi chỗ muốn thì chủ phố có quyền thưa nơi tòa án mà xin một cái án đuổi (jugement d'expulsion). Án ấy có nói nếu người muốn không chịu mở cửa thì chủ phố có quyền mời ông toà tập lụng hay ông có tới thị chứng mà kêu người thợ làm chia khoá đến mở cửa ra lấy đồ bỏ ra ngoài.

Đại lược, quyền hạn của chủ phố rộng lắm, người muốn phố chờ lắm như ông T. T. và ông N. V. Đ đã vừa bị thất kiện hôm rồi đó. Mời đây có một ông chủ một nhà ngủ to cũng vì dốt luật ấy mà bị thất phát bạc muốn: ông ta muốn phố của một hãng kia, sắp đặt sửa đổi thành một khách sạn kim thời, hao tổn năm sáu ngàn đồng. Nhưng khốn nỗi, ông ta không có làm tờ muốn (bail) bao lạng cả. Tuy đã vô ý như thế chỉ tỏ ra ông là một người không lịch lãm rồi, ông lại còn khờ khạo một cẩu nữa: vì ông quen chơi thân với nhiều vị quan to an-nam hưu trí, khi thì cờ bạc khi thì rượu trà đều có nhau, nên ông ý y, đối đãi với chủ phố một cách cứng-đầu lắm. (Cứng đầu là tốt nhưng phải biết quyền lợi mình tới đâu đấy). Chủ phố bất bình, cho ông hay (rước rằng đáng ba tháng ông phải dọn đi. Ông nghe lời mấy người bạn quen là các vị hưu-quan kia mà lo muốn đến hai ông thầy kiện, kiện xin hủy cái sự báo bãi (congé) của chủ phố.

Những người thạo luật khuyên ông điều đình, ông cũng đầu một mực không chịu, ông trông cậy vào hai ông trạng sư. Tiếc thay, chủ chỉ ông có tiền mà muốn thêm 98 ông nữa cho đủ 100 thì cũng không khỏi thất kiện, vì quyền đuổi người muốn phố là quyền của chủ phố. Nếu làm chủ mà không có quyền sử-dụng cái vật sở hữu của mình thì làm chủ có ích gì. Ấy vậy, người muốn phố phải nhớ đừng có hơ hống, mỗi khi muốn phố buôn bán hay ở dài hạn thời nài chủ cho có giấy trắng mực đen (bail) Có tờ muốn rành rẽ thời sau mình mới có thể đương cự lại với chủ phố.

Chủ phố cũng không phải chỉ có quyền mà thôi, cũng có phận sự nghĩa vụ vậy, số báo sau tôi sẽ nói đến.

PHAN-VĂN-THIỆT

Độc giả ai có câu hỏi về pháp-luật thì hãy đến nơi Phòng Văn của ông cử nhơn Phan-văn-Thiết: mỗi lần có vấn đề một khoản giá là năm đồng, nếu có làm việc chi khác thì sẽ tính thêm.

Docteur **TA-TRUNG-QUÂN**

Tốt nghiệp Trường Đại-học các chứng bệnh đau răng, đau miệng tại Paris

NGUYỄN LUONG-Y PHỤ-TÁ Ở HÔTEL DIEU

MỞ PHÒNG KHÁM BỆNH

CHUYÊN TRỊ CÁC CHỨNG BỆNH ĐAU RĂNG, ĐAU MIỆNG

104, ĐẠI LỘ CHARNER (Tùng nhĩ)

SAIGON

GUỐC PHÙ-LƯU

ĐỦ KÈU, TÂN-THỜI, NƯỚC SƠN
RẤT KHÉO, GIẤY CỦA CÁC VỊ
HOA-KHÔI. NHÀ CHẾ TẠO:



PHAM-VAN-VIÊN

106, 111 Lagrandière Saigon

Được thưởng mẽ-day ở Hội-chợ Nam-vang

Guốc Phù-Lưu bán lẻ tại Chợ-mới, ngang giấy Bôm-bay số 90-127. Có xe hơi chở hàng đi khắp Lục-tỉnh.

Đủ mặt hàng hóa Bắc-kỳ: valises, cartables, giày giép tân thời.

DOCTEUR **TA-VAN-DU**

de la Faculté de Médecine de Paris

276, Rue des Marins — CHOLON, Tél. 30.883

Diplôme de Vénéro-Dermatologie. Diplôme d'Urologie de l'Université de Paris — Médecine générale

Maladies vénériennes — Maladies de la peau et des voies urinaires

Trị bá chứng: Ban, Kiết v. v...

Chuyên trị: Bệnh phong tình và bệnh ngoài da

GIỜ KHÁM BỆNH: Sớm mai: Từ 7 giờ tới 12 giờ

Chiều: Từ 2 giờ tới 7 giờ. Rước đi giờ nào cũng được

Madame

Tương van-Huân

200, rue d'Espagne. — SAIGON

BÁN ĐỦ ĐỒ THÊU

REN, CHỈ LAINE (Gởi contre remboursement)

Muốn mau tái tuyệt các chứng ho và
bổ thêm sức mạnh nên uống ngay:

Cao Bồ-Phôi Lạc-Long

sẽ thấy không thuốc ho nào bằng

Tổng phát hành miền Nam:

Lạc-Long: 80, Boulevard de la Somme, Saigon

mỗi vỏ 0\$30. ở xa mua cách tính hóa giao nhận

BÌNH LAO

Ái lờ mắc bệnh lao, mà đã chạy đủ thầy Tây Nam, nhưng tiền hết bệnh vẫn còn.

Ái căm thấy thân hình càng ngày càng ốm, ấy là lúc vi-trùng ho lao « bacille de Koch » khởi sự hoành hành trong tạng phổi ta.

Tóm lại là bệnh nhơn hoặc phải cơn khức khắc, hoặc ho khạt đàm trắng, xanh, vàng, đôi khi khạt ra máu.

Thì hãy tìm thuốc lao của cụ Trịnh-hải-Long (nội tổ của ông đốc-học Trịnh-văn-Hào) mà dùng. Trọn đời ông đã cứu muôn ngàn người mắc bệnh ấy đều mạnh. Mỗi gói 3p.50 uống đặn 10 ngày.

Có gởi bán nơi ông Trịnh-văn-Hào directeur école.

Villa n° 110 rue Vassoigne Tân-định - SAIGON

DAINAN KOOSI

XUẤT CẢNG VÀ NHẬP CẢNG

7 et 9, Rue G. Guyanmer — SAIGON

M. MATSUITA PROPRIÉTAIRE

CÁC CỬA HIỆU "AU JAPON"

SAIGON

HANOI

PNOMPENH

46, Rue Viénot 83, Rue des Paniers 2, Rue Ohier

BÁN ĐỦ CÁC THỨ HÀNG HÓA NHỰT - BÓN

ESSAYEZ
LES NOUVEAUX POSTES
TYPE COLONIAL

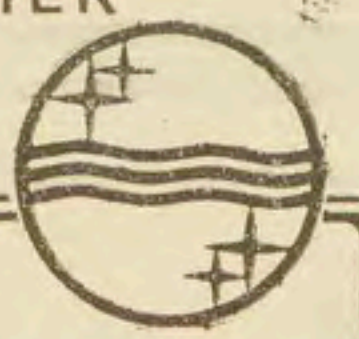
PHILIPS

Radioplayers 1938

VOUS CONSTATEREZ VOUS-MÊMES
QU'ILS VOUS PERMETTENT D'ECOUTER
MIEUX DAVANTAGE PLUS FACILEMENT

PC 5B

UN POSTE COLONIAL S'ACHÈTE AUX COLONIES.



Đầu đuôi việc nước ta bảo - hộ Cao-miên dưới hai trào Gia-Long Minh-Mạng

việc ra hoặc có hại đến sự nông tang »

Từ Châu-đốc đến Hà-tiên, nơi giáp-giới đất Chơn-lạp, từ trước

V.— Những công việc ta làm trong hai lần bảo - hộ

CAO

MIEN

Phan-Khoi

Đi bảo-hộ một xứ nào, tất nhiên phải có làm ra những công việc ích lợi cho xứ ấy, bằng không thì có ai cần có bảo-hộ làm chi ? Tuy nhiên, ở thời đại nào cũng vậy, làm một việc gì cũng phải tốn tiền ; dầu chỉ lâu lâu ra một tờ châu tri, nói tốt cho chánh-phủ để lóa dân hồn-xứ là cũng phải chịu phí ít nữa là mấy đồng bạc để chi tiền giấy mực ! Thế thì những công việc làm ra ở xứ bảo hộ nhiều hay ít còn phải tùy ở đồng tiền lấy tại xứ đó nhiều hay ít : vì không có chánh-phủ nào lại tốt bụng quá đến nỗi đổ tiền túi của mẫu-quốc ra để làm việc cho xứ bảo-hộ mà không tính thủ lợi về sau.

Như mấy bài trước đã nói, nước ta hồi đó bảo-hộ Cao-miên là cốt chỉ dùng xứ ấy làm như tấm phên che cho sáu tỉnh Nam-kỳ, chứ không cốt lấy thổ-địa nhân dân làm lợi. Thành thử, từ thuở Gia-long cho đến năm Minh-mạng thập-ngũ, nhất tiết nội chánh của Cao-miên, quan bảo-hộ ta đều không dự đến ; và cả đến các ngạch thuế, ta cũng không lãnh. Đã không thu thuế thì tất nhiên không có tiền để làm việc. Thế nhưng có những việc ở đó mà triều-đình ta không làm không được thì lại phải dốc tiền túi ra mà làm. Ấy, cũng vì chỗ đó tiền túi ra ấy mà những việc triều-đình ta làm ở Cao-miên trong thời kỳ bảo-hộ chẳng được là mấy. Kể ra cái công-trình đầu tiên và lớn nhất là sự đắp thành Nam-vang và thành Lư-Yêm năm Gia-long 12, vào lúc đưa phiên-vương Nặc-Chân về nước. Thành Nam-vang là nơi để cho phiên-vương ở, còn thành Lư-Yêm là nơi để trú đại-binh và chứa đồ quân bị của ta.

Tuy vậy, cả hai thành đều do quân-lính ta ra công xây đắp

lấy cả, nhà nước không muốn dùng nhân-công bản xứ, vì mới nhứt-sơ, sợ làm họ nhọc rồi họ mang oán. Chịu sự khó-nhọc này phần nhiều là lính Giadinh cho nên liền đó vua xuống chiếu tha cho họ một năm thuế thân. Tháng mười năm ấy bắt đầu dọn ba con đường cái ở Cao-miên, gọi là « đường trạm ». Một con đường từ Cam-bà đến Khe Răng thuộc về Quang-hóa ; một từ Trang - tân đến Thạch-Yên ; một từ thành Lư-yêm đến Chẽ-lăng. Mỗi con đường cứ bốn ngàn trượng thì đặt một trạm, và mỗi trạm có năm mươi lính chực sẵn để phát-dệ công-văn. Việc dọn đường này thì lấy nhân-công Chơn-lạp.

Năm Minh-Mạng 15 xây cái bảo Châu-đốc cũng lại là một công trình lớn. Trước khi khởi công, vua có ban lời dụ cho phiên-vương Nặc-Chân, đại-lược nói rằng : « Phiên-vương đối với triều-đình một lòng cung-thuận, nên triều-đình cũng hết sức giữ cho đất nước phiên vương được an-toàn. Lần này xây cái bảo ở Châu-đốc, ấy là muốn giữ vững đất Hà-tiên để giữ vững luôn cả thành Nam-vang nữa, nếu không có sự cần cấp đó thì cũng không làm nhọc dân sự làm gì. » Đến khi khởi công, vua dạy người đương-chức biên chép các công trình thật kỹ lưỡng, cứ mỗi mười ngày chạy sớ về tâu cho vua biết một lần. Có lời dụ rằng : « Việc thổ mộc là việc cực chẳng đã phải làm. Mà hề làm thì lính và dân phải gánh lấy phần lao khổ. Vậy những người coi việc phải tận tâm chăm chút họ mới được, không nên kéo dài công

không có đường thủy để giao-thông cho tiện. Có một lần, vua xem địa-đồ, rồi nói với thị-thần rằng : « Giá phải đào được một con sông từ Châu-đốc thông lên Hà-tiên, thì việc làm ruộng, việc buôn bán đều sẽ nhờ được lợi lớn. Rồi sau này cư-dân ngày càng đông, đất ruộng ngày càng mở, những nơi ấy có thể thành nơi đô-hội to. » Có một ông đại-thần can rằng nước Cao-miên mới quy phụ, ta dùng dân-lực ở đó làm nhiều việc phiên-lao rồi, bây giờ còn bày ra đào sông nữa, e cho lòng người kinh-dộng. Nghe lời can ấy, vua tạm dẹp việc đào sông lại, nhưng về sau cũng kiếm cách thực-hành cho kỳ được.

Tháng sáu năm Gia-long 16, phiên-vương Nặc-Chân xin xuống Saigon bàn việc nội-chánh với các quan ta. Vua cho phép và dụ cho các quan trấn Gia định rằng : « Nếu khi Phiên-vương đến, hãy bảo cho biết sự đào sông Châu-đốc có lợi là dường nào. Lại bảo sắp đặt mọi sự sẵn đi, hề khi nào có chiếu chỉ đến là cùng nhau hiệp sức đào con sông ấy cho mau thành hiệu. »

Sau đó không lâu, Chơn-lạp sai sứ đến Huế, vua ban dụ cho sứ-thần rằng : « Ta đã quyết-định đào con sông từ Châu-đốc thông lên Hà-tiên. Ấy là một việc lợi cho nước nhà người, cũng lợi cho nghề nông nghề thương tất cả. Hãy về thưa lại cùng phiên-vương phải rõ cái ý ta như thế. »

Tháng chín năm Gia-long 18, có sứ-thần Chơn-lạp đến nữa, vua cũng mở nói chuyện ấy. Sứ-thần tâu rằng : « Nếu đào được

con sông ấy, dân thổ chúng tôi chỉ lợi cho chánh phủ bảo hộ sẽ có lợi lắm ; phiên-vương bấy mà thôi. Thì đó, chính vua lâu vẫn muốn nhưng không dám nói ra. » Được lời tâu ấy, vua truyền cho bắt đầu khởi-công ngay trong tháng ấy.

Năm đó đức Gia-long băng, kế mấy năm sau Cao-miên làm loạn, nên việc đào sông đình lại. Đến năm Minh-mạng thứ ba, tháng mười, vua ủy cho ông Lê-văn-Duyệt đứng chủ-trương, khởi-công lần thứ hai. Lần này lấy ba vạn chín ngàn quân lính và dân Nam-kỳ hiệp với một vạn sáu ngàn người Cao-miên chia làm ba phiên ứng dịch. Phiên-vương Nặc-chân được tin, liền đưa thơ cho ông Duyệt tỏ ý tán-thành việc đào sông ấy lắm. Nhưng đức Minh-mạng lại dụ riêng cho ông Duyệt, nói rằng : « Thật-tình ra thì con sông đào ấy không có lợi gì cho Chơn-lạp hết ; phiên-vương gợi thơ tán-thành chẳng qua muốn làm đẹp lòng triều-đình đó thôi, chứ chưa chắc bởi chơn-tình. Bữa nay nói thế, chứ có lẽ bữa sau Phiên-vương lại nói thế khác, làm trở-ngại công-việc cũng nên. Tuy vậy, ta đã quyết-định rồi, phiên-vương chẳng làm gì tốt cả. Khanh hãy khéo tru-bien cho chóng thành công để thỏa lòng ta. »

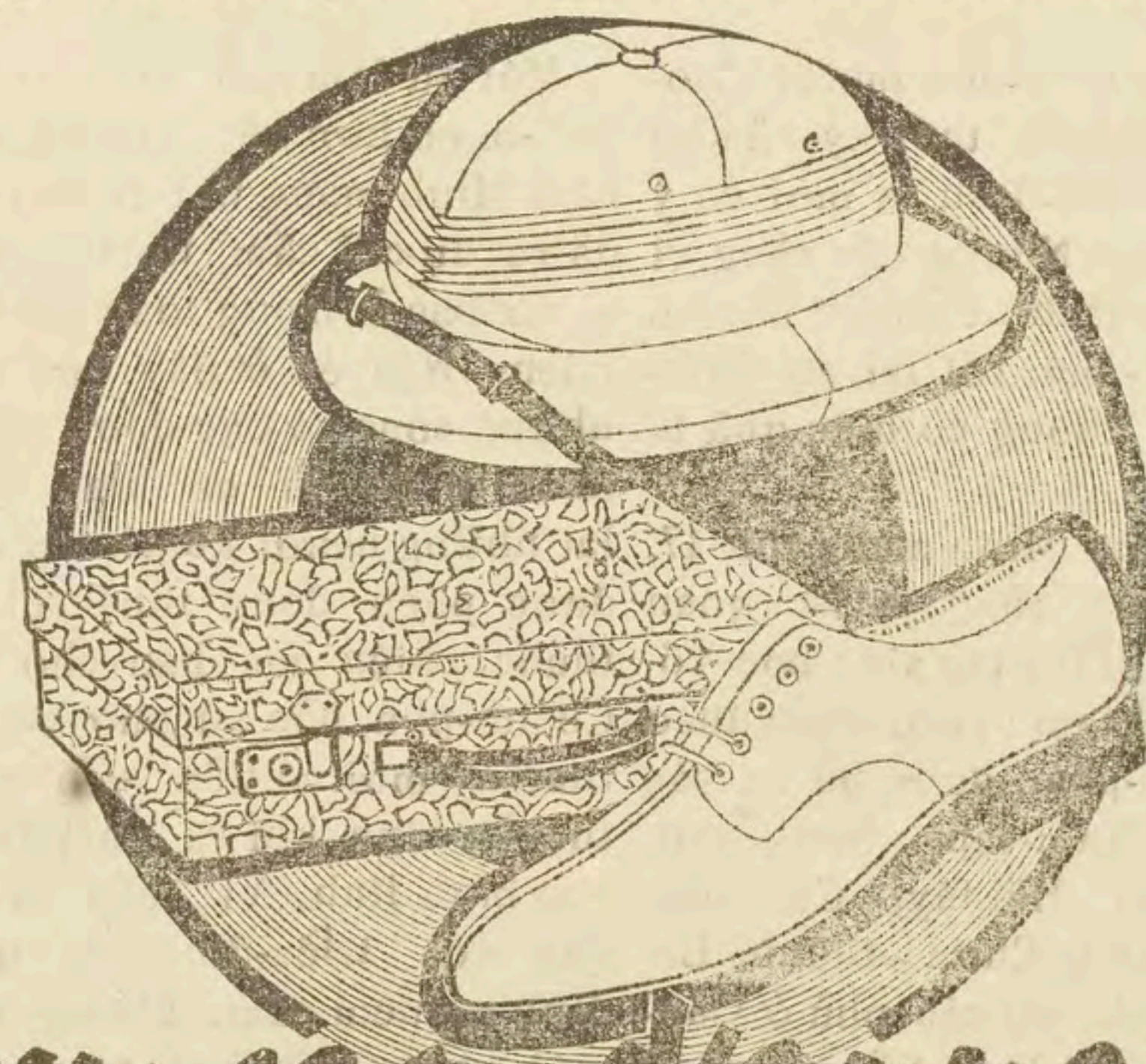
Ban đầu tru đào con sông ấy bắt đầu từ mùa xuân năm Minh-mạng thứ tư qua đến đầu mùa hạ thì tất công. Nhưng giữa chừng nhơn có việc phải nghỉ, còn lại 1700 trượng, sang tháng 5 năm Minh-mạng thứ 5 mới đào nốt xong ; đặt tên là « Vĩnh-tế-hà. » Về việc đào sông Vĩnh-tế, tôi đã theo sứ kể lại tường-tế như trên đó để thấy ra rằng phàm những công việc làm ra ở xứ bảo hộ bề ngoài thì nói rằng lợi cho xứ ấy, nhưng thực ra thì

Theo sử chép thì trong lúc bảo hộ, triều đình ta cũng có ý mở mang dân Chơn-lạp để họ được mỗi ngày thêm nhiệm thời tục tốt của ta nhưng thực sự thì còn bơ thờ lắm chưa thấy làm được bao nhiêu.

Năm Gia long thứ 12, vua Cao miên sai sứ thần dâng biểu tạ ơn về sự đã nhờ quan quân đưa về nước làm vua. Triều-đình bèn cấp cho phiên-vương một bộ phẩm phục theo thức còn hơn phẩm-phục của hàng nhứt-phẩm tại triều. Phiên-vương mặc vào, các bầy tôi cho là đẹp lắm, mnón hết thấy đều mặc theo phẩm-phục của ta. Bởi vậy qua năm thứ 15, triều-đình lại theo phẩm-trật Cao-miên chế ra hai-mươi-ba bộ triều-phục để cấp cho hai - mươi - ba đại-viên Cao-miên ; và chế ra bốn bộ của hàng quan-nhỏ để làm kiểu-mẫu cho họ coi theo mà chế lấy. Về chỗ này, trong sử chép rằng từ đó về thức mặc thức dùng của người Cao-miên lần-lần đổi thời mọi đi mà bắt chước theo thời « Hán »

Coi qua trang 8

Muốn được hoàn toàn ba việc : Hàng tốt, vẻ đẹp và dùng bền thì nên mua nón và giày



au cap d'annam
108 bd Bonard Saigon

NHÀ MÁY CHẾ TẠO
Haiphong (Tonkin)

Còn cần nhiều
đại-lý ở các tỉnh

Nên dùng thứ dầu sơn

« **RÉSISTANCO** »

Vừa láng, vừa bền, vừa rẻ tiền

Bán sỉ và bán lẻ
ở hiệu

NGUYỄN-SƠN-HÀ
97 rue Charner - SAIGON
Téléphone : 21.786

THIÊN-HÒA BAN-DUỐC

Trị tận gốc các bệnh trái và ban như ban của lưỡi trắng. — THIÊN-HOÀ-ĐUỐC — CHOLON

QUAN TOÀ WEILL với thanh-niên trí thức Việt-Nam

Ông chánh tòa Weill, ban-trưởng ban thư nhứt tại tòa Phúc-Thẩm, là một người Pháp rất thương thanh-niên an nam. Mỗi cách vài tháng trước, ông đứng ra lập một hội kêu là Câu-Lạc-Bộ Khảo-Cửu (*Cercle d'études*), gồm có rất nhiều thanh niên annam trong các giới: đốc-tor, trạng sư, kỹ sư, giáo-sư, văn văn, cốt để cho tây nam thân cận nhau và trao đổi trí thức.

Nay nghe ông định tổ chức ba cuộc diễn thuyết lớn từ nay tới cuối năm 1938:

Ngày 20 Juillet, trạng-sư Vương-Quang-*hương* tấn-sĩ luật sẽ nói về: «*Sự cải cách Pháp Luật thuộc về nhi đồng*» (*Réforme judiciaire concernant l'enfance*)

Ngày 21 Septembre, ông bạn làm báo chúng tôi, M. Phan-văn-Thiết, cử nhơn luật, nói về: «*Sự bỏ việc đầy tù*» (*La Suppression du bagne*)

Ngày 21 Novembre, trạng-sư Lê-văn-Kim tấn-sĩ luật sẽ nói về cái thuyết: «*Không có hình phạt nào không có luật*» (*Nulla poena sine lege*)

Đó là trong lúc khởi thủy cái chương trình của Câu Lạc Bộ chờ sau này chắc còn có nhiều cuộc diễn thuyết về y-khoa, về kỹ-nghệ-học v. v..

Riêng phần bốn báo lấy làm vui mừng mà thấy rằng trong Câu-Lạc-Bộ ấy chỉ có một nhà làm báo là ông Phan-văn-Thiết mà ông lại được lựa chọn ngay trong buổi đầu. Cái vấn đề «*Sự bỏ việc đầy tù*» là một vấn đề gồm có ý-nghĩa pháp-luật và xã-hội, rất thích hợp với một nhà viết báo thông thạo pháp-luật như Phan-quân.

Chúng tôi lại ước ao sao sáng kiến của quan chánh tòa Weill được phát triển hơn nữa, để sau này có thể tổ chức nhiều cuộc diễn thuyết bằng tiếng Việt-nam cho nhiều người được hưởng sự ích lợi.

Coi tiếp ở đây

Bài « Cao-miên »

Về việc khai-hoá người Cao-miên, đến cuối thời-kỳ bảo-hộ thứ hai triều-đình ta mới có ý thực-hành. Nhưng tiếc rằng vì đổi chánh-sách nên cuộc bảo-hộ phải thất-bại, rồi lại, sự thiệt-hành ấy không có hiệu-quả là bao.

Cuối năm Minh-mạng thứ 17, sử có chép rằng: «*Các quan thành Trấn-Tây tâu xin: bọn Võ-tuần-Thức tám người trước theo thành sai-phái, được bỏ ra các hạt như Nam-vang, Sơn-phủ, Hải-dông, Hải-tây, Ca-lâm, Quảng-biên, Chơn-thành, Banam (đều là tên các phủ ở Cao-miên mới đặt theo tiếng annam) để dạy con em người thổ học-tập, thì nay bọn học-trò thổ ấy đã dần dần đọc được chữ Hán và nói được tiếng annam rồi, vậy xin hãy thử cho tám người ấy hàm huấn-đạo và cứ để họ ở đầu vùn ở đó mà dạy-dỗ nốt.*» Theo như sử chép đó thì sự giáo-hoá của ta ở Cao-miên lúc bấy giờ cũng có một phần ít thành-công.

Một sự làm ích lợi cho dân Cao-miên hơn hết là tháng chín năm Minh-mạng thứ 19 nhà vua đã ra dụ-chỉ cấm thuốc phiện và cờ bạc ở trong toàn xứ Cao-miên. Nguyên ở đây từ trước những sông cờ bạc được mở ra đánh tự do vì có nạp thuế; lại những người khách-trú cũng được phép đóng thuế rồi nấu thuốc phiện mà bán cho dân. Chánh-phủ bỗng xử nhờ hai thứ thuế ấy mới có tiền sắm chiến thuyền binh khí và phát lương cho binh lính. Vì thấy là hại dân nên triều-đình ta quyết định nghiêm cấm, không kể bị một sự hy-sinh lớn trong việc lý tài. Điều đó thì hành sau khi đổi chánh sách bảo hộ, nhưng ta phải nhìn là một cái thiện-chánh cho người Cao-miên. Vì nếu để họ đánh bạc và hút á-phiện tự do, thì có lập trường học, đặt các quan giáo huấn ra mà dạy họ đến bao nhiêu nữa cũng là vô ích!

Những việc triều-đình ta làm



Ai có bàn tay giống như trên đây lại càng chắc trúng số hơn nữa. Riêng phần ai muốn học coi tay dạy thành nghề ăn 100p.00.

NOTA.— Xin trả lời chung vì có nhiều anh em gửi thư hỏi về khoa coi chữ, (Graphologie) có thể coi thời vận suốt đời người được hay không. Theo sự hiểu biết của tôi thì khoa coi chữ và chữ ký, ngoài ra coi tánh tình, thì không thể nào coi thời vận được, có lẽ mấy ông ấy là thầy hay là đệ-tử của giáo-sư Scherman bên Pháp chăng nên họ mới dám nói thế; ngoài ra giáo-sư Scherman thì không ai coi được là bởi họ không có mắt tinh thần. Vậy tùy ý anh em liệu lấy. — NGUYỄN-THƯỢNG-HIỀN

Thời-Vụ-bao

Mỗi tuần xuất bản 2 kỳ: thứ ba và thứ sáu do ông Phạm-Toàn làm chủ-nhiệm và ông Tiểu-Viên Nguyễn-đức-Bình làm chủ-bút và nhiều tay danh bút giúp bộ biên-tập.

Thời-Vụ-báo

Là một tờ báo độc lập, không thuộc đảng phái nào hay giai cấp nào. Muốn biết rõ tình hình kinh-tế, chánh-trị và xã-hội trong xứ, nên đọc Thời-Vụ. Đầu tháng Juín, Thời-Vụ sẽ ra số đặc biệt nói về:

Nước Trung-hoa trước vấn đề Thái-bình-dương

Có nhiều tranh cãi, nhiều bài đặc sắc và nhiều chuyện quan hệ của hai nước Trung-Nhật.

Báo-quán số 16-16 bis rue des Cuirs Hanoi.

Giá báo một năm 3p80. Thư và mandat xin gửi cho ông Phạm-Toàn.

Quý ngài đã thấy chắc chắn

Sâm-Nhung-Bồ

Thận-Tĩnh

hiệu «*MÈ CON*» 1 ve Op.64 trị đau lưng, mỏi mệt, di-tĩnh, mộng-tĩnh, huyết-tĩnh, dai dăm, tinh-thần suy, sức lực kém. Công hiệu linh-nghiệm thế nào?

Thị thư thuốc

BỒ-ĐÀO-TIÊN CHI KHAI LỘ hiệu «*MÈ CON*» 1 ve 1p.50 uống nhiều ngày trị ho lao trong ba thời kỳ làm cho ốm o gầy mòn, mệt mỏi, yếu sức cũng *Hòa toàn công hiệu chắc chắn.*

Nhà thuốc PHÚC-ĐĂNG

130, rue de Paris — Cholon
Téléphone n° 30.323

Nên ngừa

bệnh Ban - Trật

Lúc này trời nóng nực, trẻ con thường mắc chứng BAN, trong 10 nhà có 8, 9 nhà có trẻ đau bệnh ấy, nếu muốn ngừa rước, hoặc trừ tuyệt gốc, chỉ có thứ thuốc

TIÊU BAN CHÍ THÁNH HOÀN HIỆU

1CH NGUỒN DƯƠNG

người lớn, con nít đều uống được, trăm bệnh không sai một. Dám bảo kiệt.

Giá rẽ 1 hộp 1 hườn: Op.15

Còn thứ NHI KHOA CHÂU PHÁCH TÁN, chuyên môn trị các chứng bệnh con nít: Phong, Ban, Đẹn, ọc sữa, ỉa nước, nóng, ho, khòe đêm, đau bụng, làm kinh v.v.. nên mua để dành trong nhà mà nuôi con nít, thiệt thần hiệu.

Giá mỗi ve: Op.20

Nhà thuốc 1CH-NGUỒN DƯƠNG 295 Phunhuân-Saigon

Tôi sẵn lòng cứu tất cả bệnh nơn không ăn tiền (Bất luận giàu hay nghèo)

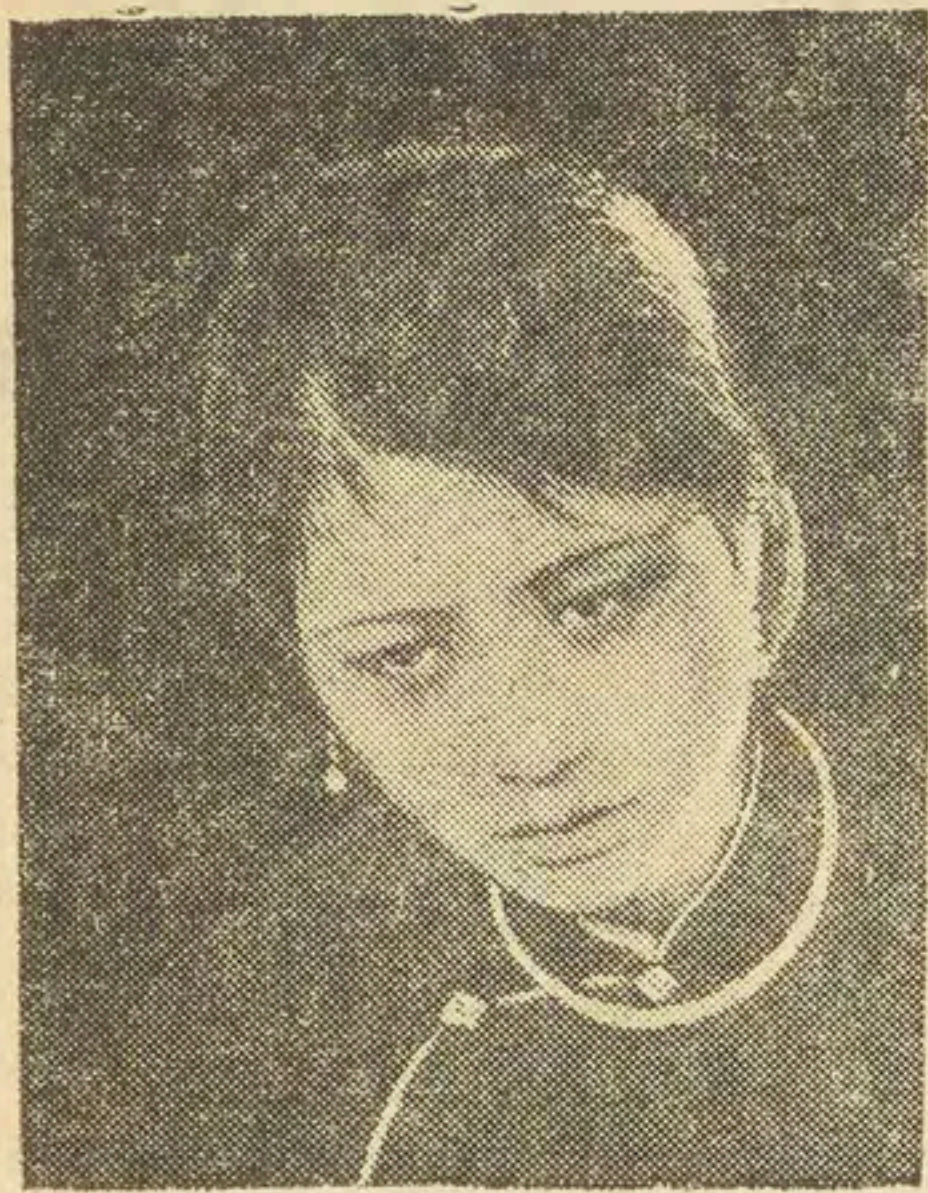
Tôi là HUYNH-HON, thầy thuốc người Tàu, làm nghề thuốc trên 30 năm, nhờ làm lâu mà tôi được nhiều kinh-nghiệm, cứu bệnh dễ dàng, nên được phép Chánh-phủ cho tôi cấp bằng làm thuốc ở tỉnh Gia-dinh. Kể từ nay tôi sẵn lòng, cứu bệnh cho toa không ăn tiền. Vậy ai có bệnh cứ đến tôi, tôi sẽ hết lòng trị, bất luận giàu nghèo. Tôi trị đủ bệnh: lòi chuyên môn về máu huyết của đàn bà, bệnh tử cung và bệnh đường kinh. Tôi giỏi về bệnh ho lao, sức huyết và bệnh siêng, bệnh phong ệnh và bị nhảy mũi.

Nhớ đến số nhà 19 đường Eglise ở ngang ga Bà-chiều, có tấm bảng lớn để chữ HUYNH HON thầy thuốc.

Savon TRÁI-THO'M

HIỆU THÁI-PHONG

72% dầu — 186 Quai de Belgique — Saigon



MAI DÂM trên sông Hương

một cái « phòng cho thuê » lớn l...» (1)

Độc hết hai đoạn kết luận của ông Tam-lang ta đã thấy sự mâu thuẫn rõ ràng. Nhứt là tác giả đã lý luận một cách mơ hồ không căn cứ xác thực ở chủ nghĩa khoa học xã-hội.

Nay, cứ nói trắng ra rằng bọn đàn bà làm nghề mại dâm là do sự nghèo khổ, là một lũ quí đói, lẽ cố nhiên là đói cơm. Ông Tam-Lang trước lúc đi điều tra để viết thiên phóng-sự ấy cùng nghĩ và nhận thấy như vậy thì phải. Nhưng không hiểu vì sao, ông lại không nói bọn ấy đói cơm, ông bảo bọn ấy đói tình dục.

Rõ ràng, ông Tam-lang tự trên cung trăng rơi xuống nằm trong luân lý và tâm lý mà lên án cho bọn đàn bà ấy chỉ vì dâm dục mà đi làm đi. Tôi nghĩ, nếu ông muốn cho thiên phóng sự của ông có giá trị thì ông nên dùng phương pháp của nhà khoa-học mà đặt lên những câu hỏi: Tại vì đâu mà có nghề mại dâm? Những điều kiện khách quan chính trị, kinh tế, xã-hội đã làm cho hiện tượng truy lạc ấy phát đạt được mãi không? Tại làm sao có nạn thất nghiệp và khủng-hoảng? Tại làm sao người ta không chịu lo đời bạn?.. Đại khái, ông Tam-Lang đã trả lời như trên. Nhưng nếu một thiên phóng sự thiếu ngòi bút khoa-học, và công tâm để phê bình cho thấu đáo, xét đoán cho tách bạch thì thiệt rất uổng công lắm. «Đêm Sông Hương» của ông Tam-Lang, tôi nhận thấy như thế, và đã đem sự thất bại đến cho ông rõ ràng.

«Tôi kéo xe» ông Tam-lang đã chịu khó chung lộn với bọn kéo xe để viết thiên phóng sự ấy. Thi «Đêm Sông Hương» ông đã không quân đường xa, từ Hanoi vào Huế, để điều tra vấn đề mại dâm. Ngoài sự tai nghe, mắt thấy, rồi, ông có muốn biết nguyên nhân của nó, ông cũng nên biết qua vấn đề phụ nữ, sau cuộc đế-quốc chiến tranh 1914-1918 đến nay, ảnh hưởng đã gây ra ác quả thế nào. Hiếm trạng đã đem họ đi đến con đường nào? Chủ nghĩa tư bản đã làm tiêu diệt nền móng tiểu công nghệ và tiểu nông-nghiệp đã gây cho người ta một thảm trạng bi khổ mà hiện nay họ đang tranh đấu thế nào?

Chẳng những thế, hiện nay

họ đương khổ về lực lượng của chủ nghĩa tư bản chưa hoàn toàn phát triển. Giữa hai cái mâu thuẫn xung đột, đã ngấm ngấm kéo dài sự đau đớn của họ, và đem họ đến sự chết một cách chậm trễ.

Tôi không muốn đem phụ nữ Nga hiện nay đã thoát hẳn nghề mại dâm mà so sánh với phụ nữ Đức sau hồi chiến bại, kinh tế bị suy sụp, vấn đề sanh hoạt hăm vào trong một tình trạng nguy ngập, nạn mại dâm phát triển khắp nơi. Ngày nay Hiller lên cầm quyền, nạn ấy đã thấy giảm dần. Đó có phải chỉ do những điều kiện kinh-tế đã đem người đàn bà đến con đường truy lạc hoặc là không truy-lạc.

Nói rõ hơn, sống dưới chế độ tư-bản, lực lượng quần chúng chưa đủ tranh đấu, dân tiểu nông, tiểu công bị bọn tư bản cạnh tranh mà chết mòn. Vấn đề sanh-hoạt tự đi vào con đường không có ngõ ra. Số cùng cầu chết-lếch, nguyên nhân sự khổ của họ tự đấy, mà vấn đề mại dâm cũng tự đấy mà ra.

Chẳng nói đâu xa, cứ xem ở Hanoi, Haiphong, Namđịnh ta, thợ thuyền lao-động ở cách xa thành phố những 10, 15 cây số đi bộ mỗi ngày ra tỉnh để làm việc, với số tiền công nhật 15, 20 xu. Họ đã vì sự nghèo túng mà đi làm, lẽ cố nhiên là bị thao túng trong tay bọn chủ nhân. Với đàn bà, nay dầu muốn giữ tình nghĩa với chồng cũng không được. Kể không có chồng thì vì họ bị quyền-lực, hoặc kim tiền sai khiến. Họ lo cho cái dạ dày còn chưa xong, hơi sức đâu nghĩ đến danh tiết được nữa?

Còn ở Huế, một xứ thương mại, công nghệ chưa phát đạt, chỉ là một thành phố quan lại, thì nay bọn đàn bà làm nghề mại dâm cũng là một trường hợp đặc biệt ấy đã gây nên. Hơn thế, giữa một thành phố đầy nhóc những bài nga, cánh chuồn, những bọn quí phái và trường giả nửa mùa thì không làm sao tránh khỏi cái nạn mại dâm. Vì, nó chính là một thủ tiêu khiến mà họ không còn biết gì hơn.

Nếu ông Tam-lang xét rộng hơn một tý nữa, thì vấn đề mại dâm nó chỉ có thế mà thôi.

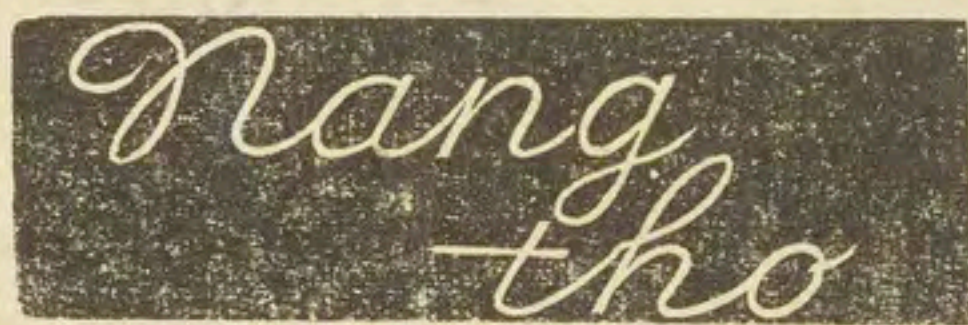
Tôi lại muốn nói thêm: sống giữa thế kỷ khoa học phát minh bất kỳ là vấn đề gì, chính-trị,

kinh-tế xã-hội đều lấy khoa-học cái ác quả khủng hoảng và nghề nghiên-cứu và tìm nhơn, quả. bán xác thật?

Thế mà sao nhà văn-sĩ Việt-nam cũng không chịu bỏ lối ông Tam-lang điều tra đây là nghị-luận mập mờ, bông lông. một vấn đề đương phát triển. Hễ một lần động chạm đến vấn đề xã-hội là họ lên mặt ưu thời ngạn, và lấy đạo đức ra để kết luận một cách không căn cứ xác thực.

«Đêm Sông Hương» nếu ông Tam-lang lấy chủ nghĩa khoa học xã-hội nghiên-cứu, dùng phương pháp của nhà số học, thống kê những con số tỷ lệ ở người thất-nghiệp và mại dâm, mà thời. sẽ thấy vì sao mà đã gây nên

ĐỒNG-CHI



Khóc ai

Khóc gươm sư-tử khó hàng lệ,
Kể sủng quyền-sinh đồ áo số.
Non-nước chung-tình ai rửa thế?
Chợ tan, quán vắng, bóng trắng mờ!

Cảnh nhà

Nước reo sóng Nguyệt tuôn hàng lệ,
Đá chất non Yên ngậm khối sầu,
Mưa-gió trời Nam u-âm cảnh,
Bóng-khuất hồn-mộng biết về đâu?

Lên núi

Tha - thướt lưng đeo mấy áng mây,
Đường lên rải-rắc lá, hoa đầy,
Thần - thơ lạc bước vào trong khói,
Thấp - thoáng bên ngàn giã ào bay..

Xuân Cầm

Ba vạn tiêu hoang ngót vạn rồi!
Xuân ơi! xuân đến, tẻ hay vui?
Trên cánh mai nở chim lo - liu,
Có biết mai tàn dưới gốc mai?



Canh tàn

Xét thân vợ-vẫn canh tàn,
Máu đông nên chừ, lệ tràn ra thơ!
Nước - non còn ánh trắng mờ,
Mà người non - nước bấy giờ đâu đâu?

Soi gương

Sương thu, mây ở tận đâu?
Trong gương, mây đến mái đầu
ta chỉ?
Gió đưa mai rụng bên hè,
Mắt ta, ai tưới đầm-đìa hạt châu?

Nhớ người xa

Nước-non như thất số-gai,
Đề tang hồn-khóc những ai bên trời.
Hỏi anh đánh cá ngoài khơi,
Bèo trôi, anh có thấy người áo xanh.
Yên-sơn-Tử

NÊN CHỮ Ý

SỰ THẬT NÓI NGAY

* SÂM-NHUNG-TINH, CÓ NHIỀU THỨ

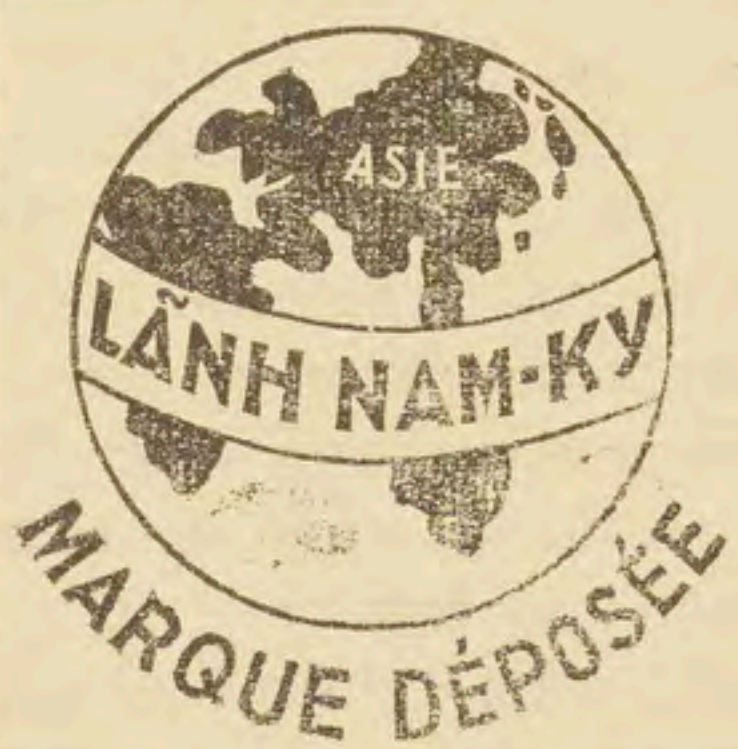
Người tình-thần suy, sức lực kém, hay đau gân, đau ọc gan lưng, di-tinh, mộng-tinh, huột-tinh, ăn ngủ thất hường, bởi sự chơi bời quá độ.

Mời qui ngài nên uống ngay thuốc Sâm-Nhung-Tinh BỔ Tinh hiệu HAI THẮNG NHỎ của nhà thuốc HỒI-XUÂN-CÁC, đã dùng qua rồi thấy công hiệu cấp kỳ, ăn ngon, ngủ khoẻ bởi hồ sức lực rất mau chóng. Biết uống rượu pha rượu, để dành uống, bằng không thì pha với nước sôi để nguội. Mùi nó thơm ngon.

Ái mắc phải bệnh ho ?? đã dùng đủ thứ thuốc mà không hết, khuyên dùng ngay thuốc Hóa-Đảm Chí-Khái-Tán hiệu HAI THẮNG NHỎ gói thuốc hình ba góc.

* Hai thứ thuốc trên đây danh tiếng hơn hết. Có bán ở các tiệm thuốc Bắc.

Nhà thuốc HỒI-XUÂN-CÁC 12 Bd Bonhoure CHOLON



Về dàng lượng cũng như về dàng phẩm
LÀNH NAM-KY ẲN DỨT HẾT CÁC THỨ LÀNH KHẮC
Dùng rồi mới biết — Có bán khắp nơi.

TỔNG PHÁT HÀNH

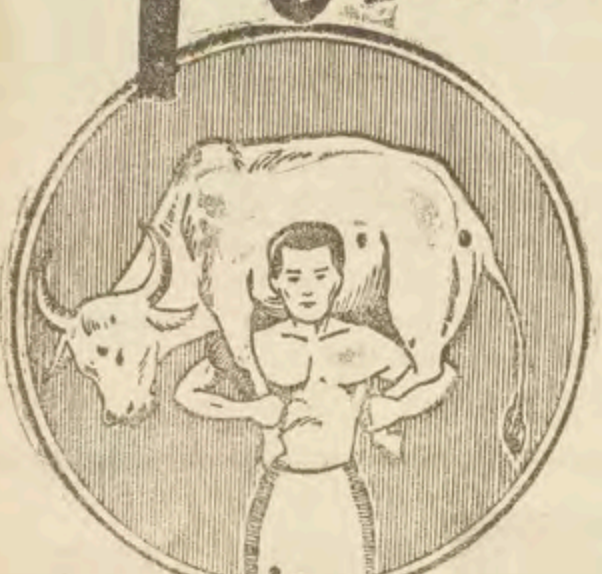
TRẦN-LOI-KY

N° 38 Boulevard Bonhoure CHOLON

Téléphone : 30.913

CÓ BÁN KHẮP NƠI

FORTONIC



**RƯỢU BÒ
MÁU BÒ
CỦA BÁC
SĨ VÉCET
- PARIS -**

Trừ tuyệt các chứng bệnh đau máu hư huyết làm cho thân thể con người ốm o xanh, nhức mỏi đau lưng, tức ngực, ăn uống không tiêu. Đón ba con gái thường có huyết bạc, máu huyết không đều nước da vàng mợt, con mắt có quầng đen, con nít ốm o da thịt không căng nở nang, trí hóa lú-mù học hành chậm biếu.

Y-giới Pháp và các Đại Y-viện rất hoan-nginh và công nhận rằng thuốc FORTONIC trừ tuyệt các chứng bệnh lao lực, đau máu rét, ban và bệnh lao. Hay như là đàn bà có thai và sau khi sanh thai nên uống.

Tổng Đại-lý trong cõi Đông-Pháp.

GRANDE PHARMACIE DE SAIGON
Nguyên - van - Cao
Docteur en Pharmacie
122-124, Bd. Bonard (ngang nhà Thương-Thi) SAIGON

L'homme chic s'habille toujours chez :

Le Parfait Coupeur

79, Boulevard Charner - SAIGON

Một tiệm may có đủ các thứ hàng về mùa nực cho quý ngài lựa chọn. May khéo, tính giá rẻ.

DOCTEUR
NGUYỄN-TẤN-ĐỎM
Diplômé de l'Institut de Médecine Coloniale de Paris
Ex-Assistant à la Clinique de la Tuberculose de la Faculté de Médecine de Paris
CHUYÊN MÔN VỀ BỊNH PHỔI
Có máy điện rọi phổi (Rayon X.)
CONSULTATIONS :
SỐM MAI: 9 GIỜ TỚI 12 GIỜ CHIỀU: 3 GIỜ TỚI 7 GIỜ
TÉLÉPHONE: 20.652
63, Rue Mac-Mahon - SAIGON

DƯƠNG-VĂN-HUÊ
80 RUE GEORGES GUYEMER. - CHỢ-CÚ-SAIGON
BÁN SỈ VÀ BÁN LẺ ĐỒ PHỤ TÙNG XE MÁY
Có trữ bán những hiệu xe danh tiếng

ORIGAN
SUPER-SIKER
ORIENT

Đã chiếm được nhiều giải thưởng như về cuộc đua ở bên Pháp-ước, có xe riêng để dành đua piste...
Làm tại SAINT-ETIENNE
Rất nhẹ nhàng và chắc chắn, tiện cho quý ông qui thầy dùng đi làm việc, và qui vị thương-gia để dành cho người làm công đi chở đồ. Các hiệu xe Chắc chắn, nhẹ nhàng, danh tiếng như là

Sau khi chiêm Từ-châu rồi
Điện-tuần-Lục nguyên-soái nói:

CHÚNG TÔI ĐÁNH TÔI CÔN-MINH KHÔNG CHỪNG.

AI cũng đoán biết đại-thể Hoa-Nhật chiến-tranh, là sau khi lấy được Từ-châu rồi, bề nào binh Nhật cũng tấn công Trính-châu rồi tới Hán-khẩu. Bởi vậy, trước đây Tướng giới-Thạch tập trung có gần 50 quân binh để cố giữ Từ-châu, tướng đầu lúc quân Nhật kéo tới thì Tán cũng chống giữ Từ-châu được vài ba tháng như Thương-hải là i; không để Hoa-quân tan vỡ, Từ-châu thất thủ mau quá, thế tất Hán-khẩu phải nguy đến rồi.

Tướng-giới-Thạch đã có cái kế-hoạch nếu một mai mất đến Hán-khẩu, thì Quốc-phủ sẽ dời xuống tới Côn-minh ở tỉnh Vân-nam cũng đành, miễn là kháng Nhật mãi không thôi.

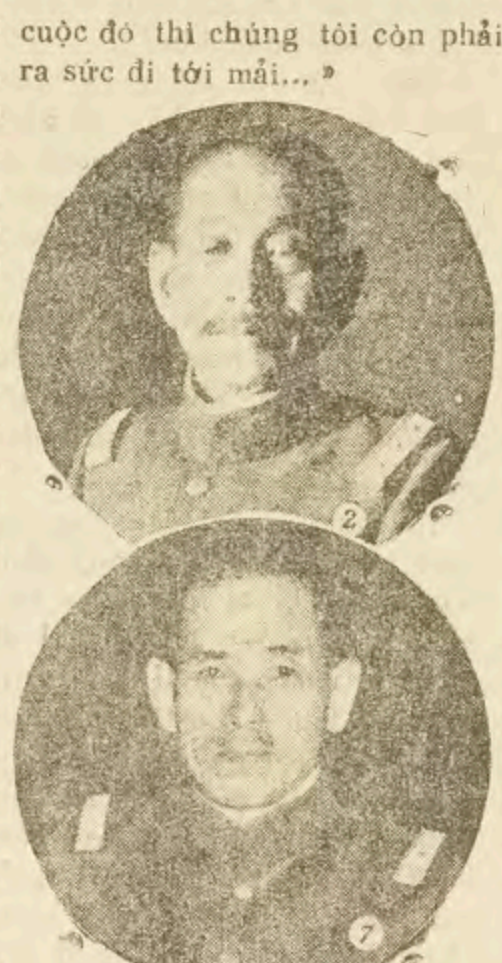
Phía Nhật, họ có cái mục-đích phá tan cái chánh-quyền và thực lực kháng Nhật của Tướng-giới-Thạch cho kỳ được mới nghe, nếu rồi đây có phải đánh tới Côn-minh là họ cũng đánh, không từ.

Hôm 20 Mai, binh Nhật chính tề đội-ngũ, rầm rộ oai nghiêm, vô thành Từ-châu rồi, đại-nguyên-soái Điện-tuần-Lục mới tiếp kiến tất cả các nhà viết báo ngoại-quốc.

Điện nói :
— « Chúng tôi đã dự-định thế nào cũng chiếm lãnh được Từ-châu rồi. Lần này tướng-sĩ xông pha thật là lao khổ và hỗn-sơ cũng từ biết trách nhiệm của mình quan-hệ lớn lao, nhưng kẻ ra non-quả, thật có nhờ công lao của các vị tướng, quân Triều-hương (ông này đồng họ nhà vua), Liễu-xuyến và Tùng-lĩnh đã khó nhọc mở đường từ trước, mới có cái kết-quả cho chúng tôi như ngày nay. « Tuy nay Từ-châu đã lấy được rồi, nhưng mà cái trận-đó bao vây của chúng tôi vẫn chưa xong.

« Tướng-sĩ chúng tôi bao vây chẳng qua mới bắt được có ít bầy cá tôm tẹp nhep đó thôi; hề chưa tóm được những con cá to lớn thì chiến tranh chưa tới cái chung cuộc thắng lợi. Hiện thời chúng tôi đang để chừa cho nước thứ nhì. Từ-châu đại-chiến là bước thứ nhất, chúng tôi đã vượt qua rồi.

« Đến bước thứ ba, chúng tôi sẽ vọt đến tấn Hán-khẩu, hoặc Trùng-khánh; hay là phải đánh mãi đến Côn-minh cũng chưa biết chừng. Cần như là phải phá cái chánh-quyền họ Trương cho tới tiêu-diệt; một ngày nào chưa đến cái chung



Hai đại tướng ĐIỆN-TUẦN-LỤC và TÙNG-LỈNH

CÔ KHÁU-ĐAM-ANH xin đăng vô không-quân để cời máy bay đánh giặc báo thù chồng

TRONG đội phi-tướng Tàu, có biết tài Châu đều phải thương Châu Liên-Như tốt nghiệp ở trường không-quân Quảng-châu cách nay lâu rồi, vốn là người vạm vỡ, can đảm và có tài bay giỏi lắm.

Tuy Châu có tài cao chí lớn, nhưng vì trước đây không-quân Tàu mới tổ-chức, khuôn khổ còn hẹp hòi lắm, thành ra Châu không được trọng-dụng mà cũng chưa có cơ-hội gì để bày tỏ tài năng mình ra được. Quảng-dòng cho nhà nước làm Đến lúc Tàu kháng Nhật trở đi Châu mới có dịp cỡi con chim mây xung phong đột trận, đi sống lại nhiều lần. Ngó thấy hồi tháng bảy tháng tám năm ngoái, cùng phi-cơ Nhật đại-chiến nhiều phen ở trên mây Nam-kinh Thương-hải. Trong những trận ấy một tay Châu đánh ngã gần chục chiếc phi-cơ Nhật, cho nên oai danh nổi dậy, không mấy thua các phi-tướng Lư-tuy-Cương, Lạc-di-Cầm, Cao-chí-Hoàng.

Rồi không-quân Tàu càng mở mang, Châu-Liên-Như vì có nhiều chiến-công được thăng lên chức trung-đội-trưởng. Ngày mùng 1 tháng 10 năm ngoái, đại-đội phi-cơ Nhật bay tới đánh phá Hán-khẩu Châu phụng mệnh bay lên đối địch, nhưng bị có một mình mà chống cự với 5 chiếc phi-cơ Nhật, cả Châu và con chim mây phải tử trận hôm ấy. Ai

cuộc đó thì chúng tôi còn phải ra sức đi tìm mãi... »

Tại Trính-châu hiện thời, Hoa-quân có 5 sư-đoàn: 42, 57, 88, 64 và 154, toàn là hạng lính tinh-nhuệ dũng giết, vì Trính-châu là nơi trọng yếu lắm. Tuy có binh-lực đông như thế nhưng rồi biết họ có chịu ra sức kháng chiến với binh Nhật không, hay là chưa chi đã tháo lui như ở Từ-châu thì đáng lo rầu cho tiền-đô Trung-quốc biết mấy.

♦ Báo « MAI » sắp tăng lên 24 trương cho khỏi phụ lòng độc-gã chiến-cổ.

Hồ tôn Nam giữ Trính châu

Có-nhiên mục-đích tấn-công của binh Nhật sau Từ-châu đến Trính-châu. Để mất Trính-châu thì Hán-khẩu như món đồ ở trong tay người Nhật vậy.

Tin điện Tàu bữa 5 Jun nói Tướng-giới-Thạch đã tụ tập 12.000 đại binh ở Trính-châu và thân hành tới chỉ huy mọi công cuộc phòng thủ.

Quân trưởng đạo quân thứ 1 là Hồ-tôn-Nam đã vâng mệnh Tướng-sĩ làm quan tổng-chỉ-huy ở Trính-châu. Cho tới dọc theo mé sông Dương-lư, Hoa-quân cũng đã xây đắp trận-luyện cốt để họ về Võ-xương và Hán-khẩu.

2' - Bức thư cảnh cáo dân Lao-động nước Nhật.
3' - Bức thư nông-dân Tàu nói với nông-dân Nhật.
4' - Bức thư nhà đương-cuộc Tàu nói với các yếu-nhơn trong Chánh-dân nước Nhật.
5' - Tổng-thương-hội Tàu khuyến-bảo các nhà buôn Nhật.
6' - Bức thư cả dân-chúng Tàu ngỏ với dân chúng Nhật.

Chúng tôi được thấy nguyên-văn 6 món truyền-lơn ấy rồi, xem ra chỉ có tờ truyền-đơn « Trung-cáo Nhật-hồn quốc dân » đáng đọc, nên chúng tôi xin dịch sơ lại đây để tiện độc-giã.

NƯỚC TÀU BẮN TỚI VIÊN ĐẠN VĂN-CHƯƠNG

NGUYỄN VĂN TỜ TRUYỀN-ĐƠN DO PHÍ-CƠ TÀU BAY SANG NHỰT RÀI XUỐNG MỀ BIỂN TRĂNG-KỶ KHUYA BỮA 19-20 MAI VỪA RỒI

NHƯ độc-giã đã biết: Hôm 19 Mai, hồi 11 giờ khuya có thương ở các chiến trường đã mấy chiếc phi-cơ Tàu vượt biển tới 30 vạn.

Hồi các anh em ở trong nước Nhựt bị bọn quân-phiệt tham tàn xô đẩy vào cảnh sanh-hoạt khổ-cung, anh em nên xét rằng hai nước Trung-Nhật chúng ta, đồng chung đồng vận, có chỗ quan-hệ như răng với môi phải nhai lẫn nhau, có đến đi gì mà phải sanh ra cuộc chiến-tranh như thế này? « Anh em ta phải cương quyết tranh đấu để bảo vệ độc-lập, tự-do và dân-chúng của mình. »

1' - Hình ảnh chỉ tỏ ra những trường-sĩ không-quân Nhựt-bôn bị cầm tù, được Tàu dẫn từ-tả ra thế nào?

2' - Bức thư cảnh cáo dân Lao-động nước Nhật.

3' - Bức thư nông-dân Tàu nói với nông-dân Nhật.

4' - Bức thư nhà đương-cuộc Tàu nói với các yếu-nhơn trong Chánh-dân nước Nhật.

5' - Tổng-thương-hội Tàu khuyến-bảo các nhà buôn Nhật.

6' - Bức thư cả dân-chúng Tàu ngỏ với dân chúng Nhật.

Chúng tôi được thấy nguyên-văn 6 món truyền-lơn ấy rồi, xem ra chỉ có tờ truyền-đơn « Trung-cáo Nhật-hồn quốc dân » đáng đọc, nên chúng tôi xin dịch sơ lại đây để tiện độc-giã.

Chúng tôi được thấy nguyên-văn 6 món truyền-lơn ấy rồi, xem ra chỉ có tờ truyền-đơn « Trung-cáo Nhật-hồn quốc dân » đáng đọc, nên chúng tôi xin dịch sơ lại đây để tiện độc-giã.

Chúng tôi được thấy nguyên-văn 6 món truyền-lơn ấy rồi, xem ra chỉ có tờ truyền-đơn « Trung-cáo Nhật-hồn quốc dân » đáng đọc, nên chúng tôi xin dịch sơ lại đây để tiện độc-giã.

Chúng tôi được thấy nguyên-văn 6 món truyền-lơn ấy rồi, xem ra chỉ có tờ truyền-đơn « Trung-cáo Nhật-hồn quốc dân » đáng đọc, nên chúng tôi xin dịch sơ lại đây để tiện độc-giã.

Chúng tôi được thấy nguyên-văn 6 món truyền-lơn ấy rồi, xem ra chỉ có tờ truyền-đơn « Trung-cáo Nhật-hồn quốc dân » đáng đọc, nên chúng tôi xin dịch sơ lại đây để tiện độc-giã.

Chúng tôi được thấy nguyên-văn 6 món truyền-lơn ấy rồi, xem ra chỉ có tờ truyền-đơn « Trung-cáo Nhật-hồn quốc dân » đáng đọc, nên chúng tôi xin dịch sơ lại đây để tiện độc-giã.

Chúng tôi được thấy nguyên-văn 6 món truyền-lơn ấy rồi, xem ra chỉ có tờ truyền-đơn « Trung-cáo Nhật-hồn quốc dân » đáng đọc, nên chúng tôi xin dịch sơ lại đây để tiện độc-giã.

Chúng tôi được thấy nguyên-văn 6 món truyền-lơn ấy rồi, xem ra chỉ có tờ truyền-đơn « Trung-cáo Nhật-hồn quốc dân » đáng đọc, nên chúng tôi xin dịch sơ lại đây để tiện độc-giã.

Chúng tôi được thấy nguyên-văn 6 món truyền-lơn ấy rồi, xem ra chỉ có tờ truyền-đơn « Trung-cáo Nhật-hồn quốc dân » đáng đọc, nên chúng tôi xin dịch sơ lại đây để tiện độc-giã.

Chúng tôi được thấy nguyên-văn 6 món truyền-lơn ấy rồi, xem ra chỉ có tờ truyền-đơn « Trung-cáo Nhật-hồn quốc dân » đáng đọc, nên chúng tôi xin dịch sơ lại đây để tiện độc-giã.

Chúng tôi được thấy nguyên-văn 6 món truyền-lơn ấy rồi, xem ra chỉ có tờ truyền-đơn « Trung-cáo Nhật-hồn quốc dân » đáng đọc, nên chúng tôi xin dịch sơ lại đây để tiện độc-giã.

Chúng tôi được thấy nguyên-văn 6 món truyền-lơn ấy rồi, xem ra chỉ có tờ truyền-đơn « Trung-cáo Nhật-hồn quốc dân » đáng đọc, nên chúng tôi xin dịch sơ lại đây để tiện độc-giã.

Chúng tôi được thấy nguyên-văn 6 món truyền-lơn ấy rồi, xem ra chỉ có tờ truyền-đơn « Trung-cáo Nhật-hồn quốc dân » đáng đọc, nên chúng tôi xin dịch sơ lại đây để tiện độc-giã.

Chúng tôi được thấy nguyên-văn 6 món truyền-lơn ấy rồi, xem ra chỉ có tờ truyền-đơn « Trung-cáo Nhật-hồn quốc dân » đáng đọc, nên chúng tôi xin dịch sơ lại đây để tiện độc-giã.

Chúng tôi được thấy nguyên-văn 6 món truyền-lơn ấy rồi, xem ra chỉ có tờ truyền-đơn « Trung-cáo Nhật-hồn quốc dân » đáng đọc, nên chúng tôi xin dịch sơ lại đây để tiện độc-giã.

Chúng tôi được thấy nguyên-văn 6 món truyền-lơn ấy rồi, xem ra chỉ có tờ truyền-đơn « Trung-cáo Nhật-hồn quốc dân » đáng đọc, nên chúng tôi xin dịch sơ lại đây để tiện độc-giã.

Chúng tôi được thấy nguyên-văn 6 món truyền-lơn ấy rồi, xem ra chỉ có tờ truyền-đơn « Trung-cáo Nhật-hồn quốc dân » đáng đọc, nên chúng tôi xin dịch sơ lại đây để tiện độc-giã.

Chúng tôi được thấy nguyên-văn 6 món truyền-lơn ấy rồi, xem ra chỉ có tờ truyền-đơn « Trung-cáo Nhật-hồn quốc dân » đáng đọc, nên chúng tôi xin dịch sơ lại đây để tiện độc-giã.

Chúng tôi được thấy nguyên-văn 6 món truyền-lơn ấy rồi, xem ra chỉ có tờ truyền-đơn « Trung-cáo Nhật-hồn quốc dân » đáng đọc, nên chúng tôi xin dịch sơ lại đây để tiện độc-giã.

Chúng tôi được thấy nguyên-văn 6 món truyền-lơn ấy rồi, xem ra chỉ có tờ truyền-đơn « Trung-cáo Nhật-hồn quốc dân » đáng đọc, nên chúng tôi xin dịch sơ lại đây để tiện độc-giã.

Chúng tôi được thấy nguyên-văn 6 món truyền-lơn ấy rồi, xem ra chỉ có tờ truyền-đơn « Trung-cáo Nhật-hồn quốc dân » đáng đọc, nên chúng tôi xin dịch sơ lại đây để tiện độc-giã.

Chúng tôi được thấy nguyên-văn 6 món truyền-lơn ấy rồi, xem ra chỉ có tờ truyền-đơn « Trung-cáo Nhật-hồn quốc dân » đáng đọc, nên chúng tôi xin dịch sơ lại đây để tiện độc-giã.

Chúng tôi được thấy nguyên-văn 6 món truyền-lơn ấy rồi, xem ra chỉ có tờ truyền-đơn « Trung-cáo Nhật-hồn quốc dân » đáng đọc, nên chúng tôi xin dịch sơ lại đây để tiện độc-giã.

Chúng tôi được thấy nguyên-văn 6 món truyền-lơn ấy rồi, xem ra chỉ có tờ truyền-đơn « Trung-cáo Nhật-hồn quốc dân » đáng đọc, nên chúng tôi xin dịch sơ lại đây để tiện độc-giã.

Chúng tôi được thấy nguyên-văn 6 món truyền-lơn ấy rồi, xem ra chỉ có tờ truyền-đơn « Trung-cáo Nhật-hồn quốc dân » đáng đọc, nên chúng tôi xin dịch sơ lại đây để tiện độc-giã.

Chúng tôi được thấy nguyên-văn 6 món truyền-lơn ấy rồi, xem ra chỉ có tờ truyền-đơn « Trung-cáo Nhật-hồn quốc dân » đáng đọc, nên chúng tôi xin dịch sơ lại đây để tiện độc-giã.

« TRONG 5 NĂM TRỜI NGHIÊN CỨU »

NHÀ NỮ TIÊN TRI RA ĐỜI

ĐOÀN VẬN-MẠNG, COI SỔ THEO KHOA-HỌC

Nếu ai muốn biết rõ tương-lai cho được chắc chắn. Thân thể từ nhỏ chí già, sự-nghiệp, tình-duyên, chồng con, tất bịnh ra sao? Đời mình sau giàu hay nghèo? Đời mình thọ hay yếu? Thì nên tìm đến nhà nữ Giáo-sư Nguyễn-Thị Nguyệt-Tiên n° 122 rue Colonel Boudonnet SAIGON (đọc theo đường xe lửa) mà hỏi thì được tường tận. Có sẽ chỉ dẫn cho anh em, chỉ em biết đường mà tránh nạn, biết đường mà tìm lấy hạnh-phúc thì sẽ được vừa lòng với khoa đoán số chắc chắn, không vi phạm của cô, 100 người không sai một.

TIẾP KHÁCH TẠI NHÀ : { Buổi mai từ 8 giờ đến 11 giờ
Chiều từ 3 giờ đến 6 giờ
Tối từ 8 giờ đến 9 giờ

GIÁ TIỀN COI NHƯT ĐỊNH :
Coi 2 năm 1p.00, coi 5 năm 2p.00, coi suốt đời 3p.00

Ở xa chỉ cần cho biết tuổi tên, và lấy một miếng giấy trắng tự tay gach 3 đường mực lên trên, rồi cho vào bì gửi đến cho cô Nguyệt-Thị Nguyệt-Tiên kèm theo mandat bao nhiêu tùy ý muốn coi mấy năm. Trong 7 ngày sẽ có thư trả lời.

DU-LỊCH CÁC NƠI

Lấy đường chạy và xét xe
Họe cầm bánh xe hơi
Thị lấy giấy xe hơi
Mua bán xe mới, cũ do nơi

TRU'ONG XE HƠI

TRINH-HUNG-NGAU 95-95 bis rue Lagrange
20.426 SAIGON

**ĐI CHƠI CHỢ LỚN
DỰ TIỆC TRUNG-HOA**

Đi đi tới tới Chợ Lớn, mà chẳng đi bước lên « Thủ-Hà-Lầu » thì cũng thiệt ! Vì chốn này : đã dành sẵn đủ thức ăn-tiệc đãi, để cho ta cùng bạn-hữu năm ba đánh chén trong khi nhàn-hạ, chẳng những món ăn đẹp miệng, thức uống đồ mui, mà lại một tòa nhà nguy-nghê : lầu cao sáng sủa; Có vườn hoa đẹp, có góc thành-tân, muốn ăn-bổ dưỡng-xa, lại sẵn sàng thết đãi. Ta có thể đến đây :
Khi chén rượu, khi cuộc cờ, (có để sẵn cờ tướng);
Khi xem hoa sen, khi chờ trăng lên !
Thật là vô-cùng hứng-thú, làm đến thanh-tâm !!

Ban ngày từ 12 giờ trưa đến 3 giờ chiều :

Có bán trà, bánh, mỳ, cháo để điếm-tắm; theo giá bình-tiết. Có ca-nhĩ trữ giọng du-dương, giúp vui cho quý khách.
Lành tiếc là đêm, để đãi khách-quí, phòng huê rọng cái, tiện lợi nhiều bề. Xin quý-khách chiêu-cổ, ắt sẽ đẹp lòng !

« THÁI-HỒ TỬU-LẦU »
284, Rue des Marins 284
Téléphone Automatique N° 30351, CHOLON

Y-sanh Tran-toan-An

138, Rue de Paris - CHOLON

CHUYÊN MÔN TRỊ CÁC CHỨNG BỊNH :

PHONG CÚI, PHONG TÊ, BẠI XUÔI, DƯƠNG MAI, BẠCH TRƯỚC, GHỀ ĐỘC, NHƯC MỐI GÂN COT, HO LAO, HO TÒN, SIÊNG, ĐAU YẾT HẦU. Các chứng đau mắt (bất kỳ lâu mau) Đản bà bằng huyết, huyết bạch, bị tề, đánh, vẩn vẩn...

VẬN ƯNG CHỈ KHÁI HOÀN : Chuyên trị các bệnh ho, hiệu nghiệm phi thường LẬP CHỈ BACH TRƯỚC HOÀN : Lâu hay là mới, trong 6 giờ thấy hiệu nghiệm

Nhà thuốc DONG-TIEN

RƯỢU BỔ MẠNH

NÉO - TONIQ

Của Bác sĩ PÉRIÉ

Ăn ngon, Ngũ khỏe, Bô sức, Vương thần, Trị rét, Ngừa Lao Nam, Phụ, Lão, Ấu, đều dùng được.

Bán tại: **PHARMACIE KIM-QUAN**
90 Bonard SAIGON

1er JANVIER 1937 TỚI NAY
Có 1978 ông tiên
bị bắn chết

Lo nước mau già

Có báo Tàu nói Tổng Mỹ-linh nữ-sĩ gần đây về người xanh ốm và mau già, vì lo nghĩ việc nước quá. Ngày nào cũng giúp phu-quân bán tính toán-cơ và bán tầu lao khổ lắm.

Đây là hình Tổng nữ-sĩ ở trong Tư-linh-bô Hán-khẩu đi ra, với viên cổ-pán người Anh của Tướng-giới-Thạch là Mac Donald. Ngó hình dung Tổng nữ-sĩ tiền tụy và kém về tuổi sắc như xưa thật.

MẮC đầu đang có quốc nạn, hôm 3 Jun rồi tại Hán-khẩu cũng làm lễ kỷ niệm Cầm-yên (cầm hút á phiện) 99 năm. Tuy sự thiệt Tướng-giới-Thạch mới khởi sự cấm yên từ 1er Decembre 1934, nhưng đây người ta kể bắt đầu ngày 3 Jun 1839 là ngày tổng đốc Quảng-dòng Lâm-tắc-Từ đốt hết hơn 20.000 thùng á phiện của Hồng mao chỗ vô, để tỏ ý Trung-quốc cự tuyệt độc vật.

Hiện tại Trung-quốc có 2293 nhà thương cho dân cai á-phiện nằm, tính rât từ 1er Janvier 1937 tới nay có 1978 người ghiên á phiện hay buồn á phiện đã bị xử bắn. Ngoài ra còn có 60.000 người nữa bị phạt vạ.

Tính ra đến 1er Decembre 1940, thì cái kế hoạch 6 năm cấm tuyệt á phiện của Tướng-giới-Thạch sẽ hoàn thành.

Tàu bản Nhựt bằng viên đạn văn chương

Hiện thời ở mặt trận Tân-Phổ, gọi là phe quân-nhơn thiếu lòng vất lấy đầu mở máu me của tráng của Nhựt-bồn, là những dân chúng lao khổ quý quốc mà sư-đoàn Bản-viên và Cơ-cốc, đã xài lạng-phí; xô đẩy cả đám bị tay quân lính nước chúng tôi thanh-niên tốt đẹp của quý-quốc làm cho tiêu-diệt. Đồng-thời, ra làm vật hy sanh, thật họ có chánh-phủ nước chúng tôi và tội rất lớn.

Trung-quốc Quốc-dân-đảng đại-biêu đại hội đã quyết định phát-biểu ra những cái phơng lược này để về cuộc kháng địch cứu quốc. Các ông xem đó thì biết rằng quân phiệt quý quốc áp bức càng dữ chừng nào, càng thúc dục chúng tôi đoàn kết với nhau khắng khít bền chặt chừng ấy. Nên biết dùm chúng tôi lấy sức toàn-quốc, ở dưới tay chỉ huy của Tổng Ủy-viên-trưởng, có cái năng lực phá tan mê mòng dả tâm của bọn quân phiệt Nhựt-bồn được. Chớ không phải vừa đầu.

Chúng tôi dám nói quyết rằng: những việc hạnh-động mạo-hiêm mà quân-phiệt quý-quốc đang ra tay làm ở Trung-quốc sẽ chôn mất cái tiền đồ về vang rực rỡ của quý quốc đi cho mà coi. Huống gì những cái cũ-chỉ như bày đặt ra chánh phủ bù nhìn, như phá-hoại các cơ-quan văn-hóa, như thảm sát lương dân, như lạng nhục phụ-nữ, đều bị dư luận công bằng trong thế-giới chế cười biết bao.

MỘT MÓN THUỐC TIỀN

AI HO ?

mà uống thuốc nào cũng không hiệu nghiệm, không dứt tuyệt, thì nên uống thuốc của

GIA - BỬU - ĐƯỜNG

Nº 90, Tổng đốc Phương

CHỢ LỚN

Có thuốc ho rất thần- hiệu. Bất cứ đàn bà, con nít, ho gió, ho đàm, hoặc lâu hoặc mau, uống thuốc nước này hết bệnh liền.

• Người đang mạnh uống thuốc này cũng bổ tinh thần khoẻ khoắn.

Không nên nói quá

Tôi xin nói vắn tắt: Thuốc đau lậu hiệu Nhàn Mai hay lắm, mới ra đời, nên tuyên- bố cho đồng-bào hay, ai rồi có bệnh, nhớ kiếm mua thuốc Lậu hiệu Nhàn Mai. Thuốc thật hay, đảm chắc từ Nam chí Bắc không có thuốc Lậu nào hay hơn một thứ thuốc Lậu Nhàn Mai hay lạ lùng lắm, chỉ nội 2 ngày thì biết sự hay của thuốc. Uống thuốc vào, thì nước tiểu trắng trong, vi-trùng bị chết sạch, đi tiểu không còn gắt.

Phương thuốc này có thể nói quý vô giá, vì thời buổi này trùng lậu rất nhiều. Có thể nhờ thuốc này mà lần lần tuyệt bệnh lậu. Khắp nơi có bán giá mỗi hộp 1p.00, Saigon trừ bán nơi tiệm Nguyễn-thị-Kính và tiệm Nhơn-Hoàng số 15, Amiral Courbet. Và các ga xe điện các nhà buôn có bán.

NHỚ HỎI THUỐC LẬU NHÀN-MAI

Cholon: Bạch-Loan 300 rue Marins.
Phnompenh: Huỳnh-Trí 15 Ohier.
Mytho: Nam-Cường Gallieni.
Cầntho: Kiosque Tân-vân.
Mua sỉ do: Nhàn Mai 298 rue Paul Blanche Saigon.

V - Kiến

MỘT NHÀ GIÁO BẠCH-HÀ

VỀ SỰ SỬA ĐỔI QUỐC-NGŨ

ĐỌC báo MẠI những số 32, 34 và 36 tôi rất đồng ý « trung ương Phi-châu mới là « không hiểu cho như thế ».

với ông Hy-sinh: lấy chữ « d » làm chữ « đ » còn vần « d » theo ý tôi nên dùng « gi » cũ; và lấy chữ thay vào các dấu « ~ » và « ˆ » vì 3 dấu này đối với chữ ta cũng can hệ như các dấu sắc, huyền, hỏi, ngã.

Ông dùng những chữ voyelles mà thay các dấu ấy cũng tiện, nhưng ý tôi, thì tôi muốn dùng con số 2 thay vào những dấu huyền và sắc (ˆ) và số 3 thay dấu mũ (ˆ), như thế vừa dễ viết vừa dễ nhận:

a ă ẽ ê ẽ i o ó ơ u ư

thì viết:

a a2 a3 e e3 i o o3 o2 u u2

Nhưng tôi lại phản đối sự bỏ dấu ngã (ˆ) của ông vì tôi thiết tưởng đã cải cách thì phải làm thế nào cho xứng hợp cả ba Kỳ.

Dấu ngã (ˆ) đối với chúng tôi (Bắc kỳ) cũng quan hệ như 4 dấu kia. Vậy như ý tôi thì nên lấy chữ « q » làm dấu ngã (ˆ) còn vần « qu » thì dùng C hay K thay cũng được, như thế là quốc ngữ mới của ta đã giản tiện được 2 vần « d » và « qu »

Giờ tôi xin theo bài mẫu trước mà viết làm thí dụ:

« Nhựt báo là món cần thiết cho loài người ở vào thời đại văn minh này, chỉ có những « thứ dân tộc còn bán khai ở

Cuo3cf ngu2f mo2f (1)
« Nhu2tz bao3f la3f monf
« ca3nj thie3tf cho loaij
« ngu2oij (2) o2w vaoj
« tho2ij do2iz va2n minh
« na3yj, chiv cof nhu2ngq
« thu2f gia3n to3cz conj
« banf khai o2w trung u2ong
« (3) Phi-cha3u mo2if laj
« kho3ng bie3uwo cho nhu2
« the2f »

Còn những chữ « h » ở vần « ghe », và « nghe », phải chi bỏ nó đi cũng không hại mà có phần dễ học. Tóm lại, đã sửa đổi thì nên tìm hết cách để làm cho thứ chữ quý báu của ta được hoàn toàn mà giản dị vì càng giản dị bao nhiêu thì lại càng ích lợi bấy nhiêu.

ĐẶNG-NGỌC-MÔN
cựu giáo-viên Bình an
(Thái-bình)

1- quốc ngữ mới, dùng k thì: kuo3cf.
2, 3- u ư gặp nhau thì chỉ dùng một chữ cũng hiểu, vì trên u thì dưới phải có chữ không thể u ó được.



Sâm Nhung Bách Bô Hồng-Khê

Lấy tinh chất ở cơ-quan sinh dục của các loài vật rất mạnh chế luyện với Sâm Cao-ly Lộc Nhung cùng với các vị thuốc bổ quý giá, nên dùng nó dần dần đến tận và bộ máy sinh dục của người ta làm cho trẻ lại, khỏe ra như người được tiếp hạch, sinh ra nhiều tinh huyết, ăn ngon miệng, ngủ yên giấc, tinh thần minh mẫn, bền tri nhớ lâu, đại tiện nhuận, nước tiểu trong, khỏi đau lưng, bốc hỏa. Các ông dùng trong 2 ngày sẽ thấy trắng dương cổ khí, tinh đặc, trong khi phòng sự không thấy nhọc mệt. Nếu ai có bệnh di tinh, lạnh tinh, nhiệt tinh, mộng tinh cũng khỏi. Đàn bà dùng được huyết tốt, kinh điều; bà nào có bệnh kinh nguyệt bất điều sanh ra các chứng đau bụng, đau lưng, bốc hỏa, ra khí hư (bạch đới hạ) cũng khỏi. Bà nào nuôi con thì tốt sữa, có chữa thì khỏe thai. Các cụ già đau lưng đau mình mỏi mệt, kém ăn kém ngủ hoặc có bệnh ho, bình thổ dùng cũng khỏi cả. Trẻ con dùng thuốc này sạch cam sài, bỏ ti, tiêu thực. Nói tóm lại tất cả nam phụ lão ấu, nếu ai cần phải bồi bổ sức khỏe thì không còn có thứ thuốc bổ gì hay bằng thuốc Sâm Nhung Bách Bô Hồng Khê này. Thuốc thơm ngon dễ ăn; các ông dùng thứ bao sáp vàng, các bà dùng thứ bao sáp trắng. Mỗi ngày ăn 2 viên vào 2 bữa ăn sáng và tối, trẻ con mỗi lần ăn nửa viên nhai chiêu với chén nước rã. Mỗi hộp giá 1p.00.

Thuốc Hồng - Khê số 47

Thuốc « Tráng Dương Kiên Tinh đại bổ thận Hồng-Khê » số 47 chế bằng Hoàng-hoa ngư-phiêu, Hải-cẩu-thận, Yến-quảng, Sâm-Nhung với các vị thuốc vừa bổ vừa ngon. Giúp cho sự giao hợp được theo ý muốn. Giúp cho người dương sự yếu, « bất lực », « liệt-dương » được mãn nguyện, dễ thụ thai. Làm cho người vô tình lãnh đạm trở nên người đa tình vui vẻ. Sau khi dùng thuốc này 6 hay là 12 tiếng đồng hồ, có hiệu quả hiển nhiên. Muốn chứng cho những lời nói trên đây, các ông các bà dùng thử một gói 0p.25, sẽ thấy phòng sự mạnh khỏe lâu bền gấp mấy lần khác và sau lại thấy tinh thần minh mẫn không một chút nhọc mệt. Thuốc này chuyên trị bổ thận, kiện tinh, sinh khí, chữa bệnh liệt dương, bệnh tinh mau xuất. Mỗi chai lớn giá 1p.00. Mỗi gói dùng được một ngày giá 0 p. 25.

Thuốc « Cai Hồng-Khê »

Không trộn lẫn chất thuốc phiện (nhà Đoàn đã phân chất), nên ai cũng có thể bỏ hẳn được, mỗi ngày hút một ống bạc thuốc phiện, chỉ uống hết hai hào thuốc cai là đã không phải hút nữa, vẫn đi làm việc như thường, thuốc viên 0p.50 một hộp, thuốc nước 1p.00 một chai. Nghiện nhẹ chỉ hết 1p.00, nghiện nặng hết 5p.00, 3p.00 là bỏ hẳn được, nếu sai lời, xin trả tiền lại gấp đôi.

Thuốc phong tình Hồng-Khê

Giấy thép mà buộc ngang trời! Thuốc Hồng-Khê chữa những người lẳng lơ! Hai câu Sâm truyền này, ngày nay quả thấy ứng nghiệm, vì hề nói đến Hồng-Khê thì ai cũng nghĩ đến thuốc lậu và thuốc giang-mai; ai bị lậu không cứ mới hay kinh niên uống thuốc lậu Hồng-Khê số 30, mỗi hộp 0p.60 cũng khỏi dứt nọc, ai bị bệnh giang-mai không cứ về thời kỳ thứ mấy mới hay đã nhập cốt rồi, uống thuốc giang-mai Hồng-Khê số 14 cũng khỏi dứt nọc một cách êm đềm không hại sinh dục (mỗi hộp giá 0p.60) nên khắp các nơi đâu đâu cũng biết tiếng:

Nhà thuốc HỒNG - KHÊ

88, Phố Chợ Hôm, Hanoi (Route de Hué)

Xem mạch cho đơn, bốc thuốc chén, và có hơn 100 môn thuốc hoàn, tán, cao, đan gia truyền và kinh nghiệm, chế sẵn đóng hộp đóng chai theo phương pháp Âu Mỹ bán khắp cả nước Nam, bán sang cả Tây, Tàu, Ai-lao, Cao-miên, chữa đủ các bệnh nguy hiểm người lớn trẻ con. Bệnh nào thuốc ấy, có đơn chỉ rõ cách dùng và nói rõ bệnh căn, hết rất ít tiền mà bệnh mau khỏi. Các thứ thuốc của nhà thuốc Hồng-Khê dự Hội-chợ Haiphong năm 1937 được quan Toàn-quyền và quan Thống-Sứ ban khen, các báo tây, nam tỏ lời khuyến khích, được thưởng « Bội-Tinh-Vàng » và được « Bằng Cấp Tài Năng » tại Hội-chợ Huế. Có biểu hai cuốn sách thuốc: « Gia-định Y-Dược » và « Hoa-Nguyệt Cẩm-Nang ». Khắp các nơi đều có Đại-lý, mua thuốc Hồng-Khê xin nhận kỷ dấu hiệu Phạt 12 tay.

Đại-lý tại Nam-kỳ. — SAIGON: Đức-Thắng 148 Albert 1er Dakao; BÊNTRE Tân-Thanh Rue Clémenceau; THUDAUMOT: Phúc-Hưng-Thai. VINH-LONG: Long-Hồ; LONG-XUYỀN: Hữu-Thái; SOC-TRĂNG: Trương-xuân 77 Đại-ngãi; MYTHO: Mông-Hoa; CẦN-THƠ: Au petit gain; BAC-LIỀU Trang-hiếu Nghĩa; RACH-GIA: Vạn-Hóa Rue Gia-long; TRA-VINH: Liên-Hiệp thư-quán.

MUSSOLINI

ÔNG TỔ PHÁT-XÍT

(TIẾP THEO VÀ HẾT)

BÓ chiến-dấu một ngày lập tức động viên hết thảy các một thêm nhiều. Nội « bó » chiến đấu lại và tuyên bố trong 6 tháng đầu đã một bức hậu-thư cho chánh tổ-chức được 37 bó

gồm có trên 20 ngàn đảng-viên.

Mussolini ứng-cử thân-sĩ ở Milan bị thất bại lần đầu vào năm 1919. Nhưng tới năm 1921 ông lại đắc-cử ở cả hai nơi: Milan và Bologne. Cùng một chuyến đó 37 đồng-chí của ông cũng đắc-cử vào Nghị-viện.

Thế là ở ngoài xã-hội cũng như ở trong nghị-trường, đầu đầu cũng đã có đảng viên phát-xít dưới quyền lãnh tụ Mussolini.

Ông nhơn danh tổ quốc Ý-đại-lợi ra mặt khai-chiến với hết thảy những kẻ đã làm cho tổ quốc bị đau thương khốn khổ. Bao nhiêu liên đoàn ái quốc đều qui tụ lại với ông, thậm chí đảng viên xã hội cũng có người lìa đảng mà theo ông nữa.

Hàng triệu tờ chương trình phát ra khắp cả nước Ý để nói rõ ý chí của đảng phát xít muốn.

1.—Khôi phục lại thể thống của quốc gia.

2.—Trừ tuyệt những cuộc tranh đấu về giai cấp.

3.—Nhìn nhận những sản nghiệp của tư nhơn.

4.—Cấp dưỡng cho cựu chiến sĩ và những chiến sĩ tàn tật.



TỚI năm 1922, nội các Ý đưa nhau ngã. Vua Victor Emmanuel với hết người này tới người khác để cố duy trì lấy Chánh-phủ, nhưng rồi cuộc rồi ông thủ-tướng nào cũng ngã hết. Có tòa nội-các chỉ sống vốn-vẹn được 22 ngày. Nhà nước đã mất hết oai-quyền nên (ông-sấn lại càng hoành-hành dữ mà đảng phát-xít cũng mỗi ngày một to thêm.

Những cuộc biểu-tình, những chuyện đình công của tả-đảng gây nên, mà chánh-phủ không đủ sức trừng-trị, thì đảng-viên phát-xít tức thời ra tay đàn áp. Họ có khi dám chiếm luôn cả từng thành-thị một, để phá hoại các công-cuộc phiên-loạn của tại quá khích.

Chiến sĩ cộng-sản và xã-hội căm tức Mussolini lắm, họ nhứt định liên-hiệp lại để tổ chức nên một cuộc tổng đình công khắp trong nước Ý. Mussolini

— « Chúng tôi kỳ cho chánh-phủ 48 giờ để chứng tỏ cái thể lực của mình ở trước những kẻ nó phải thần-phục mình cùng những kẻ nó đương trông đợi cho có một sự sống mạnh mẽ của quốc gia.

« Quá cái kỳ hạn đó, đảng Phát xít sẽ được toàn-quyền tự-do hành động để thể vị cho quốc gia sau khi thấy quốc gia đã tỏ ra chỗ bất lực của mình.

« Hỡi anh em Phát-xít khắp trong nước Ý, hãy về với chúng tôi ! »

Mỗi nơi, hễ có người bỏ việc thì tức khắc có nhơn viên đảng Phát xít vào thay thế liền. Nhờ những cuộc tuần phòng của tại « áo đen » mà các châu thành lớn được hòa-bình yên ổn.

Kể phiên-động nào chống cự lại, tức thì bị đàn áp ngay.

Trong tám ngày, cuộc đình công tan rã. Cái tàn lực của đảng xã-hội bị quét sạch. Cả đến những kẻ ngang ngạnh nhứt sau khi thấy sự thất bại của mình cũng sanh ra chán nản và phần nhiều đều qui hàng và thần-phục Mussolini.

Sau ngày đó, đảng Phát-xít ra mặt chống với chế-độ đại-nghị (régime parlementaire) và đồ tội cho nó đã gây nên nội loạn và sự khủng bố ở nước Ý. Thủ-tướng Facta vừa lập xong một tòa nội các mới, lập tức bị Mussolini mặt xát.

— « Chúng tôi đã lấy làm chán nản mà thấy nước Ý còn bị cai trị bởi những người chỉ quay tròn ở giữa sự cầu thả và sự khiếp nhục ».

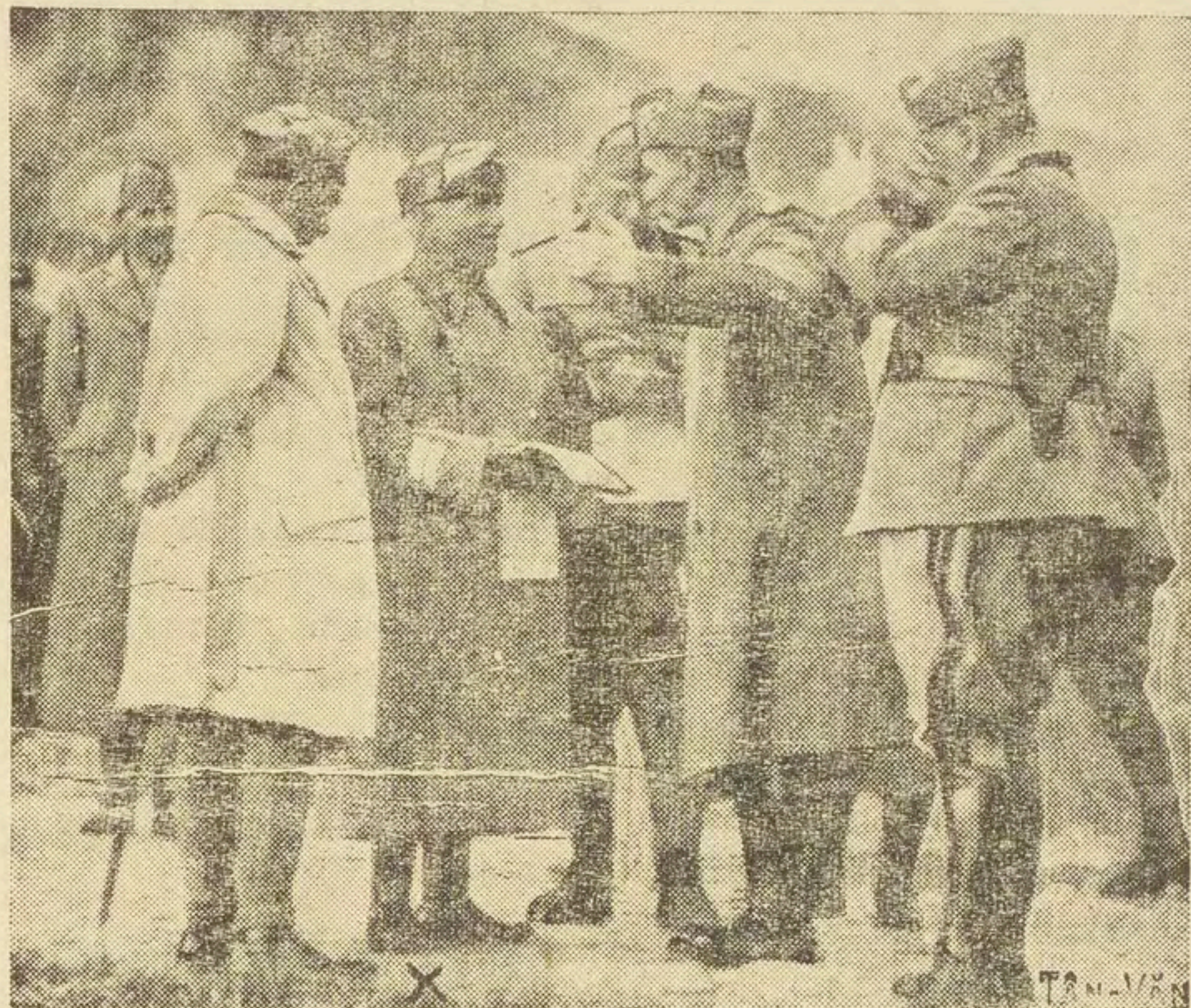
Chánh-phủ muốn mua lòng Mussolini nên mời đảng Phát-xít tham dự vào nội các. Hình như người ta định chia cho đảng này mấy bộ không có quyền hành và mấy địa vị thứ-trưởng. Song Mussolini không chịu, một hai đòi các bộ ngoại-giao, bộ binh, bộ hải-quân, bộ lao động và bộ công tác.

Ông nói mình đủ lực lượng kiềm lãnh hết thảy. Người ta không nghe. Nhưng chịu hay không chịu mà làm gì?

Cái giờ nghiêm trọng đã đến rồi Mussolini không những chỉ là lãnh tụ đảng Hắc-Y mà còn

là nhà lãnh-đạo cho cả một dân-tộc Ý.

Ở thành Naples một đạo-quân phát-xít, hàng ngũ chỉnh tề, giơ tay biểu-diễn ở trước mặt chủ-tướng và hô lớn: « Về La-mả ! Về La-mả ! »



Hoàng-đế Victor Emmanuel (người thấp đứng giữa), năm 1922 với Mussolini vô bộ kiển và giao cho chánh-quyền.

Thế rồi khắp nơi, đầu đầu cũng có đảng-viên Phát-xít rần-rần rộ-rộ kéo cả về kinh-thành La-mả. Mussolini gửi tới hậu thư cho thủ-tướng Facta hẹn trong 48 giờ phải từ chức.

Hoàng-đế Victor-Emmanuel đi chơi xa lạt đặt trở về. Facta xin nhà vua ký sắc-lệnh thi hành quân-luật. Nhà vua không chịu, lại cho vời ngay Mussolini vô bộ kiển và giao cho trách-nhiệm lập nội các. Ngày đó là ngày 29 tháng 10 năm 1922 và là ngày chủ-nghĩa Phát-xít toàn-thắng ở Ý-đại-Lợi.



SAU khi đã lập xong nội-các, Mussolini liền yêu-cầu lấy toàn-quyền hành động và tuyên ngôn rằng:

« Tôi xin tự phân giới hạn cho tôi với ba trăm ngàn thanh niên có khí-giới, quả-quyết từng phục theo mệnh-lệnh của tôi, tôi có thể trừng-phạt hết thảy những kẻ nào nói xấu và định vấy bùn lên chủ-nghĩa phát-xít. Tôi có thể làm cho chốn nghị-trường này trở nên một cái trại cho quân đóng, tôi có thể đóng cửa nghị-viện được. »

Nhờ có oai-quyền của mình và lực-lượng của đảng, Mussolini đã đem lại cho Ý-quốc sự thái bình thanh-vượng.

Ông là một nhà cách mạng lợi hại khi cần phải cách-mạng. Nhưng ông cũng là một quan cai-trị có tài tới khi cần phải kinh-bang tế-thế.

Ông lo cho nông gia và mùa màng hết sức châu đáo. Nhờ ông mà số lúa mì gặt được mỗi năm mỗi nhiều hơn. Số lúa mì nhập cảng mỗi năm mỗi ít đi. Nông dân đỡ đói và đỡ nghèo; họ miễn phục ông lắm.

« vào sự nghiệp của tôi là một sanh-lực mạnh và bền.

« Can-đảm, táo bạo, thích nguy hiểm, ghét hoà-bình, có lòng kiêu ngạo về quốc-tánh, biết yêu kỹ-luật, miễn việc làm và tôn-kính quốc-pháp, là những đức-lánh mà tôi cần phải có ở những đảng-viên phát-xít. »

Ghét hòa-bình nên ông lấy sự tàn-bạo làm tôn chỉ, lấy sự chiến thắng làm mục-đích.

— « Chủ nghĩa phát-xít đánh đổ chủ nghĩa hoà-bình cho nó là một sự trốn tránh trước cuộc tranh đấu và một sự khiếp nhược trước sự hy-sanh.

« Chỉ có chiến tranh là khích thích tới cực-độ những cá năng-lực của loài người và in một con dấu cao-quí vào những dân tộc dám hoan nghinh nó. »

Mussolini muốn thắp lại ngọn đèn của văn-minh La-mả thuở xưa, không riêng chỉ để chiếu sáng cho Tổ-quốc của mình mà còn muốn chiếu sáng cả hoàn-cầu nữa.

Nhiều người nói rằng chủ-nghĩa phát-xít là một chủ-nghĩa quốc-gia độc tôn, nhưng chính thiết còn là một chủ nghĩa đế-quốc nguy-hiễm.

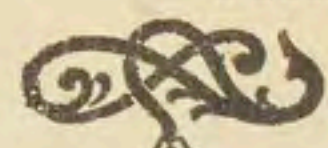
Mussolini trong một bài diễn thuyết trước đây đã dám nói lớn lên rằng:

« Phải làm sao cho tới khi cần dùng đến có thể tức-khắc động viên được 5 triệu người và có đủ khí-giới cho họ dùng. Phải tăng thêm lực lượng hải-quân và phải có một đội không-quân vừa nhiều vừa mạnh cho đến đổi những tiếng động-cơ của nó có thể khóa lấp được hết thảy mọi tiếng ồn - ào ở bán đảo Ý-đại-Lợi và những cánh cửa nó có thể che lấp được mặt trời trên nội-địa nước ta. Mai đây, từ 1935 tới 1940, tới khi chúng ta đã đi tới một khúc quẹo của lịch-sử châu Âu, lúc đó chúng ta sẽ khiến cho thiên hạ phải nghe ta và công nhận những lợi quyền của ta. »

Cho tới bây giờ thiên hạ vẫn không ngớt lắng tai nghe những sự động tịnh ở Ý quốc và thứ nhứt là những lời khiêu khích của Mussolini.

Đứng trước cái cá-tánh hùng mãnh của ông tổ Phát-xít, đành rằng ta phải cúi đầu kính phục. Nhưng ta cũng nên biết tới những lời bình phẩm xác đáng như lời của Bác-sĩ Hermann Finer mà tôi sẽ nói tiếp ở bài sau.

THIỆU-SƠN



— « Tôi là đảng viên phát-xít. Cái sanh-lực mà tôi đã in sâu

NHÀ THUỐC ÔNG TIỀN

Rue Paul Blanchy prolongée Phunhuan :- SAIGON - Tél. : 20.773

MỖI BUỔI SỚM MAI VÀ CHIỀU

có thầy chuyên nghiệp coi mạch cho toa chỉ thuốc giùm, trị đủ các chứng bệnh đàn ông, đàn bà và trẻ em, chuyên môn bệnh phong tình, bạch đới, tử cung và kinh kỳ trời sụt của đàn bà.

Vụ kiện buồn cười

17 TUỔI ĐÃ BIẾT ĐƯA TIỀN cho trai ăn

— Có có chịu nhận tội không? sợ không biết số phận của mình sẽ ra thế nào, nên gương mặt của người nào trông thấy cũng tội nghiệp lắm.

— ? ?

— Người Di của cô có giao hai ngàn đồng. Cô làm tiêu hết. Di cô đi thưa, cô bị bắt, cô khai trước mặt ông cô rằng cô có một người tình nhân, tức là người đứng một bên cô đây, có một cái xe hơi, mỗi bữa lại gian hàng thăm cô, và cách vài bữa lại thổ lộ: « xe hơi của tôi ăn bánh nửa ! » Rồi va hỏi cô khi hai chục, khi ba chục, cô đều đưa cho... Vì vậy mà vài tháng sau, tiệm cô không còn hàng lãnh gì nữa. Cô bán bao nhiêu, cô đưa cho tình nhân của cô sửa xe hơi hết phải không ?

Đó là lời quan tòa Charropin hỏi cô Sen trước tòa tiền-hình Saigon hôm rồi

Trước vành móng ngựa, một cô gái 17 tuổi, nước da trắng như tuyết, gương mặt hiền từ, đứng khoanh tay hầu.

Một gã thanh-niên đứng bên trái chừng ba mươi tuổi chằm chằm nhìn cô.

Cả hai bị giam trong khám lớn, một tuần lễ rồi.

Buổi sáng hôm ấy, không được lót lòng cà-phe xiêu-mại gì, mà tòa xử gần tới đúng mất hết đi?

Cô Sen với anh Trước đối bụng, thêm nỗi lo cho tôi hơn một năm nay phần

vi buồn bán lỗ lã, phần vì ăn xài thâm-thũng, chứ tôi có cho ai đâu...



Quan tòa hỏi Trước :

— Còn anh? Anh có nhận tiền của cô Se không? Cô Sen khai lúc trước rằng cô thương anh và đưa tiền cho anh sửa xe luôn luôn. Anh bị cáo về tội đồng lõa, anh có lời gì đối nại không?

Trước. — Bẩm... tôi có quen biết cô này đâu?

Quan tòa. — Anh không quen biết cô, cô sao cô lại khai đích danh anh rên nhà chức trách mới bắt anh?

Trước. — Bẩm, người ta oán tôi nên khai gian cho tôi; chứ tôi có xe hơi, nhưng xe tôi đâu có ăn bánh hoài?

Té ra anh chị cùng chửi không quen biết nhau, chắc họ chỉ gặp nhau và đưa tiền trong... xó tối. Có mà trời biết.



Trạng-sư Carpanetti bình vực cho cô Sen, trạng sư Vivies bình vực cho Trước. Hai nhà luật sư dựa theo lời khai của thân chủ mình mà trở tài hùng biện.

Các ngài có biết hai ông đồ lỗi cho ai không?

Không lẽ trạng-sư Carpanetti đồ lỗi cho Trước?

Hay là trạng sư Vivies đồ lỗi cho cô Sen?

Nếu hai ông biện hộ kiểu đó thì ắt cô Sen và cậu Trước không trông gì về được...

Hai nhà luật sư đồ lỗi cho người di.

— « Có lý nào bà Hứa, — tên người di của cô Sen, — giao hai ngàn đồng bạc hàng cho cháu,

rồi bỏ liều đó, hơn một năm, mới hay mất? Nếu bà Hứa cần thận một chút thì không giao số hàng lớn lao như vậy cho một cô gái 17 tuổi!

« Còn cậu Trước sắm xe hơi ba bốn năm nay. Nếu nói cậu nhờ tiền của cô Sen mà sửa xe hơi ăn bánh, thì — hai năm về trước — xe hơi của cậu chắc ầm nhà hoài! Bởi vì, theo hồ sơ, xe hơi của cậu vài ngày ăn bánh một lần kia mà! »

Quan tòa nghị-án...

Ngài xét rằng cô Sen còn nhỏ tuổi, — vị thành-niên, — và chưa có án tiết gì, nên tha cô.

(òn Trước... Ngài nghị ngờ lắm... nên phạt một tháng tù, nhưng cho Trước hưởng ân treo. Hai người được ra về...

Không biết khi anh chị ra khỏi khám-đường rồi, còn gặp gỡ nhau nữa không?

Đố ai biết?

NAM-ĐÌNH

BÌNH - DÂN HỌC HIỆU

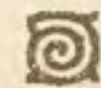
Bút-trà Nguyễn-đức-Nhuận chữ báo «Sài-gòn», có thể cho là một ông chủ báo biết lo làm những việc có lợi ích cao xa bên cạnh cho độc giả đồng bào hơn là tổ chức cuộc đua nọ kia để cầu lợi danh lật vật.

Việc dám chịu hao tổn phải người đi Hán khẩu để kiểm nguồn tin tức dốt dào về Hoa Nhứt

chiến sự cho độc giả, đủ là đáng khen, hiện nay ông mới thành tựu được một việc khác nữa: cùng mấy anh em đồng chí lập ra Bình dân Học hiệu

Quan Thống đốc Pagès đã cho phép rồi.

Chúng tôi trích ra một chương đầu trong cuốn Điều lệ của hội Bình dân Học hiệu ra sau đây để giới thiệu với độc giả



Tên và mục đích

Điều khoản I. — Một hội tên là « Bình dân học-hiệu » thành lập tại Saigon.

Hội này không định niên hạn, có thể sanh-tồn luôn-luôn.

Mục-dịch của hội là truyền-bá sự học Quốc-ngữ và chữ Pháp trong đám quần chúng Annam, nhất là con nít nghèo khổ, bất kỳ trai hay gái. Ngoài ra, lại còn chỉ bảo nghề nghiệp cho trẻ nít ấy nữa.

Phương-pháp hành-động của hội như vậy:

1) Lập những trường bình dân, những lớp dạy người lớn theo thề lệ các trường tư (giáo viên có giấy tờ, dạy theo chương trình các lớp đi thi, nhà trường có đủ điều kiện vệ sanh, có nhà đương cuộc kiểm soát).

2) Tổ chức những cuộc diễn thuyết. Khi nào vấn đề diễn thuyết không liên hệ gì với mục đích của hội (Theo điều khoản thứ II, chương I) thì phải khai trình và có xin phép trước).

3) Lập những thư viện phổ thông.

4) Giúp cho các thanh niên nghèo khổ và có tài năng đủ tiền ăn học cho tới mục đích...

Điều khoản III. — Hội có thể lập chi nhánh trong tất cả các tỉnh ở Namkỳ v.v...

Cách trị bệnh HO, lâu mau nặng nhẹ thề nào cũng tuyệt

bởi tại phổi yếu, nóng, ho phong, ho cảm, ho ban đều uống đặng. Nên uống :

BỔ PHẾ CHỈ KHÁI TẤN

MỖI GÓI : 0\$10

Trẻ em nhỏ ho :

NHI KHOA CHỈ KHÁI TẤN

MỖI GÓI : 0\$10

Đàn ông ho, tỳ phê khí suy, phổi yếu mà ho, hoặc đàm nhiều ít mà ho, hãy uống :

NAM KHOA BỔ KHÍ CHỈ KHÁI HOÀN

MỖI HỘP 5 HOÀN : 0\$80

Đàn bà bởi sâu hậu mà ho, ho đàm xanh hay vàng, hãy uống :

PHỤ KHOA BỔ HUYẾT CHỈ KHÁI HOÀN

MỖI HỘP 5 HOÀN : 0\$80

Ho rang tức ngực, ho không đàm, hãy uống :

LỤC LONG THANH PHẾ HOÀN

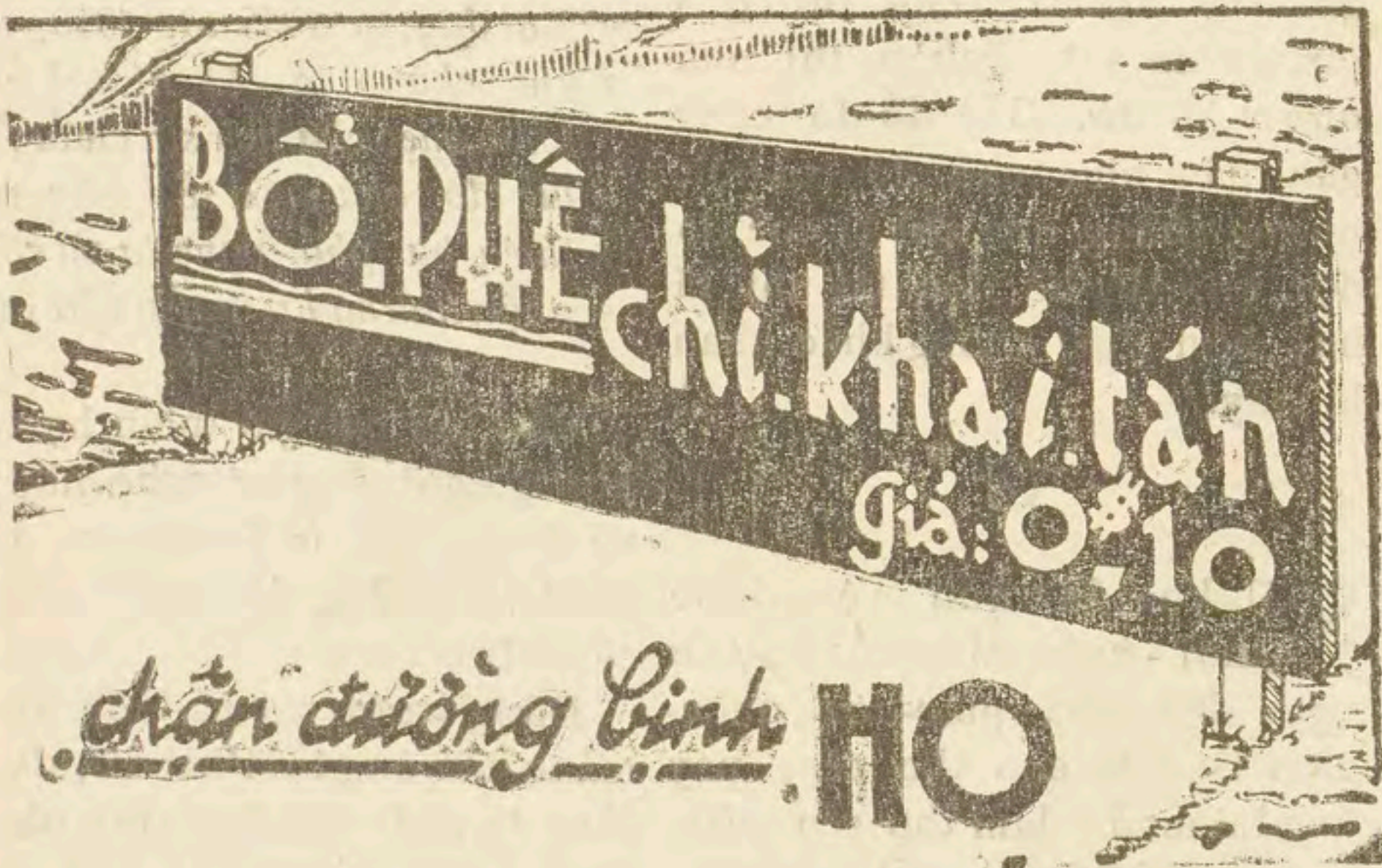
MỖI HỘP 5 HOÀN : 0\$80

Ho ra máu như : thổ huyết, lạc huyết, ho máu vương theo đàm, hãy uống :

ĐÔNG GIAO BẮC BỬU HOÀN

MỖI HỘP 3 HOÀN : 1\$00

của nhà thuốc danh tiếng **YO-YAN-YAN THUDAUMOI**



MỘT NGƯỜI THIỀ QUYẾT

LẤY GIẤY NỔI LIỀN HAI CHÂU ÂU MỸ

Khoa-học

**TRẢI 10 NĂM VIỆC
ẦY THÀNH CÔNG**

NHIỀU bà con ta tưởng đâu rằng điện-tín mỗi ngày bên tây đánh sang ta, hay ta gửi sang tây, chỉ có vô-tuyến-điện (T.S.F.) đi trên mây, chứ không rõ còn có đường giây ở dưới đáy biển (cable sous-marin) nữa, và nó có trước vô-tuyến-điện lâu rồi.

Lúc tây mới bắt đầu qua chinh-phục ta, sự thông báo tin tức chiến-sự về bên tây còn do tàu buồm mang thư đi lại lâu lắc lắm; cách sau mấy năm, mới có đường giây thép đáy biển của người Anh làm xong, bấy giờ Âu Á thông tin mới được mau chóng.

Công phu đặt giây thép dưới đáy biển lớn lao và khó nhọc biết mấy!

Chúng tôi muốn thuật sơ câu chuyện đặt giây thép dưới đáy biển Đại-tây-dương cho độc-giả nghe.

Bấy chực năm trước, một tin cần kíp từ Âu sang Mỹ phải nhờ tàu đem đi, có mau lẹ cũng hết 10 ngày, bây giờ chỉ trong nháy mắt.

Sự kết quả lạ lùng ấy chỉ do một lời thề nguyện và 10 năm công phu.

BỮA nọ, trong năm 1854, tại nhà khách sạn lớn ở Nhiều-do, có hai người ngồi nói chuyện với nhau:

— Ông nê! Phải chi ta thử đặt giây thép dưới đáy biển, từ Nhiều-do qua tới Luân-đôn, để nối liền Âu-Mỹ lại, ông nghĩ sao?

— Tôi nghĩ là một việc điên khùng số 1 trong thế-giới.

Người có cái sáng kiến lấy giây nối liền Âu Mỹ là ông Gisborne một vị kỹ sư Hồng-Mao. Còn người cho là điên khùng: ông Cyrus Field, người Huê-kỳ, một nhà đại tư bản.

— Trái lại, tôi dám quyết là việc làm được. Bốn năm trước, bạn tôi đã lấy giây nối liền nước Pháp và nước Anh, từ Calais qua Douvres. Cái việc làm với biển Manche được thì cũng làm ở Đại-tây-dương được chứ gì!

— Nhưng Đại-tây-dương rộng và sâu gấp trăm biển Manche.

— Đã đành rồi!... Thì lần này mình đặt dưới đáy biển một đường giây 4000 cây số và có chằng phải tới 4000 thước bề sâu...

— Thật là việc quá sức người ta!

Tuy nhà tư-bản Field nói vậy, nhưng rồi ông đem kế hoạch ấy nói cho các nhà kỹ sư, bác học và tài chủ nghe, ai nấy đều tán-thành. Thế rồi năm 1856, một công-ty thành lập để thực hành việc lớn lao này, mà chính ông Field đứng đầu. Ông thề quyết lấy giây nối liền Âu Mỹ.

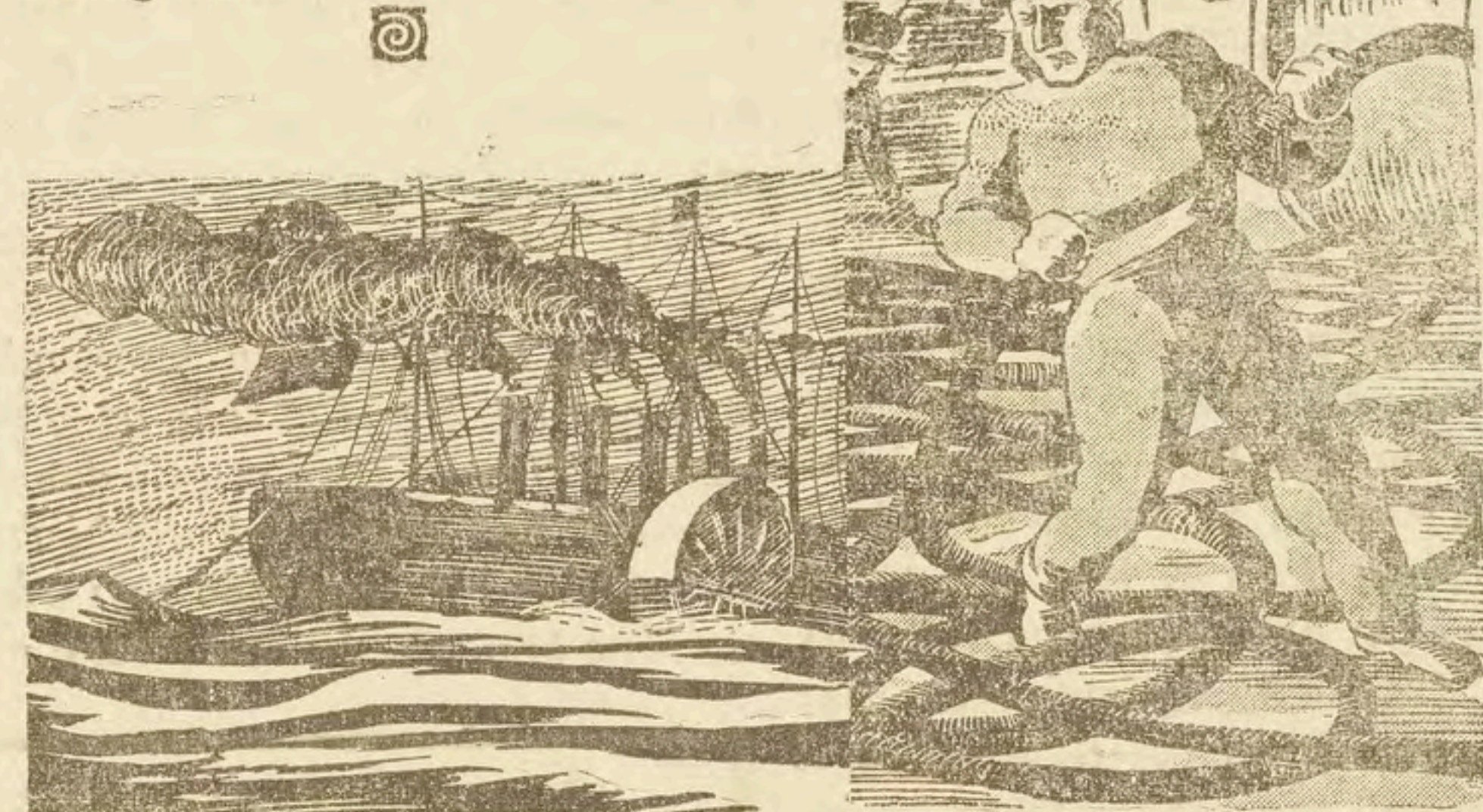
Ngày 20 tháng bảy 1857, tại hải-cảng Valentin nước Anh có bữa tiệc lớn, tụ họp nhơn viên 5 chiếc tàu Anh Mỹ và mấy trăm

kỹ sư, thợ thuyền, có cả ông Field trong tiệc ấy nữa. Công-tước Carlisle chủ tịch năng lượng đứng dậy nói:

— Thưa các ngài, trong mấy ngày nữa các ngài bắt tay làm một việc lớn lao, khó nhọc... Việc đem khoa-học ra chiến đấu với biển rộng mênh mông... Nếu rủi có thất bại lần đầu, xin các ngài cũng chớ ngã lòng. Vì thất bại một lần đầu chính là điều-kiện phải có để thành công sau chót.

Trong 5 chiếc tàu nói trên người ta dùng 2 chiếc, chia nhau chở 4000 cây số giây thép, cân nặng cả thảy 2.600 tấn.

Ngày mùng 7 tháng 8 người ta hàn một đầu giây vào nhà bu-điễn Valentin rồi thì hai chiếc tàu nhỏ neo giả bên bờ khơi: tàu vừa chạy vừa thả giây thép xuống biển.



Chiếc tàu khổng-lồ đang thả giây sắt xuống Đại-tây-Dương để nối hai châu Âu-Mỹ. Hình bên là người thợ đứng coi cho giây chạy lần xuống

MẤY ngày đầu có sự trục trặc vừa vừa, ví dụ như giây thả xuống rồi nó bị giống gì dưới biển đâm lủng không biết, người ta phải lấy móc kéo lên hàn gắn từ từ rồi lại thả xuống, không sao. Nhưng đến khi đã xa bờ tới 450 cây số, bị sóng lớn gió to, làm cho đứt giây và chìm tuốt xuống đáy biển sâu, tìm thấy đầu mối nó đâu mà móc lên được nữa.

Hai chiếc tàu đánh bỏ, trở về Valentin.

Ông Cyrus Field không ngã lòng chút nào, lại tìm số vốn khác và làm thêm giây, rồi ngày 28 Jun 1858 lại cho hai chiếc tàu đi thả nữa. Lần này giây đồng, ngoài có bọc thứ vải sơn riêng.

Tới ngày 5 Août thì xong: thế-giới cũ và thế-giới mới đã nối liền bằng giây. Nữ hoàng

Victoria nước Anh gửi bức giây thép thứ nhất qua chúc mừng tổng thống nước Mỹ.

Nhưng sau hai ngày, người ta thấy sao điện-tín đánh qua lại bằng giây ấy trục trặc khó khăn, rồi một tuần sau thì lại không xài nó được nữa chớ: chắc là giây đứt ở giữa biển rồi.

Thế là công phu Dã-tràng xe cát!...

Nhà lý - tài Field lại kêu hùn, lại lập công-ty mới, chế tạo giây mới, ngày 23 Juillet 1865, cho tàu đi đặt giây dưới biển lần thứ ba.

Chiếc tàu này tên là Great-Eastern, đứng vào hạng « không-

cây số giây, thấy có một chỗ như có ai cầm kim đâm lủng bên này qua bên kia, vì đó mà điện-tín phải thoát xuống biển hết. Người ta sửa khúc giây ấy lại rồi cho trở mũi tàu đi nữa.

5 hôm sau, thả được 1300 cây số giây, lại thấy bật tin như trước. Té ra nguyên do xét được cũng như bữa 24 Juillet: giây bị đâm lủng. Cổ nhiên là một người trong bọn thợ đã phá hoại như thế. Ông Field phải đặt 2 hàng lính thủy đứng canh gác ngày đêm ở bên thợ.

Tới chừng thả giây được 2244 cây số, nghĩa là hai phần ba rồi, lần này khi không giây đứt và chìm nghiêm xuống dưới biển sâu tới 3.600 thước, không sao lấy lên được mà nổi. Người ta lại đánh bỏ. Chiếc tàu Great Eastern chạy trở về Anh.

Thế là việc làm thất bại ba lần.

QUA năm sau, ông Field lại cho chiếc tàu trước đi thả giây nữa. Bận này giây mới và khí cụ gì cũng mới hết thảy. Bao nhiêu thủy thủ và công-

nhơn đều phải ký giấy cam đoan rồi mới được xuống tàu.

Người ta khởi hành ngày 13 Juillet 1866.

Công việc mấy hôm đầu yên ổn vô sự. Chừng cách xa bờ biển 1000 cây số, không hiểu sao cái trục máy cuộn giây trên tàu lại thả giây tuốt xuống biển mau quá, thành ra nó làm rối nùi như thắt nút chỉ nhiều chằng. Người ta phải thả neo cho tàu ngưng lại, rồi thợ thuyền phải đeo phao nổi, lặn lội dưới nước mà gỡ từng cái thắt nút ra, ai nấy đều lạnh xám da xanh mặt. Lúc ấy ông Field lo rầu muốn khóc, vì nếu gỡ rối không xong, thì tất cả số giây đáng giá mấy trăm triệu này lại đành tiêu mất dưới biển. Nhưng may làm sao, người ta gỡ mấy giờ đồng hồ xong hết.

Đến ngày 27 Juillet, thì công việc hoàn thành ông Field đánh bức giây thép thành công từ Mỹ qua Luân-đôn, sau mười năm công phu khó nhọc.

Từ đó Âu-Mỹ nối liền bằng sợi giây và lời thề của ông Field được mãn nguyện vậy.

Nên tin hay không?

10 NĂM ĐI BỘ ĐƯỢC
8 MUÔN CÂY SỐ RỒI

NGƯỜI Âu Mỹ hình như no đủ sung sướng quá rồi nảy ra những cái tư - tưởng làm việc quái kỳ: Đi bộ vòng quanh thế-giới.

Chi vậy?
Ai mà biết!
Chỉ biết có một anh chàng Tiệp-khắc tên Jean Vujtech hôm tháng rồi đã tới Cap ở phía nam Phi - châu, sau khi đã tổng cộng được 80.000 cây số đi bằng... cặp giò.

Thiệt vậy, anh Vu - tách này đi bộ hơn 10 năm nay.

Anh từ-giã kinh-thành Prague nước Tiệp-khắc từ ngày mùng 1 tháng 7 năm 1927, quyết lòng đi bộ vòng quanh thế-giới.

Người ta e cho anh đi bộ giáp vòng thế - giới rồi trở về Tiệp-khắc không còn là tổ-quốc anh nữa. Vì ai cũng biết hiện nay ông Hitler muốn lăm trợn miếng mỗi này ra thế nào?

MỘT ĐAM CHÁY LUÔN
30 NĂM NAY CHƯA TẮT

BÊN Mỹ, có nhiều cái mỏ than đá mới đào ra rồi phải bỏ luôn 30 năm nay không ai dám thò mặt xuống, vì trong hầm ấy

phát hỏa. Mà lửa cháy luôn 30 năm rồi vẫn chưa tắt.

Ngày nay, nhiều hầm mỏ ở gần bên cạnh, người ta phải lần lượt bỏ xứ mà đi, là bởi sự cháy kia làm đất nóng như lò than, vùng rộng ra tới mấy ngàn mẫu lận. Đến đời các cháu thành ở tứ phía, không dám bán dầu xăng và mỗi góc đường có treo tấm bảng ký cực này:

— « Coi chừng ở đây đất cháy nóng lắm! »

Hình như chánh phủ Mỹ vừa mới chuẩn-y một số tiền lớn định để tắt đám hỏa hoạn này, nhưng chẳng biết có làm nổi không?

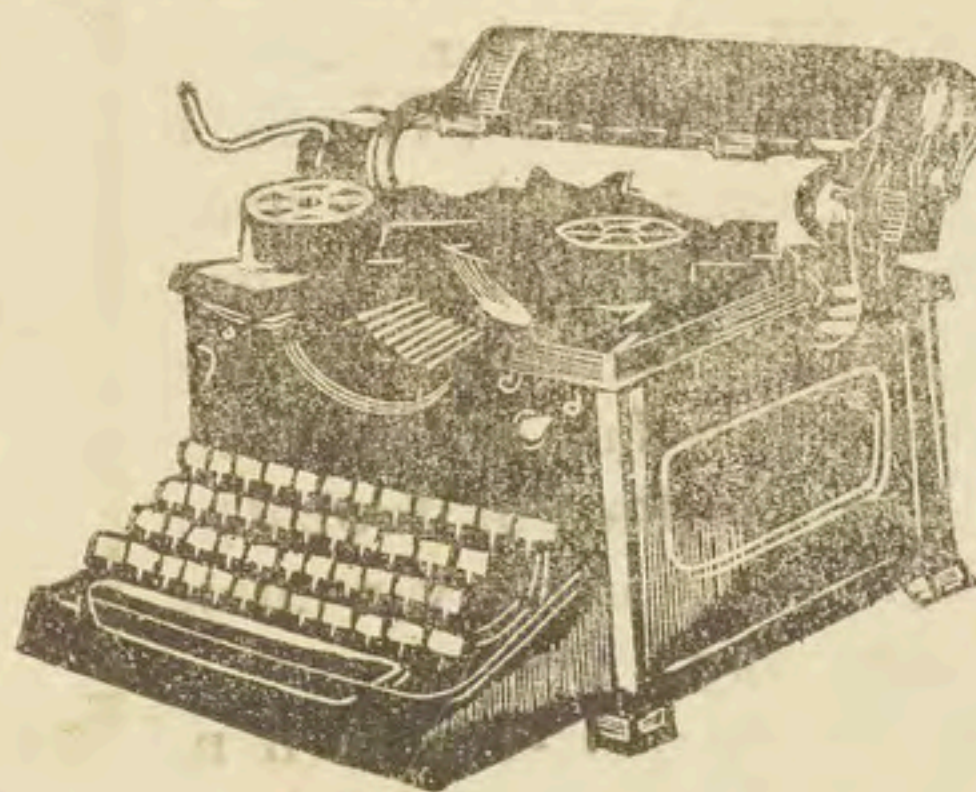
NHÀ TRIỆU - PHÚ
CHẾT NGỒI TRONG
TỦ BẠC CỦA MINH

M. Apostolos Kuskulas, người xứ Hy-lạp, qua ở tỉnh thành Texas nước Mỹ sanh cơ lập nghiệp 20 năm nay nổi tiếng là nhà bá-triệu phú-ông.

Hôm mới rồi bỗng dưng ông ta biệt tích. Ban đầu ai cũng tin chắc là nhà giàu quá lỡ này bị bọn cướp Chicago bắt cóc đem đi đâu mất rồi. Nhưng linh cảnh sát khắp xứ Huê kỳ ra công hết sức truy tìm không ra đầu mối gì ráo.

Túng thế, quan toà liền hạ lệnh lục xét trong nhà của lão Apostolos thử coi. Trời ơi! chừng mở tủ bạc khổng-lồ của lão ra, thấy lão ngồi chết cứng trong đó từ hồi nào.

Tủ sắt này có 3 lần khoá bí mật. Nhà bá-triệu phú-ông ta ngồi chết ở giữa 400 triệu đô-la và trái - phiếu của mình. Sương chưa?



Bán, sửa và cho mượn

Các thứ máy đánh chữ, có đủ đồ phụ tùng thay vào các thứ máy đánh chữ

BÁN VÀ SỬA CÁC THỨ VIẾT MÁY

Có thợ chuyên-môn khắc chữ bằng máy điện rất thần tình

TRẦN - NGUYỄN - CÁT

81, Bd Charner. — SAIGON. — Tél. : 21.289



THÊM VỎ: « ĐỜI CÁCH MẠNG CỦA PHAN SÀO-NAM »

Chánh-trị

Dịch bài

« DƯ CỬU NIÊN LAI SỞ TRÌ CHI CHỦ NGHĨA »

bằng Hán-văn của cụ Sào-Nam viết ở bên Tàu gửi về
rồi năm 1921

II - THUÊ NÀO LÀ «CÁCH-MẠNG VĂN-MINH»?

NAY tôi xin nói rõ cho đồng trợ cái sự nghiệp ấy nữa.
bào nghe.

Chúng ta làm cách-mạng, là để bước tới con đường chánh-
cốt cào bừa gốc rễ của cái trị cũ lương, phải biết những
chánh-trị không tốt.

Mà gốc rễ của chánh-trị lý nào họ lại không biểu đồng
không tốt ở chỗ nào?

Thì tức là cái chánh-phủ Nhơn-dân Việt-nam làm thứ
không tốt đó.

Chúng ta đã quyết lòng cách-
mạng với cái chánh-phủ không
tốt, nếu bảo rằng chỉ dùng thủ
đoạn cấp kích trong một thời-
gian ngắn ngủi mà thành công
nên việc được, thì ta định lừa
dối ai vậy? Có lẽ lừa dối ông
trời ư? Tất phải toàn thể quốc-
dân ta, trong ngoài nhứt tâm,
cùng nắm một phương châm
nhứt định, không thể đổi thay,
rời ra sức đeo đuổi mà làm cho
lâu bền mới được. Ngựa không
nên vội tẩn, nhưng một khi đã
tấn thì không có sức nào cản
nổi; xe không nên vội đi,
nhưng một khi đã đi thì không
có gì kềm được nó lại. Như
ngọn lửa đã đốt cháy cánh đồng,
thì không thể vụt tắt; như dòng
nước đã chảy ra biển khơi thì
không thể trở về. Phải bưng cả
gốc rễ chánh-phủ không tốt mà
xó nó ngã nhào, có thể mới gọi
được là chơn-cách-mạng.

Cái việc làm chơn-cách-mạng
đó, không những là quốc-dân ta
hoan nghênh mà thôi, ngay đến
những thương dân Pháp ở đầu
trong đất nước ta, cũng là dân
lao-dộng Pháp làm ăn vất vả ở
xứ ta, chắc cũng vui lòng tán

Vì mình lấy văn hóa hòa-bình

người Pháp văn minh, không

lịch với mình cho được?

Nhơn-dân Việt-nam làm thứ

cách mạng văn minh, mà lại

được những người Pháp văn

minh cũng biểu đồng tình, thì

sự thành công dễ dàng như trở

bàn tay, quyết hẳn như thế.

Bà con ta như chim đá bị

nhốt trong lồng, lại còn bị người

ta lấy chỉ may kín cả hai mắt,

nay nghe Bội-Châu nói lời trẻ

đây, chắc phải kinh ngạc, cho

là lời nói hoạt-kê, chớ lẽ đâu

người Nam cách mạng mà có

người Pháp tán trợ bao giờ?

Ồ! Bà con không nghe biết

ư? Ấy thật là cái lệ chung của

thế-giới hiện nay như vậy đó.

Nước Ba-lan bị Nga chia xé,

nhưng trong lúc Âu-chiến, đứng

dầu tán thành việc cho Ba-lan

độc-lập, lại chính là người Nga.

đổi cái óc chỉ nhìn biết gia-tộc
như đời xưa đi mà thay rớt vào
bằng cái óc nhìn biết quốc-gia :
nên hồ cái chủ-nghĩa cũ kỹ đã
mạn cách mạng mà mưu toan
chủ-nghĩa mới mẽ văn minh
cách mạng.

Học thức tăng tẩn, cầu sao
càng ngày càng cao (nói tóm
lại là một chữ *trí*).

Kinh tế mở mang, cầu sao
càng ngày càng rộng (nói tóm
lại là một chữ *phú*).

Sự liên kết của xã-hội đoàn-
thể, cầu sao càng ngày thêm
khăng khít. (Tóm lại là hiệp-
quần).

Sự bồi đắp cái thể phách
hùng kiện, cầu sao càng ngày
thêm mạnh mẽ. (Rút lại mà nói
là một chữ *đồng*).

Bốn việc thiết yếu đó, cha
phải răn con, anh phải khuyên
em; bè bạn cùng đời mài giũa
giải lẫn nhau; xóm làng gia
tộc cùng bù đắp thúc giục lẫn
nhau; ai nấy dốc lòng gắng
sức, một việc gì đã làm được
hay rồi, còn nên làm cho hay
thêm lên nữa, để cho một mai,
người Việt-nam mình không có
một ai mà không xấp xỉ anh
em với người Pháp. (Ta cần
đem hết sức vào câu nói đó :
ngôn ngữ văn tự người Pháp
hiếu thì ta cũng hiểu; pháp-luật
người Pháp dùng thì ta cũng
dùng. Họ có xưởng máy ta cũng
có xưởng máy; họ có hãng buôn
ta cũng có hãng buôn. Tư-bồn
của một người một nhà
không đủ mở mang gây dựng
công iệc lớn thì ta tom góp
tư-bồn của 10 nhà 100 nhà lại,
mà tổ-chức ra những công đoàn
thương đoàn để làm cho thành
việc. Ấy đó là chánh-sách xã-hội).

Tới lúc ấy, những người Pháp
từ trẻ, tất họ vui lòng làm anh
em với ta; còn những người
nào không tốt, chắc hẳn cũng
không dám khinh bỉ ta, chà đạp
ta, không dám đặt ta vào vòng
trâu ngựa nữa đâu.

Tới lúc ấy, nền móng tân-
văn-minh được vững vàng, và
công cuộc dự bị xây nền chơn-
độc-lập cũng được hoàn hảo vậy.

(Kỳ sau tiếp)

Aidich dùm hai bài thi?

BÀI THỨ I

BÀI THỨ II

大聲何處哭銅駝、國破君亡事可哀、
麥秀禾離不忍過、江流猶帶血痕來、
生死幾人完責任、當年屠戮難追憶、
英雄無地起干戈、此日昏霾尚未開、
江山依舊前朝樣、皮骨空存憐赤子、
人物無如妾婦多、頭顱虛擲哭英才、
我亦四千年睡醒、深仇報復知何日、
痛心常唱大風歌、不信黃魂喚不回、

I. — Đại thanh hà xứ khóc đồng-đà,
Mạch tử hòa ly bất nhân qua.
Sanh tử kỷ nhơn hoàn trách nhiệm
Anh hùng vô địa khởi can qua
Giang sơn y cựu tiền triều dạng
Nhơn vật vô như thiếp phụ đa
Ngã diệc tứ thiên niên thủy tỉnh
Thống tâm thường xướng Đại phong-ca.

II. — Quốc phá quân vong sự khả ai,
Giang lưu do đới huyết ngân lai,
Đương niên đồ lục nan truy ức
Thử nhật hôn mai thượng vị khai.
Bì cốt không tồn lân xích tử,
Đầu lô hư trịch khóc anh tài.
Thâm cừ báo phục tri hà nhật,
Bất tín Hoàng hồn hoá hất hồi.

Y lời nói trước chúng tôi xin giải nghĩa cốt yếu của 2 bài thi này
để những vị không hiểu Hán-văn cũng dự cuộc thi dịch này được
cho vui.

BÀI THỨ I. — 1' — Nhà chí-sĩ Cao-ly mở đầu nói mình dầu có
lớn tiếng muốn khóc con đồng đà nhưng có biết nó ở đâu mà
khóc. 2' — Nơi xưa là cung vua điện chúa nay là đồng ruộng lúa
mọc xanh um, mình không nở đi qua. 3' — Sống chết có mấy người
làm tròn trách nhiệm. 4' — Anh hùng không có chỗ nào, và cách gì để
đẩy can qua lên mà thù phục cô-quốc. 5' — Nhắm lại non nước
thì vẫn là non nước của vua chúa ta xưa. 6' — Nhưng đến người
ta thì sao lắm phường nịnh hót, sợ sệt, y như đàn bà... 7' — Ta
đầy cũng là người mê ngủ 4 ngàn năm giờ đã tỉnh dậy. 8' — Đau
lòng, thường nghe ngao hát bài ca Đại-phong (Hán Cao-tổ bình
định thiên-hạ rồi về quê hương Bái-huyện chơi, hát bài Đại-phong-
ca).

BÀI THỨ II. — 1' — Nước tan vua chết thật là việc đáng
thương xót. 2' — Dòng sông hãy còn đỏ lôm vít máu. 3' — Nỗi thảm
năm xưa bị quân cướp nước mình nó chém giết dân mình, khó
lòng nhớ lại. 4' — Chỉ thấy ngày nay trời vẫn còn u ám chưa sáng
ra. 5' — Thương thay con đồ dân đen chỉ còn lại lớp da bọc xương.
6' — Biết bao người anh tài bị rựa đầu mà không xong việc gì.
7' — Chẳng biết ngày nào mới trả được cái thù sâu. 8' — Ta không
tin rằng hồn của giống da vàng mà kêu gọi mãi không trở về.

Dầu Đông-Bào

Trị bá chứng rất linh nghiệm vô cùng. Mùi dầu đã thơm
tho, nhẹ nhàng, phẩm chất rất tinh khiết. Dùng nó mà ngửi
các bệnh như phong, hàn, thử thấp, sởi mũi, nhức đầu,
cùng ăn uống không tiêu, no hơi, bợn dạ, sôi ruột thì hiệu
nghiệm không gì bằng.

Tổng phát hành :

Hãng dầu ĐÔNG.BÀO

N° 7 rue Piquet - CHOLON

Téléphone : 30.597

MỎI PHÁT MINH

ĐÔI HÌNH NGƯỜI

HÓA-THÂN-CHÍ-BỬU-HOÀN : Là một phương thuốc mới phát minh, trị tuyệt bịnh phong,
• lon cũt.

NƠI-HOA-TẾ : Có cho thí-nghiệm mấy chục người đều lành mạnh cả. Tôi có đăng hình
bệnh nhơn ở nơi báo Điện-Tin rồi. Quý vị không tin xin mời đến nhà sẽ thấy sự kết
quả của chúng tôi. Thuốc này tôi dám cam đoan, hề uống từ 1 tháng tới 4 tháng
thấy đổi hình, không sai. Từ 4 tới 10 tháng thì lành mạnh như xưa, uống lâu mau
tây theo bịnh nặng nhẹ.

SƯU-PHONG BỒ-HUYẾT : Trị tuyệt bịnh : đau gân, đau xương, đau lưng, Tê, Bại, Nhức
mỏi. Đêm nằm tay chơn để đầu tề đó, mặt mày tây chơn nó lành như kiến bò.
Dùng đến thuốc này thì hết tuyệt.

VẠN-LINH ĐẠI BỒ : Chuyên trị : đàn ông đàn bà ăn uống không đặng. Tinh thần suy
kém, hay đau lưng, mệt nhọc, ói thub, đa xanh vàng mề, đầu hay chân vàng, ngồi
làm việc thộn hư, hề uống vô thì thấy khoẻ và công hiệu liền.

ĐÔI SẮC NGƯỜI : Thuốc NGUYỄN-ĐỨC bỏ á-phiện có thí-nghiệm tại Laboratoire Iden-
tité Saigon. Là một phương thuốc đại bổ, không phá không hành, không di tinh,
không nhọt, không nhức mỏi, không thêm á-phiện, dám cam đoan. Uống vô từ 15
ngày thấy cân nặng thêm một hai kilos. Lục-châu và Saigon quý ông đều có đăng
chứng rồi. Ai ai cũng đều khen tặng là một phương thuốc thần.

Hóa Thân Chí Bửu Hoàn : mỗi hộp giá 1p.20

Vạn Linh Đại Bồ : mỗi hộp giá 0p.40

Sưu Phong Bồ Huyết : mỗi hộp giá 0p.80

Thuốc bỏ Á-phiện : mỗi hộp giá 1p.00

Nhà thuốc NGUYỄN-ĐỨC-ĐƯỜNG

số 17 đường HUỖNH-QUANG-TIẾN (Cầu Rạch Lớn) SAIGON

NGUYỄN-VĂN-VANG BẢO CHẾ

áng hương lòng

của THIÊN-THU

Tựa của NG-TIẾN-LĂNG

Giấy bouffant — Giá 0p.30

Tổng phát hành :

NAM-KY THU-QUAN Hanoi

Ai muốn có tiền?

Ai biết nơi cần dùng làm các công chuyện về cất nhà (son, hồ, mộc, béton armée) về họa đồ, lập cửa tiệm, cần tiêu thụ hàng hóa, làm quảng cáo các công chuyện về thương mại, kỹ nghệ mua bán nhà cửa đất cát. Diêm chỉ, hoặc dặt mối tới bureau, sẽ được nhiều hên hơng.

Saigon-Service
131, Hamelin Tél. 21.444

PHẢN ĐẤU

VỚI

CUỘC ĐỜI

TRONG một gia-đình nào được đông đảo và mạnh khỏe thì thật là hạnh phúc và quý như trong đời. Dầu cho dù sống không giàu có hơn người, trong gia-đình bao giờ cũng được vui vẻ.

... Muốn tìm những hạnh phúc ấy, không đâu xa, nó chỉ ở gần một bên ta, nhưng tại ta lãnh đạm không quan tâm đến... ấy là tinh thần và sức khỏe.

Vậy ta cần phải lo cho sức khỏe và tinh thần được đầy đủ luôn, thì dầu cho ta phải vì chén cơm thường bữa, "buộc lòng phải làm lụng suốt ngày hầu phần đầu với cuộc đời "mạnh dạn yếu thua" ta cũng không biết chán.

Quý độc-giả muốn chiếm được cái kết-quả tốt đẹp và chắc chắn ấy tôi xin vui lòng giới-thiệu một phương thuốc bô SÂM-NHUNG-DUỐC-TINH hiệu THIÊN-THẦN (giá 0\$60). Quý ngài nên dùng thử 1 ve sẽ thấy ăn ngon, ngủ khỏe, sức lực mạnh mẽ hơn xưa bội phần... thật là một thứ thuốc bổ thận, bổ huyết, thêm sức lực hay dễ nhứt, khắp Viên-đông đều nghe tiếng.

Nhưng quý ngài nên để ý, vì có nhiều thứ Sâm-Nhung-Dược-Tinh của hiệu khác cũng mường tượng nhưng không công hiệu chi hết, nên nài cho được thứ SÂM-NHUNG-DUỐC-TINH hiệu THIÊN-THẦN của nhà thuốc WALIN, 40 rue Viénot SAIGON, mới thật hoàn toàn công hiệu.

Người lớn, trẻ em đều dùng được mà như là đàn bà có thai hoặc sau khi sanh đẻ, dùng nó pha với rượu uống sẽ được phục sức một cách mau lẹ.

B. H. Saigon

Nếu trong gia-đình của quý ngài có người ho, nên cho uống ngay 1 ve thuốc nước ngọt PHÊ-SANH-KY cũng hiệu Thiên-Thần thì chứng ho sẽ dứt tuyệt.

Coi tiếp ở đây

- 17 -

Sự thật về món nợ danh dự của hai hội Samipic và Chasseloup

Trước đây, trong lúc kinh-tế người Pháp bày ra ban Cứu Tế Thất Nghiệp (Comité des Secours des chômeurs) có cầu cứu nơi mấy nhà tại mất Saigon Cholon thì chỉ có mấy hãng tây và người Tàu cho hăng thẳng, còn không có lấy một người «tai mắt» Annam nào chịu cho, chỉ có hai người annam hạng nghèo cho hăng thẳng mà thôi, trong đó tôi đây là một: số sách còn đó nếu mấy Ông có tức thì đem ra mà trưng bầy có ngược đi! Không phải annam không giàu lòng phước thiện, nhưng giàu lòng phước-thiện vì danh và vì lợi chứ rất ít khi vì công-ích, vì ý nghĩa xã-hội!

Ấy đó, mấy ông trong ban trị sự đã lấy tiền của hai hội vừa nói đây trên mà cho vay là phần nhiều chỉ vì lợi vì ích kỷ mà cho, bởi vậy chỉ cho con cháu quen biết với mình mà thôi! Để ai kiểm trong số người thiếu nợ của hai hội lấy một người nào hoàn toàn không có dính líu tới mấy ông trong ban trị-sự vì tình bà con hay nghĩa thông-gia, hay tình quyền thức mà xem!

Đã nói như trên, bạn đọc xét coi nếu chỉ trách một mình những kẻ thiếu nợ thì chưa đủ, phải trách luôn những ai kia đã đem của hội ra mà làm ơn riêng cho bà con mình. Mấy ông trong ban trị - sự hai hội kia có dám nói rằng: tiền cho học sanh mượn đó toàn là để giúp họ học không? Chớ con mắt tôi thấy hội vác bạc ngàn ra mà ký thác cho những người chưa từng đi tới cái trường mà hội đã biên trong quyền ký-yếu của hội đó.

Chứng nào mấy Ông muốn thì tôi sẽ kể tên cho nghe.

Độc-giả thử xét: nếu mấy Ông không có sự tư vị riêng thì xin hỏi:

1- Tại sao mấy Ông không tuyên-bố tên những người đã thiếu nợ của hai hội lên mặt báo?

2- Tại sao mấy Ông không chịu đòi cho được họ phải trả các món tiền thiếu?

Tôi nói «không chịu đòi» không phải là quá đáng, nếu mấy ông thật tình muốn đòi thì mấy ông đừng làm gì cho mệt, hãy giao cho trưởng tòa hay trạng sư nào cứ chiếu luật mà đòi, thử xem có đòi được hay không?

3- Lúc mấy Ông lấy tiền hội ra cho mượn tất có người trong ban trị-sự tiến dần, bảo lãnh, tại sao nay mấy Ông không buộc những người ấy VÌ DANH DỰ mà thu-xếp cho đôn đáo?

TÔI nói bấy nhiêu lời là rạch ròi câu chuyện ấy rồi, không có chỗ nào mờ ám, khó hiểu. Tôi bình tâm mà trông mấy Ông trả lời. Xin mấy Ông biết cho rằng: trong đám thanh-niên không phải một phe với mấy Ông — bởi vì mấy Ông muốn gây ra phe này đảng nọ chớ không phải dể tất cả nhơn viên trong hội được đồng một thể như nhau —, cũng có một vài «thằng» không phải ngu ngốc, biết dòm thấu trong tất cả hành vi của mấy Ông vậy. Nếu mấy Ông thật công bình, đúng đắn thì chẳng những trả lời trên mặt báo mà thôi, mấy Ông lại nên tổ-chức một phiên nhóm công-khai mà đem vấn-đề ấy ra bàn giải trước mặt công chúng, để cho mỗi người có thể chất vấn những mối nghi ngờ, như thế mới xứng đáng là đàn anh ngay thẳng, đường hoàng cho.

Tiền của hai hội là tiền của hội-viên, của công chúng, hai hạng người này tất có quyền xin kiểm soát chớ!

Một cựu-sanh viên trường Bôn - Quốc PHAN-VĂN-THIỆT

1- Tôi có gởi tặng năm vị thanh-tra lao động năm xứ Đông-dương thì cả thấy đều có trả lời cảm ơn và khen ngợi. Thế thì ai dám nói: lễ phép của người phương Đông là thâm thúy, nhả nhả hơn lễ phép của người phương Tây

LẤY BÚT THAY MẮT

Xin ông Nguyễn-hữu-Thuở ở Long-xuyên cảm phiền

NAY mới rõ lại sự chậm trễ làm relevé trong 7 tháng là tại người chuyên trách trong quý hiệu lãng quên; vừa rồi ông mới hay sự chậm trễ ấy, đã tính toán và gởi số bạc lên nhà báo châu tất, chúng tôi cảm tạ. Một sự không phải ông chịu trách nhiệm, mà ty quản lý bốn báo đăng tin nhắn trên báo thật có vội vàng, xin ông cảm phiền.

Phạm - thành - Chiêu làm nhiều việc gian lận ăn cắp

TY quản-lý bốn báo mới xét lại sổ sách và sự hành-động của phái-viên Phạm-thành-Chiêu, thấy ra trong 5 tháng đi cổ-động cho «MAI» ở miền Hậu-giang y đã gian lận tới số mấy trăm đồng. Có nhiều vị độc-giả trả nhiều mà trong gốc biên-lai ghi ít đi để bỏ túi. Chúng tôi đã kiểm tra được ít nhiều biên-lai ấy để làm chứng có rồi.

Từ nay xin độc-giả chớ có trả tiền bạc gì nơi tay Phạm-thành-Chiêu, vì bốn báo không

nhận nhận y là phái-viên nữa. Còn sự y giả mạo gian dối, bốn báo đưa đơn thưa tại phòng Biện-lý và đóng Partie civile để truy tố y. MAI

Cảm tạ

Bạn đọc Thudaumot - Rachgia-Phước-long - Long Mỹ.

Trót năm đã qua, tôi vì chẳng may bị đau ốm luôn, trên đường cổ-động báo-chương thành ra phải vắng mặt. Trong thời-gian ấy, các bạn vì cảm tình, có nhiều tin thơ thăm viếng, tôi xin nhớ ơn và xin trân trọng cảm tạ. Nay tôi trở lại về đường cũ, mới rồi, nhơn đại diện cho báo «MAI» được quý bạn các nơi vừa giúp cho mọi phương tiện; như bạn Tạ-ngọc-Chơn, Khưu-văn-Tỷ, Phạm-công-Trình, Lê-minh-Bửu, chef Trung, Hoàng-xuân-Trọng ở Quận-lợi, và Trần-văn-Cửa Bau-bàng v.v.

Vì quá bận việc không thể gởi thơ riêng từ người, vậy xin trân trọng mấy hàng này để cảm ơn chung, xin quý bạn biết cho.

NGUYỄN-VĂN-TIẾN
Phái-viên báo «MAI».

MỘT PHƯƠNG LẬP BỒN

Có báo đảm bảo chắc chắn, vững vàng mà lại mỗi tháng, có hy vọng trúng một số vốn lớn đây là về mới cách thức P mà

Hội Vạn Quốc Tiết Kiệm

Hội tư bản chiếu theo chỉ dụ ngày 12 Avril 1916

Vốn đã đóng tất: 1 triệu lạng bạc và 8.000.000 quan tiền Pháp

Hội quán: 7, Đại-lộ Edouard VII ở THƯỢNG-HẢI

Hãng chánh ở Đông-pháp: 26 đường Chaigneau - SAIGON

Số thương mại Saigon 20

giúp cho quý ngài đăng gầy ra số vốn

400 \$	mỗi tháng đóng	1 \$ 00	5.000 \$	mỗi tháng đóng	12 \$ 50
500	—	1 25	6.000	—	15 00
1.000	—	2 50	7.000	—	17 50
1.500	—	3 75	8.000	—	20 00
2.000	—	5 00	9.000	—	22 50
3.000	—	7 50	10.000	—	25 00
4.000	—	10 00			

Vé này đăng lãnh vốn mục-đích (từ 400 \$ tới 1.000 \$) bởi cuộc xổ số hằng tháng. Hay là khi mãn hạn (25 năm) nếu vé không đăng may trúng ra trong 300 cuộc xổ số hằng tháng.

HỘI BẢO ĐẢM 12 CUỘC XỔ SỐ MỖI NĂM

Vé tiết kiệm cách thức P đăng dự cuộc xổ số hằng tháng từ tháng đầu mỗi mua. Như vậy nên người mua vé, chẳng những chắc chắn sẽ đăng lập nên một số vốn, mà lại có hy vọng đăng lập tức một số lợi to (400 lạng tiền tháng đã góp nếu vé trúng ra trong tháng đầu).

PHẦN LỢI KHÁC CỦA VÉ TIẾT-KIỆM của

Hội Vạn Quốc Tiết Kiệm

ĐÔI CHỮ DỄ DÀNG, khỏi tốn hao rắc rối chi hết
CÓ GIÁ CHUỘC LẠI khi đóng góp được hai năm.
ĐĂNG VAY 90 %, số giá chuộc về.
ĐƯỢC BẮT ĐÓNG LẠI, trả số góp trả và tiền lời hay là gia ký hạn
ĐƯỢC CHIA HƯỞNG LỢI CỦA HỘI bởi cuộc xổ số phụ hay là tăng thêm số bảo kiết
ĐƯỢC ĐÓNG GÓP TRỄ MỘT THÁNG

SỐ VỐN hườn lại bởi cuộc xổ số tới ngày 31 Dec. 1937 gần.....	455.000 \$
Tiền LỢI đã chia ra cho người cầm vé ở Đông-Pháp tới ngày 31 Dec. 1937, gần.....	72.000 \$

SỰ BẢO ĐẢM CHO VÉ TIẾT KIỆM của

Hội Vạn Quốc Tiết Kiệm

Số vốn đã đóng tất cả: || Đông-sản và bất-động-sản ở Đông-Pháp tới ngày 2000.000 \$ || 31 DÉCEMBRE 1937..... 2.403.543 \$ 30

MUA VÉ HAY HỒI ĐIỀU-LỆ XIN ĐO NƠI:

Hội Vạn Quốc Tiết Kiệm

Chi nhánh: SAIGON, 26, đường Chaigneau;
HANOI, 8 ter Phố Tràng thi;
và nơi Đại-lý khắp cõi Đông-Pháp.

Không mất tiền

Giáo-sư ĐỖ-VĂN-THIỆP, một nhà số mạng học đã nổi tiếng khắp Nam, Trung, Bắc, dạy công phu nghiên cứu, các khoa số mạng học của Đông-Tây như: Cõi tướng (Physiognomie), coi chữ ký (Graphologie), coi Tử-vi (Astrologie), coi chỉ tay (Chiromancie) v.v.

Các vị thượng-quan ở Huế, và Bắc-hà hoan nghinh một cách nhiệt liệt. Có nhiều thư ban khen. Ai muốn biết rõ vận hạn, tình duyên, con cái, kẻ thù, tài lộc, và ái tình... Hãy gởi chữ ký, tuổi và kèm thêm 0p.25 bằng cò, làm bút phí, trong 2 ngày sẽ tiếp được lời đoán. Vì giáo-sư muốn rộng đường kinh nghiệm nên chỉ lấy vừa đủ bút phí mà thôi.

Chủ ý. — Giáo-sư ĐỖ-VĂN-THIỆP lại rất tinh về khoa số tử-vi, (Astrologie). Ai muốn biết số mạng của mình, hay, dở không nên bỏ qua một dịp tốt, Chấm số Tử-vi sẽ đóng thành tập có cả lá số và lời đoán rất rõ ràng, tự mình có thể coi mà biết vận hạn rất dễ dàng. Hãy gởi thư biên thiết rõ ngày, giờ, tháng và năm để cho giáo-sư.

GIÁ COI: 2 năm: 2p.00. 5 năm: 3p.00, Suốt đời: 5p.00

Không tiếp khách tại nhà, chỉ giao tiếp bằng thư mà thôi.

Thư và mandat gởi cho:

Professeur ĐỖ-VĂN-THIỆP
89, rue Paul Blanchy - SAIGON

TUYỆT VỌNG

TÁC GIẢ: PUCHO

I. — Cái nghèo quân-tử

— Anh tên gì ? mấy tuổi ? anh một lát rồi mới
— Nguyễn-văn-Mãng, 25 tuổi, kêu :
— Làm nghề gì ? — Ê! mần-sư Mãng!
— Làm... làm... Anh Mãng chưa kịp
— Làm nghề gì ? Chú biện tây chào, thầy nói tiếp :

cầm lá bùa hộ thân của anh Mãng hỏi gần câu ấy rồi ngó anh một cách nghiêm nghị để chờ nghe câu trả lời.
Ngồi trên một cái băng cây trước nhà thờ nhà nước, anh Nguyễn-văn-Mãng bận bộ đồ u-bon trắng đã cũ mềm, xốc xếch, không cả vạt không nơ, tay lẫn mấn sữa cái mã vôi xep lép vì lúc này anh gối đầu nằm ngủ. Nghe chú biện hỏi đến nghề nghiệp, anh lơ quơ ngáp ngừng rồi nói :

— Nghề nghiệp của tôi ? Tôi đủ nghề, thợ kỹ, sếp phơ, cu li được hết, nhưng hiện thời tôi không có làm việc gì cả, tôi là một tên dân trong làng thất nghiệp !

Anh Mãng trả lời bằng tiếng Pháp nghe xuôi rớt, chú biện biết anh học khá, bụng khen thầm, chú nhiếp miệng cười rồi hỏi :

— Anh làm gì năm chỗ này ?
— Năm nghĩ lưng rồi ngủ quên.

— Vậy sao anh không về bót lính của chúng tôi, anh năm nghĩ còn sướng hơn ! Anh hãy về nhà đi, gặp tôi chờ gặp người khác họ phạt đa !

Tiếng chuông nhà thờ đổ, đánh thức con dân trong thành phố, anh Mãng đứng dậy cắt tấm giấy thuê thân mà chú biện mới vừa trao lại, đoạn lấy nón đội lên đầu.

Trời nhều hột mưa lâm râm. Chú biện lật đặt thót lên yên con ngựa sắt rồi tung gió nhắm đường chạy về hướng « bót ».

Anh Mãng ngó dáo-dác rồi tách qua sở Bưu-điện đục mưa.

Ngồi khoanh tay trước thềm, mặt úp vô đầu gối, cố tránh cái lạnh lẽo của luồng gió đưa vào.

Chuông nhà thờ đổ lần thứ nhì, anh Mãng dụi mình, bưng mắt ra, anh mới hay mình ngủ quên một giấc khá lâu. Trời vẫn còn mưa nặng hột. Mặc dầu đường trơn, gió lạnh, trước nhà thờ người đi xem lễ cũng tấp nập. Tiếng kèn của xe hơi, tiếng é-ép của xe kéo tránh nhau rộn rục. Cửa sở Bưu-điện đã có kẻ ra người vô đông đảo. Ai đi ngang qua chỗ anh Mãng ngồi cũng ngó anh bằng con mắt vô tình. Lòng toan đi, nhưng trời chưa ráo hột, mà mưa mỗi phút mỗi nặng hột thêm; sợ bị chịu gió tạt hột mưa tấp vào mình, anh lúc ấy thì sẽ thấy gương mặt Mãng sợ lạnh, sợ ướt, nên lần ngó ngó lạ kỳ, dưới cặp mắt vô phía trong. Trên một cái băng cây dựa tấm bình phong của nhà giấy thép, một thầy niêng ngậm điếu thuốc, tay cầm tờ thật thà vừa sanh ra. Lúc này anh Mãng bước vô, thầy ngó trân

lưng, từ chiều hôm qua đến nay không ăn một hột cơm trong bụng, gặp được học thì còn hơn cái câu « buồn ngủ mà gặp chiếu manh ».

Của ai mặc kệ !
Bỏ bao thơ vào túi, anh rào bước ra đi. Ra khỏi cửa sở Bưu-điện xe kéo đứng dậy mời. Tiền nhiều trong túi mặc dầu, anh vẫn lắc đầu không thêm kẻ đến.

Anh vừa quẹo qua đường Catinat thì thấy phía xa một người bơ hải chạy tới. Nép bên lề, anh thấy người ấy chạy ngang trước mặt. Anh nhìn không lầm Mãng, thầy xây lại chụp cái bao thơ coi rồi thầy năm chặt lấy, anh lúc này. Không hiểu trong trí anh suy nghĩ làm sao, anh đứng lại ngó theo bạn một chập rồi đi. Nhưng không phải đi tới mà bạn này anh quẹo lộn lại rồi ngồi trên băng cây trước nhà thờ, mắt chăm chỉ ngó

bỏ vợ bỏ con rồi !

— Trời ơi ! mỗa mẹt-xi toa biết chừng nào ! Nếu toa không trả lại cho mỗa thì mỗa chắc phải

Không trả lời mà bộ tịch lừng đững, lơ dờ không thay đổi, anh Mãng làm như người mất hồn. Đối với một người bạn thế ấy, thì còn vui gì khêu chuyện để giết thì giờ, bởi vậy thầy kia lại dờ dờ nhứt trình ra đọc. Anh Mãng gặp bạn quen, anh không biết mừng, anh lại làm như nhảm câu hỏi của bạn, anh cứ lấy hai tiếng vẫn tắt « chưa, không » mà trả lời. Cầm điếu thuốc hút, anh quyết hút cho đá cơn thêm lạt, hút cho thật ngon, vì mấy bữa trước nay anh thèm nó lắm. Bạn quen ? Thì hôm nọ anh đang đi lang bang cũng gặp một người bạn quen, ăn cần với anh mấy câu đó, rồi đem anh về nhà nuôi. Được vài bữa vợ bạn than từng xách va-ly của anh và quần áo đem bán tất, lại thêm nhiều tiếng mắng chửi chưởi mẻo. Chịu không nổi anh từ giã ra đi, rồi trở cảnh cũ, ngủ trên băng nhà thờ rồi bị biện hỏi giấy thuê thân. Bây giờ gặp bạn quen nữa cũng ăn cần nữa, anh đã chán thế-thái nhơn-tình, nên anh nói ậm ừ cho xong chuyện vậy thôi.

Ném điếu thuốc tàn, vùng nhớ đến bạn ngồi bên, anh Mãng dòm lại thì bạn anh đã đi từ hồi nào anh không hay. Ngay chỗ ngồi của bạn, anh thấy một cái bao thơ. Mở ra xem. Trời ơi ! nếu ai để ý đến bộ tịch của anh lúc ấy thì sẽ thấy gương mặt Mãng sợ lạnh, sợ ướt, nên lần ngó ngó lạ kỳ, dưới cặp mắt vô phía trong. Trên một cái băng cây dựa tấm bình phong của nhà giấy thép, một thầy niêng ngậm điếu thuốc, tay cầm tờ thật thà vừa sanh ra. Lúc này anh Mãng bước vô, thầy ngó trân

lưng, từ chiều hôm qua đến nay không ăn một hột cơm trong bụng, gặp được học thì còn hơn cái câu « buồn ngủ mà gặp chiếu manh ».



bạn anh đang bị người ta bao vây, xạo xư hỏi han :

— Sao mà thầy đó thầy khóc vậy há ?

Lại có tiếng trách :

— Tiề : trăm, bạc ngàn mà vô ý đến bức đó thì cũng đáng đời !

Rồi có tiếng chia buồn qua loa.

— Tội nghiệp ! rồi đây mất sỡ làm, mà còn ở tù nữa !

Cũng có tiếng của kẻ chia lo.

— Bây giờ có cái trốn là

thương kẻ.

Hồi ban, phiền trách, chia lo đủ dạng, một lát thiên hạ đã tấn lạc lần lần. Còn người bạn anh nét mặt tái xanh và rầu rĩ bước nhẹ bước nặng ra khỏi cửa sở Bưu-điện. Anh Mãng ở xa, ngó sưng bộ tịch của bạn, anh động lòng, không còn nghĩ gì đến số bạc nhiều ít trong bao thơ, anh rào bước chạy theo bạn. Khi gần tới, anh móc cái bao thơ ra và kêu :

— Anh Biên ! anh mất tiền phải hôn ? đây nè anh.

Thầy Biên đi mà trong trí đương suy nghĩ vẫn vơ về sự tự vận, bỗng nghe tiếng anh Mãng, thầy xây lại chụp cái bao thơ coi rồi thầy năm chặt lấy, anh lúc này. Không hiểu trong trí anh suy nghĩ làm sao, anh đứng lại ngó theo bạn một chập rồi đi. Nhưng không phải đi tới mà bạn này anh quẹo lộn lại rồi ngồi trên băng cây trước nhà thờ, mắt chăm chỉ ngó

bỏ vợ bỏ con rồi !

Thầy Biên nói với vẻ mặt vui mừng không xiết, nhưng cặp mắt còn đỏ chạch vì lúc này thầy đứng trước sở Bưu-điện thầy khóc rất nhiều.

Khoái chí với sự làm phải, anh Mãng chum chểm cười. Nụ cười của anh chưa kịp khép lại, thầy Biên vội bắt tay anh và nói :

— Thôi ô-rờ-hoa ! Trề giờ

lâm rồi !

Thế rồi thầy co giò dồng mắt.

Anh Mãng lần bước đi, tay thọc vô túi quần rỗng, đầu gằm xuống đất. Không hiểu trí anh có chỉ đường cho anh đi không mà có lúc tới ngõ quẹo, anh quẹo chớ không chần chờ không lưỡng lự, đến chừng tới đường d'Espagne gần chợ Saigon anh đứng nhằm một ông già đui, ông muốn té, nhưng nhờ le tay anh đỡ kịp. Bộ thế ông già đui giận, nên ông lỏ cặp mắt chớp lách và hỏi lớn :

— Ai đụng tôi đây ? Bộ đui sao không thấy tôi ? - (Còn nữa)

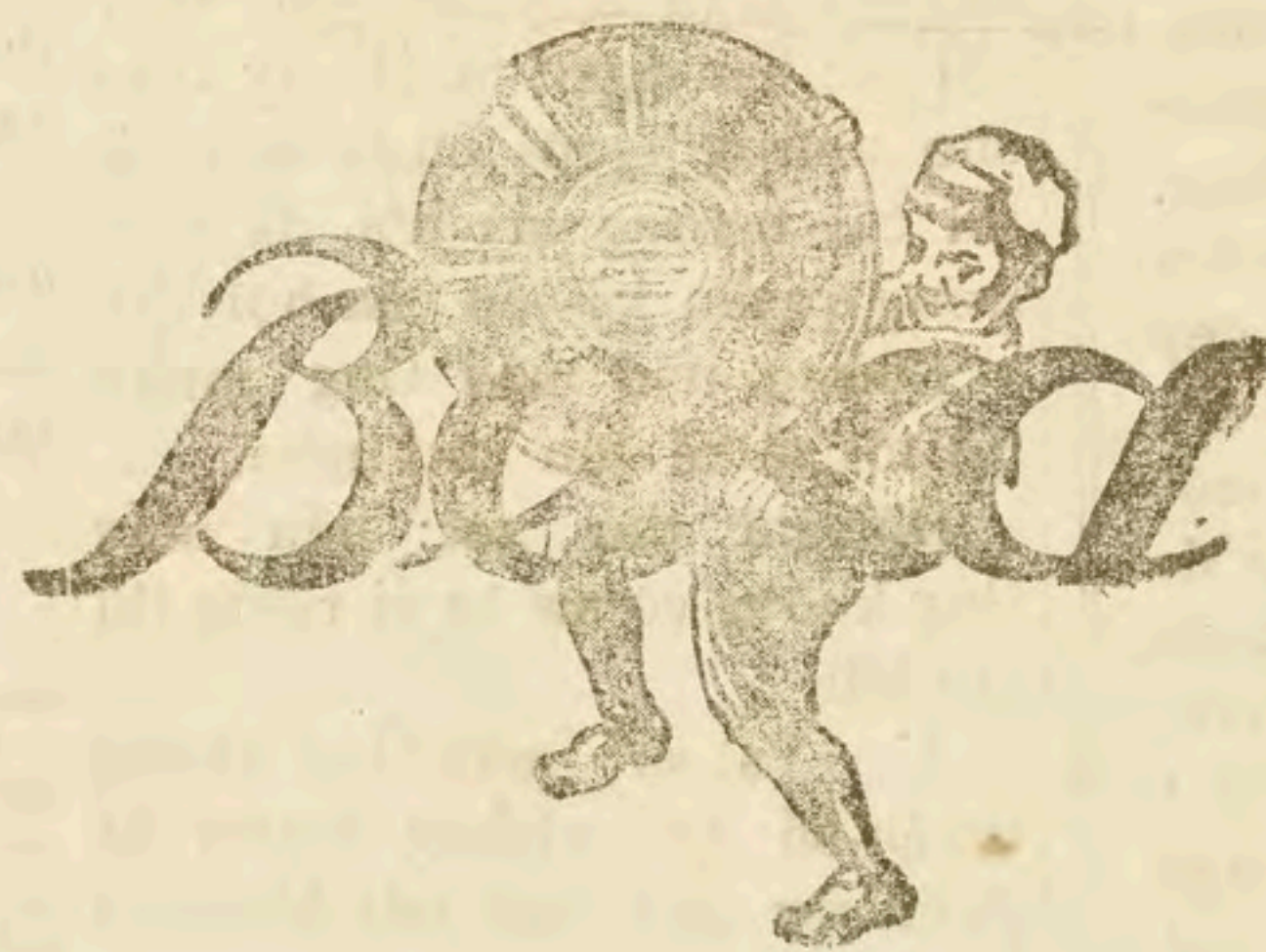
Hiệu đồng-hồ

NGUYEN - CHANH - TRU'C

Kinh nghiệm nhiều năm ở Pháp
7 Amiral Courbet - Saigon

Lãnh sửa đủ hiệu đồng hồ.
Chuyên môn sửa compteur
xe hơi, máy chụp hình và
máy đánh chữ v. v.

MỚI QUA KỶ DẤU



DIA 1938

Mọi Catalogue 1938 :

J. KELLER, Importation

72 rue Mac-Mahon - SAIGON

Phụng - Hảo
Phước - Cường
Tài - từ Radio
Hát bộ H.T. Phú



Chiến thuật bày
quinh em hãy
uống 1 viên

Củu-long-hoàn

để lấy sức
làm việc
tươi tắn.

VÔ-ĐÌNH-DÂN
323, Ruedes Marins, CHOLON
118, Espagne, SAIGON
4, Ohler, PHNOMPENH

Chỉ có CỬU-LONG-HOÀN là thứ thuốc có đủ tinh chất bổ dưỡng sức lực hơn hết

Chỉ có CỬU-LONG-HOÀN là vừa trị được các chứng lật vật và làm cho huyết mạch chuyển vận tốt

Chỉ có CỬU-LONG-HOÀN làm cho người ăn được ngũ ngon, khoẻ khoắn và mau lên cân

Chỉ có CỬU-LONG-HOÀN là thuốc đại bổ không có thứ thuốc Á-đông nào bằng. Mười thang thuốc chưa chắc hiệu nghiệm bằng 1 VIÊN CỬU-LONG

Chỉ có CỬU-LONG-HOÀN là được các nhà cao sang quyền quý trọng dụng và xem như là một món thực phẩm phải có thường bữa

Người chưa uống CỬU-LONG-HOÀN, phải uống CỬU-LONG-HOÀN

Đã uống CỬU-LONG-HOÀN rồi, thì không còn tin thuốc bổ nào khác nữa

VIÊN-ĐÔNG LẬP-BỒN

Hội Đông-Pháp vô-danh hùn vốn 4.000.000 phật-lãng, một phần tư đã góp rồi công-ty hành-dộng theo chỉ-dụ ngày 12 tháng tư năm 1916. Đăng bạ Hanoi số 419

Món tiền lưu trữ: 980.800 \$ 87

Tính đến ngày 31 Décembre 1937 để hoàn vốn lại cho người đã góp

HỘI ĐÔNG-PHÁP SÁNG LẬP NÊN BỞI HỘI LẬP BỒN
TỔ NHẤT HOÀN CẦU: HỘI SÉQUANAISE LẬP BỒN
GIÚP NHỮNG NGƯỜI ĐỂ DÀNH TIỀN

TỔNG-CUỘC Ở HANOI QUẢN-LÝ Ở SAIGON
32, Phố Paul Bert - Giấy nói số 892 68, đường Kinh-Lấp - Giấy nói số 21.835

Số tiền đã trả cho những vé bán lại hay là được trúng số (Đến cuối tháng 4 năm 1938): 837.711 \$ 42

KỲ THỨ 58 những số trúng ngày 28 Mai 1938

Xổ số hồi 9 giờ bán tại phòng Quản-Lý SAIGON, 68, Bd. Charner
Do ông FRANCESCHETTI, Surveillant général de l'Ecole Normale d'Instituteurs à Saigon, Chủ tọa.
Thị chứng: Bà NGUYỄN-NGỌC-ĐIỆP, Chủ trường "NỮ-CÔNG VIỆT-NAM" ở Saigon, Bà KHƯƠNG-THỊ-CHÂU, Diên-chủ ở Rạchgia và HUỖNH-CÔNG-THANH, Hội-dồng địa-hạt Giadinh.

Số trúng	Những người trúng số	Số tiền lãnh
VÉ TIẾT KIEM "A"		
Số ra trên bánh xe: 0.345-0.784-2.954-0.310-0.966-2.240 1.436-1.784-0.757-0.342-0.851-0.177-1.965-2.562 0.994-0.756-1.656-1.247-0.363		
Những vé được lãnh tiền trúng:		
8.954	M. SHOA VENG THAI, Commerçant, Takhmau, PHNOMPENH	1.000 \$
9.130	M. NGUYEN-VAN-CONG, Xuânhoi, GIADINH	1.000 \$
17.240	Mme NGUYEN-THI-NHAN, Binhthanh, Batri, BENTRE	400 \$
22.784	Mme LUONG-THI-SANG, Anhôi, Baohuu, BENTRE	400 \$
24.757	M. NGUYEN-HUU-KHA, 36, Route Sinhu, HANOI	400 \$
33.177	M. RUQUET, Ateliers P. T. T., HANOI	1.000 \$
52.247	M. PHAN-VAN-VI, Huong-tuan cuu, Tânbanh, VINHLONG	400 \$
54.363	Số chưa bán ra.	
VÉ TIẾT-KIỆM CŨ		
Xổ số thứ nhất: BỘI PHẦN		
Số ra trên bánh xe: 00.434-20.247		
Những vé được lãnh tiền trúng:		
00.434	Vé không đồng tiền tháng.	
50.247	Mme HOANG-THI-THONG, Commerçante, 291, Tién-an, BACNINH (Vé 200 \$ hồi vốn gấp 5 lần)	1.000 \$
Xổ số thứ nhì: HỘI NGUYỄN VỐN		
Số ra trên bánh xe: 2.040-2.550-1.882-2.445-1.875 2.755-0.846-2.341-1.943-0.019-1.044-1.045-1.277-1.366 2.314-0.777-1.833-1.956-2.643		
Những vé được lãnh tiền trúng:		
5.550/A	M. PHUNG-VAN-LICH, P. T. T., BINH GIA.	500 \$
34.045	M. KIM SOPHEA, 39, Route de l'Ecole, KOMPONGCHAM (Hồi vốn 200 \$ phụ thêm 78 \$)	278 \$
56.643	Số chưa bán ra.	

Xổ số thứ ba: ĐẶNG MIỄN GÓP

Số ra trên bánh xe: 1.345-0.420-2.307-1.417-2.967
0.187-2.454-0.947-2.414-2.175-0.755-2.959-1.664-1.730
0.635-2.840-1.921-1.933-0.013

Những người cầm vé có lên dưới đây được lãnh một vé miễn góp có vốn định trước nơi cột thứ nhì, giá bán lại biên nơi cột thứ nhất.

	Cột thứ nhất	Cột thứ nhì
10.417	M. Louis GRONDIN, Contrôleur D. & R., HANOI	303\$50 500 \$
26.414	M. KAN SAN, Gouverneur en retraite, PURSAT	118.20 200
37.664	Me TRINH-DINH-THAO, Avocat, SAIGON	113.60 200

Khi trúng số thì chủ vé cứ việc giao lại cái vé tiết-kiệm và lãnh tiền ngay đủ số bạc nguyên hiện.

Cuộc xổ số kỳ tới nhằm ngày thứ ba 28 Juin 1938, đúng 9 giờ bán mai, tại Hội-quan ở Hanoi, 32, đường Paul Bert.

CÁC NGÀI CÓ MUỐN một số vốn lớn mà mỗi tháng chỉ phải để dành một số tiền nhỏ? Các ngài nên mua ngay thứ **"TITRE A"** của hội từ lúc mới mua vé **VÉ TIẾT-KIỆM MỚI** được lãnh 50% Vé tiền lời

Người chủ vé gây vốn bằng cách góp tiền từng kỳ trong một thời hạn có thể kéo dài đến 25 năm, tùy theo ý muốn mà có thể lãnh ngay số vốn ra, nếu vé mình trúng ở trong các kỳ xổ số hàng tháng, hay cũng lãnh hết hạn vé.

Ngoài số tiền vốn đã cam đoan, chủ vé còn được hưởng thêm tiền lãi, càng ngày càng tăng lên.	Ví dụ: góp mỗi tháng 30 \$ để gây một số vốn có bảo đảm ít nhất là:	12.000 \$
hơn 56 TRIỆU đồng bạc	20 \$	8.000
	10 \$	4.000
	5 \$	2.000
Số tiền vốn của các người vào hội ở xứ Đông-Pháp	2 \$ 50.	1.000
	1 \$	400

NHỮNG QUYỀN LỢI ÍCH CHO VÉ TIẾT-KIỆM THỨ "A"

- 1 Chủ vé muốn bán lại vé tiết-kiệm một cách rất dễ dàng, miễn là vé đã góp tiền được hai năm rồi, bán được theo giá tiền đã cam đoan.
- 2 Nếu người chủ vé cần tiền, có thể vay Hội một số tiền ngang với 90 % cái giá tiền bán vé, và vẫn được dự các cuộc xổ số.
- 3 Chủ vé muốn ngưng góp lúc nào cũng được, đến khi muốn góp nữa thì có quyền góp cả những tháng đã bỏ hay là không cũng được.
- 4 Người của Hội đi đến tận nhà thu tiền tháng, mà người chủ vé chẳng phải chịu thêm tiền phí tổn chi.
- 5 Vé tiết-kiệm này là vé «Vô-Danh» nếu chủ vé hoặc vì quá-cổ, hoặc tự ý muốn, thì có thể nhường lại cho ai cũng được, mà Hội không tính tiền phí tổn hay là trừ thêm một món tiền nào cả.
- 6 Hội Viên-Đông Lập-Bồn trừ bớt tiền 5% cho những vé tiết-kiệm nào trả tiền 12 tháng trọn 1 năm

HỘI CẦN DÙNG NHIỀU ĐẠI-LÝ CÓ ĐỦ TƯ CÁCH

CÁI TÌNH VO VÂN

VỚI những dáng điệu như ngày thơ như quyến rũ, với những lời nói dịu dàng êm ái của Kim, một cô gái mới vừa hai chín xuân xanh, thiết tưởng bao nhiêu bạn trai khác cũng không dè, để cho ý nghĩ phải một phen lằm lặc.

Năm ấy, giấy phở có nhà tôi ở, người chủ phố yêu cầu các gia đình mượn phố dờ đi, vì phố ấy đã đến kỳ phá đi để cất mới. Thế nên chúng tôi phải dọn đi nơi khác : con đường B..

Mấy ngày đầu mới dọn tôi ở phố mới, tôi lấy làm khó chịu vì chẳng được quen biết một người nào là bạn cùng xóm để chuyện trò hoặc nắm tay nhau đi dạo chợ Bến-thành là cái thú mà tôi thích nhất. Nhưng mà chiều tối nào tôi cũng chãi đầu lảng mướt rồi « diện » đôi guốc mới với bộ đồ trắng úi sát lêm, rồi thả rêu xung quanh chợ vài giờ đồng hồ, bấy giờ mới về nghỉ được. Chẳng vậy thì ngày ấy tôi cứ tưởng mãi là làm chưa đủ công việc.

Đầu lạ sau quen. Vài ngày sau nhà tôi làm quen với một nhà ở gần kề. Ông bà Phan Hòa. Hai ông bà hiền hậu vui vẻ rất hấp tấp với song thân tôi, vì vậy mà không ngày nào ngoài giờ làm việc mà ông Phan Hòa không sang nhà tôi hay ông thân tôi không sang nhà ông Phan; còn bà Phan và bà thân tôi thì nói gì hai bà đã thân thiết nhau rồi.

Nhiều khi, sau khi dùng cơm chiều rồi, ông Phan Hòa chưa kịp qua bên tôi thì ông thân tôi đã vội sai tôi qua mời ông Phan qua ngay để nói chuyện. Nhờ vậy mà tôi làm quen được với cô con gái của ông Phan Hòa, cô Kim.

Lần nữa, tôi được trò chuyện với nàng. Ngoài những giờ tới đi học, ít khi mà tôi không được

thấy nàng sang qua nhà tôi để cây tôi khi thì giải dùm một đoạn tiểu thuyết, khi thì nàng mượn về hoặc sửa dùm những kiểu thù cũ mèm, xếp làm năm làm bảy, từ khi nàng còn là học sinh một trường nhà nước.

Song thân nàng là bạn thân của song thân tôi, lại là người có chút tư tưởng theo mới, nên chúng tôi vẫn được giao thiệp ngôn ngữ tự nhiên. Khi mới bắt đầu làm quen, những cử chỉ của nàng tôi không để ý đến, những tưởng đó là tính vui vẻ tử nhiên của nàng thôi, nhưng thét rồi bụng bão dạ :

— « Nàng yêu ta kia mà ».

Cặp môi tươi thắm bao giờ nàng cũng nở ra một nụ cười, và những tiếng anh xen lẫn tiếng



em phát từ miệng nàng đã khiến gọi lòng tôi biết bao nỗi yêu thương ngáy ngất. Với những tấm ảnh đôi chim én bay liệng nhau giữa cảnh trời xanh biếc mà nàng đã tặng tôi, bảo rằng cho tôi để dành làm kiểu vẽ, với những chiếc khăn tay nàng làm ra thật đẹp mà nàng đã cho tôi, bảo rằng để làm kỷ-niệm cho ngày quen nhau. Những cử ấy, những lời nói dường như có ý nghĩa ấy, nếu chẳng phải là biểu hiện của tấm tình thương yêu thì còn là gì. Thế rồi tôi vững dạ rằng nàng yêu tôi.

Đáp lại tấm thanh tình ấy, tôi cũng tặng nàng biết bao đồ kỷ-niệm có ý nghĩa, nàng đều vui lòng tiếp nhận hết. Tôi càng chắc chắn như hai năm là mười rằng nàng yêu tôi. Chúng tôi lại được tự do đi xem hát, được cùng nhau đi dạo, khi thì với bà Phan, khi thì với bà thân tôi. Trước mắt thiên hạ nàng cũng vẫn kêu tôi bằng anh, cũng nói cũng cười, tôi tưởng tượng như là một đôi vợ chồng thiết thò, tôi lấy làm khoan khoái và nẩy sanh ra một tánh lạ kỳ : tánh tự kiêu.

Luôn luôn, những khi học xong bài vở, hoặc những lúc giữa trời đêm vắng vẻ không giây phút nào tôi khỏi lập một cảnh gia đình êm vui trong tưởng tượng. Chồng mỗi ngày đi làm việc hai buổi, chiều lại cùng với vợ nắm tay đi hóng mát vừa đi vừa chuyện trò âu yếm, đôi bên lại đổi cho nhau những cái hôn

tôi bỗng bật sung sướng lạ lùng. Tôi mong mỗi cho thành chuyện thật, rồi có lẽ sợ bị trở lực gì mà không đạt được hi-vọng, tôi buông những tiếng cầu nguyện viển vông mà bao nhiêu người có tư tưởng mới đều cho là dị đoan vô-lý. Thiết vậy, tôi âm thầm khẩn vái ông Tô bà Nguyệt xe dùm chúng tôi nên duyên chồng vợ. Lăm phen tôi toan tỏ thật với nàng song đến khi gặp mặt thì tôi lại ngỡ ngàng chỉ làm thinh, vì vậy mà tôi vẫn canh cánh bên lòng vì khối tình yêu đương chất chứa riêng sống trong mộng tưởng mà thôi.

Ngày tựu trường đã đến, tôi phải tạm xa nàng vì tôi là lưu-học-sinh, tuy trường ở gần nhà nhưng ý muốn của ông thân tôi có hơi nghiêm khắc ở chỗ đó. Từ đây mỗi tuần tôi chỉ được gặp nàng có ngày chúa nhật, tuy nhiên tình thân mật giữa tôi và Kim không hề thay đổi.



Rồi một hôm.

Hôm ấy tuy không có giông tố bão-bùng hay gặp ma yêu rần rít chi, nhưng mà nó lạ làm sao ! Bể nhớ đến cái hôm ấy tôi phát rớn óc rùng mình, giận tức buồn bực, thật là khó tả. Tôi cố quên không muốn tưởng đến chuyện đó mà rồi cuộc tôi chịu thất bại với trí nhớ.

Thì ra hôm ấy tôi gặp nàng đang ngồi tình tự âu yếm với trai nhưng nàng không thấy tôi.

Một điều mà tôi phải lấy làm lạ hơn nữa là tối lại thừa khi vắng người nàng thuật hết từ lúc sơ khởi câu chuyện mà tôi đã thấy, chẳng thêm giấu diếm chút nào. Câu chót nàng bảo rằng vì tin lòng tôi nên tỏ thật cho tôi nghe. Luôn dịp yêu cầu tôi giấu dùm, lại còn cậy tôi viết dùm một bức thơ cho tình-dơn nữa.

Tôi cảm viết đặt tay lên tờ giấy, suy nghĩ định viết, nhưng trót giờ, nào có viết được chữ gì, chỉ cứ âm-thầm ôn lại mẫu đơn dĩ-vãng. Bỗng tôi đâm ra oán, ra ghét, ra giận nàng, tôi sanh ra cái ác ý định viết một bức thơ nói hết công việc của nàng làm cho ông bà Phan-Hòa hay và tỏ dấu khinh bỉ nàng cho đả nư giận. Song chỉ giây lát tôi lại hối ngay rồi tôi viết cho nàng một bức thơ tình hay hay theo ý nàng muốn.

Từ đó tôi nhận thấy tôi chăm học, được thầy khen, được bạn lớn, tấn phát nhiều hơn từ khi quen nàng. Mà mỗi lúc hề có tưởng đến nàng thì tôi tự nhủ : mình thường yêu người ta mà người ta không thương yêu lại mình thì còn bận lòng đến làm gì cho mệt.

CÔNG-HẬU

Một dịp cho chị em vui mừng, kể từ nay.....
BÔNG TAI KHÓA DẶN, VÀNG TÂY NHẬN HỘT
XOÀN MỚI 7 LY RƯỢI

Giá 14\$00, nay chỉ bán



10\$ MỘT ĐÔI

Nhơn dịp lễ kỷ-niệm nhà mới và bán hết xoàn mới đúng một tuổi. Bông tai nhiều kiểu : kiểu chữ S, kiểu trái tim, kiểu hèo, kiểu trứng cá, nước lải sương, nước dầu hôi. Có giấy bảo-kiết hột xoàn và vàng tây. Gửi lảnh hóa giao ngân.

QUẬN-CHỦA

21, Amiral Courbet — SAIGON

PHÒNG KHÁN BỆNH

N° 8, rue Sabourain (ngang hông chợ Bến-thành) — SAIGON

Docteur TRAN - VAN - CHI

Ancien Assistant de Gastro-Entérologie et de Radiologie de la Faculté de Médecine de Montpellier
Ex-Chargé de Consultation à l'Hôpital Suburbain
Diplôme d'Hygiène Médecin Colonial de l'Université de Paris
Membre Correspondant de la Société de Gastro-Entérologie du Littoral Méditerranéen.

CHUYÊN MÔN TRỊ BỆNH :

Bao tử, Ruột, Gan, Kiết, Nội trị, Nước đái đường, Nhức mồm v.v.
DÙNG QUANG-TUYẾN (Rayons X) rọi và chụp hình bao tử, ruột và gan.

GIỜ KHÁM BỆNH :

Sớm mai từ 8 giờ tới 12 giờ Chiều từ 3 tới 7 giờ.

Đã khởi sự ngày 7 JUIN 1938

DOCTEUR NGUYỄN-VĂN-TIỀN
CÓ CẤP BẰNG YẾU SANH VÀ VI TRÙNG HỌC

Khi trước ở 68 đường Chasseloup Laubat
hiện giờ dời tại số 16 đường Lareynière
Téléphone n° 21.163 — SAIGON

(Sau vườn Bờ-rô, gần góc đường Chasseloup Laubat và Lareynière chừng 20 thước) — SAIGON

CHUYÊN TRỊ CÁC CHỨNG BỆNH :

Chuyên môn BỆNH NGOÀI DA : lát, ghế, lở, loét, phong, đơn, ung độc, theo, mụn, bết, mục cóc v.v. v.v., BỆNH MÁU : PHONG TÌNH, huyết kém, tê bại, nhức mồm ; lao, mạch máu sưng nơi cẳng, trĩ, mạch lưng, hạch, rét, kiết v.v.. BỆNH VỀ ĐƯỜNG TIÊU của đàn ông : CÁC THỞ LẬU, ống đái teo, bông đái, thận, tinh khí yếu, di tinh v.v.. của đàn bà : huyết bạch, tử cung, giây chằng, chùm trứng, kinh kỳ bất thường, đau đớn v.v..

Ngày thường có coi mạch và trị bệnh. Ngày chúa nhật và lễ buổi sớm mai.

Có dùng điện trị bệnh rất hay và không đau.

Có vài cái phòng rộng rãi, mát mẻ, thanh tịnh, vệ sanh, phòng tắm phòng tiêu riêng, để cho bệnh nhơn ở xa muốn ở tại nhà quan thầy cho dễ bề săn sóc.

AU PORTRAIT ARTISTIQUE

48, Rue Do-hu-u-Vi. — SAIGON

VẼ HÌNH BẰNG SAUCE, BẰNG PHẤN MÀU, BẰNG DẦU SƠN

BẢO KIẾT GIỐNG NHƯ TẠC

SỬA ĐỒI THEO Ý MUỐN CỦA QUÝ KHÁCH

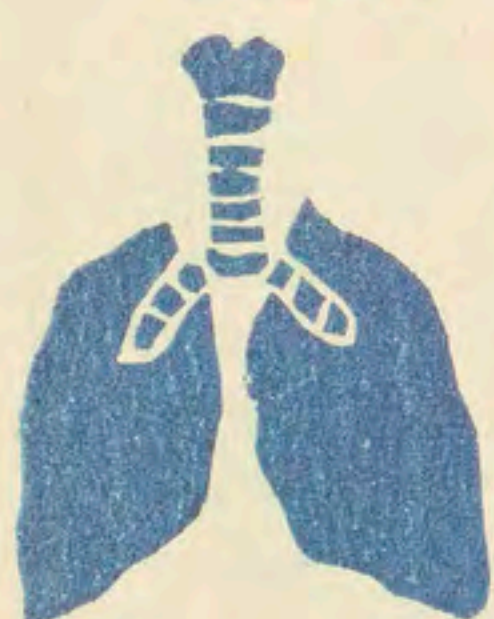
GHÁ RẤT RẺ, KHÔNG ĐAU BẰNG

F. MARTIN
peintre portraitiste

Thái Bình

Hoàn

(Trị ho lâu)



Đàm lạnh tích-tụ trong Phổi sanh trùng-độc, ăn phá chất Phổi

đi. Bệnh nhơn ho nhiều, nhứt là về đêm, khạc ra có chỉ máu trong đàm, chỉ ấy thiệt là mất. Phổi lụn vụn bị vi-trùng ăn lở ra đó. Con người lần lần ốm gần như bộ xương, bần thần đã được, biếng ăn biếng ngủ.

Thuốc THÁI-BÌNH-HOÀN của nhà thuốc Đại-Đồng làm mát trái tim bỏ Phổi, trừ đàm, chữa lạnh các vết tích ở Phổi, dứt chứng ho lâu ngày, ngừa được bệnh lao.

Mỗi hộp 1 p.50

Sở bảo chế ĐẠI-ĐỒNG

96, rue Pellerin - Saigon.